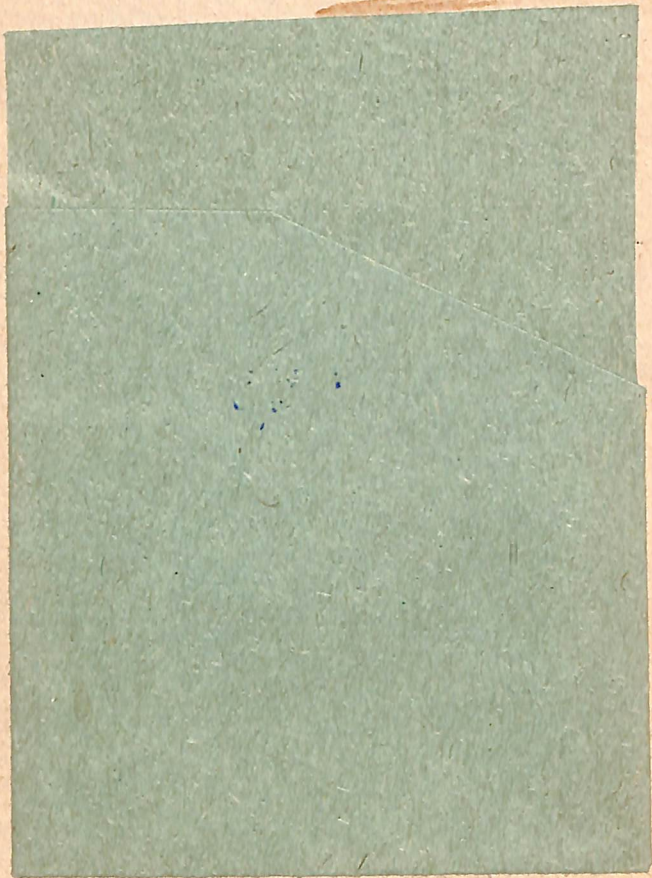

5139

1920
Lupton

1920
059
P-72

2001

059

P 72

2010

ԶԳԵՍՏ
ՊՕՆԷԹԸՐԻ
ԿՕՇԻԿ

3474

Արուեստի առարկաներ
Արդուզարդի առարկաներ
Ճամբորդութեան պիտոյքներ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

ԹԻՐԻՆԿ

ԿԱԼ ԱԹԱ

1002
9392

529
28-44

1920

ԿԱՎՈՇԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ
Ժ. ՏԱՐԻ

«Սկիզբն իմաստութեան
երկիւղ Կալուօշի է»:

Ի ծնանէն Կալուօշի էր այսպէս. —
եւ տիրէր տիրութիւն մեծ ի վերայ
գաւաիաց Հայկայ եւ երգէր բոլ
ի մէջ աւերակաց, Յորժամ Կալուօշ՝
առեալ զշուրջ զաշխատակիցս իւր,
լի տաղանդիւր եւ ծակ զբախաւ,
զճիրվան, ի քաղաքէ Շիրվանայ
վերուանդ, տոնմէն Օտեանայ, զԱշոտ,
շառաւիղն Քէչեանի, զԲարդղան,
եւայն եւայն առեալ զգրիչս եւ զթուղթս
եւ թաթախելով ի մէջ թանաքի, ասէ.
«Շղիցի Տարեցոյցն Կալուօշի յամի 1920ի,
զի գուարթայցէ զաշխարհ Հայոց եւ գորդիս
Հայկայ» եւ եղև երեկոյ եւ եղև վաղորդայն,
իջանէր լոյս յերես Հայոց, զի
ծնեալ էր Տարեցոյցն Տարեցուցաց, յորովայնէն
Կալուօշի եւ մերենայէն՝

Յ. ՃԱՐԵՍԱՆԻ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Զիւն, անձրեւ, փոթորիկ, «Այս Վասիլիս էրքէթէ», «Եր-
նորհաւոր ըլլայ մատամ», վասիլօփիտէ, քուշլար գուժրուլար,
«Ամէն տարի բարով հասնիք», «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ
և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն և օրհնութիւն»,
«Քրիստոս ծնաւ և յայտնեցաւ, օրհնեալ է յարութիւն Քրիս-
տոսի», «Տնաշէն մարդ, քեզի ըսի քի ձմեռին չպիտի օգտէ
քէօմիւրը, հիմա ինչ պիտի ընենք», «Փէնճիրէյլն չէրչիվէները
կտորէ, վառէ Խօխան 20 դրշ. քէօմիւր չեմ կրնար առնել եղեր»...»

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

«Օտան կը պազի կոր, դօպան փառ մը նեռէ», «Կաստի-
կիդ տակը չուլ կապէ խայմիչ չըլլատ», «Երէկ թրամուէյները
չբանեցան երկուքուկէս մատ ձիւն տեղալուն պատճառաւ»,
(Թեքթեքը), «Միսին գինը 30 դրշ. վրայ դբաւ, քաղաքապե-
տութիւնը ծրագիր մը՞ կ'որոճայ այս օրերս յառաջ եկած գինե-
րուն տարապայման սղութեան առաջքը առնելու համար...»
«Թային բէքմէզ, թօփիկ, թօփիկս Հայկական է»...»

ՄԱՐՏ

«Այս տարուան ցանքերը շատ յաջող կ'երեւան, վերջին
բարերար անձրեւները մեծ օգուտ ունեցան», «Շիրքէթը սրո-
շեց ութ անգամ բարձրացնել տոմսակներուն գինը», «Պետական»

— Զիս խարեցի՛ր... ևւ որո՞ւն հետը, Աստուած իմ, նպարավաճառին
ձկերտին հետ:

— Ապահովարար պիտի նախընտրէիր որ վարպետին հետ խաբած ըլլայի:

Նորհուրդը դատական նախարարութեան յղեց կալուածական օրէնքը, դատական նախարարութիւնը պետական խորհուրդին վերադարձուց կալուածական օրէնքը», «Գրգգուլէսիի առջեւ կանոնաւոր հագուած անձանօթ մը ինքզինքը ծովը նետեց բնակարան չգտնալէն յուսահատելով»... «Թագէ բարձր կիւմիւշ Սուլինին»...»

Ա Պ Ր Ի Լ

«Հացին գինը 5 փարայ պիտի իջնայ, էքսթրա հացը 18 զրշ. 35 փարայ, գարիով և ալիւրովը 25 զրշ. 25 փարայ, գարիով և թեփովը 12 զրշ. 15 փարայ, թէփով և սամանովը 9 զրշ. 10 փարայ, իսկ լոկ սամանովը 6 զրշ. 37 փարայ», «Առջի գիշեր հրդեհ ծագելով Եանկըն Վարի շուկայէն, 12000 տուն և 16000 խանութ հրոյ ճարակ եղան, քաղաքապետութիւնը հաց և ձիթապտուղ բաժնեց հրկիզեալներուն», «Կեդրոնականի բանալին պատը ծակելով, 9 հողի փախան», «Ոստիկանութիւնը Բանտէլիին հետք գտաւ, երկու չարքիս ձեռք անցուց որոնց մէջ գրուած էր Բանգեիիին չարքիսներն եմ», «Կեդրոնի ինամատար մարմինը կը հաղորդէ որ սնտուկը պարապ է», «Ամերիկայէն նոր քննիչ մարմին մը պիտի գայ որ Պոլիս համեմուտն պէս նոր մարմին մըն ալ ճամբայ պիտի ելլայ և անոր ալ Պոլիս գալը երբ իմանայ՝ երբորդ մարմինը շողենաւ պիտի նստի»... Գրիստոս յարեալ է ի մեռելոց, օրհնեալ է յարութիւն Գրիստոսի»

Մ Ա Յ Ի Ս

«Յառաջիկայ կիրակի կալուածատէրի Վարիսիսի մեծ դաշտապարահանդէս ի Ֆլորիս», «Կիրակի օր նմանը չտեսնուած ջրհեղեղ մը գէպի ծովը քշեց տարաւ կալուածատէրի Վարիսիսի դաշտապարահանդէսին եկողները», «Շիբքէթը որոշեց տասնապատկել տոմսակներուն գինը, առաքելով որ ... ածուխին գինը իջնալու վրայ է», «Սիլուստրի թշամուայը ի մօտոյ բանի պիտի»

«Մարտի վար եկտիգուլէ», «Հայսիյէթի չիլէնկ», «Թրիանա տափիւս»...»

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս

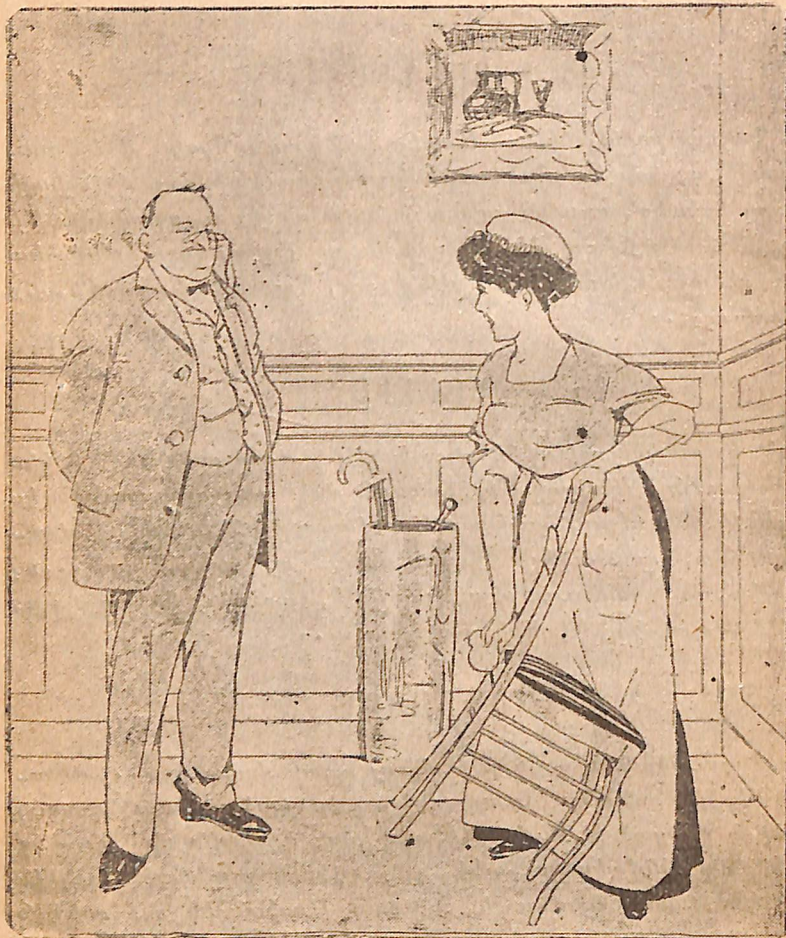
Դաշտապարահանդէս, Մասիս ֆանֆառ, Գնար ֆանֆառ, «Կիրակի օրուան Օղիմպականին կըրը սքառութ օրիող մը տիոցի բըքորը կտորեց, առանց տոմսակի ներս մտնել ուղող անձանօթի մը գլխուն իջեցնելով ձեռքի սօփան որ յիշեալ դուլին հետ ջարդ ու փշուր եղաւ...», «Էնկիներ, Պայրամ փաշանըն...» փալամիտ...»

Յ Ո Ւ Լ Ի Ս

«Կալուածականք ի սփիւռս աշխարհի, պատրաստուեցէ՛ք կիրակի օրուան, կալուածատէրի Վարիսիսի մեծ դաշտապարահանդէս Թագսիմի պարտէզը, հրախաղ, հրալառութիւն, ահաւոր անախընկալներ, դարհուրելի ջարդ ակտո ու սեղաններու...», տալիս լըք, անկուռաքիա թուրչիլէ, տօնտուրմա դայմաք, Թէփէի թատրոնը, Պէլլէրի պարտէզը...»

Օ Գ Ո Ս Ս Ո Ս

«Կալուածական օրէնքը ի մօտոյ պիտի փոխուի»... «Փարիզի վերջին նորոյթը Բերայի մէջ ալ իր արձագանգը գտաւ, գուլպան վերցած է, և կօշիկի տեղ բաց սքարբին մը որ հինգ մասններն ալ մէջտեղ կը հանէ, շրջադղեսաները կարճ ծունկէն գտնէ հինգ մատ մը վեր և այնքան թափանձիկ որ ամէնէն կարճատեան ալ զանդատելու պէտք չի տեսնար իր կարճատետութեանը համար...», [չէֆթայի Պրուսանըն, քարբուղ քուրապիլէ, թօփաթանլար, Հայ Կանանց Լիկան կիրակի օր Գայիշ տաղին դազաթը սանաթօրիում—չատրքների կանգնեց», «Երեք շարթի օրուան տեղատարափ անձրեւին Հայ Կանանց Լիկային»

— Մարի, երբ գործդ աւարտես, գրասնեակս եկուր, հասկցա՛ր:
— Կուզա՛մ, Գիրգորի՛կս...

չատրրները շուրջ տարաւ և Մարմարայի բացերը հաւաքուեցան որբերը՝ Համաձայնական նաւագներու կողմէ»... Էյի քէմէր բաթլիճան»...

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

«Գոնութեամբ կ'իմանանք որ վազոււնէ լոյս կը տեսնէ նոր օրաթերթ մը, Ժողովուրդին Ազմուկը», «Կալուածական նոր օրէնք մը պատրաստուելու վրայ է», «Անձանօթներ հրճիգութեան նոր փորձ մը ըրին Օշթաքէօյի սրբանոցին դէմ, երբ զիշերապահը եկաւ՝ անձանօթները փախած էին», Գալաք ինճիրի, Էքմէք ալվալար, «Ուրբերնիդ պագնեմ կարդացէք Մորկնթաուի ամբողջական գործը զին 80 դրշ. և մը՝ շփոթէք պրակ պրակ ելածին հետ», «Կարդացէք Մորկնթաուի գործը Անդլիերէն բընադիրէն թարգմանուած և բազդատեցէք 80 դրշ.նոցին հետ», «Ս. Գատրխարքը Սայեղեան Ս.ին և Բրօֆ. Պէզճեանին հետ այցելութեան զնայ երէկ ամբրիկեան նոր պատուիրակութեան որ առջի՛օր հասաւ Պոլիս»...

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Գասրմ փաշայի տէրէն յորդելով խանութները ոսկեզջիւր քշեց, Տրամաթիքի՛ լոյսը անդամները այս դարնան Վարիդ պիտի երթան, քէպա՛յ քէսթանէ քէպա՛յ, Կովկասահայ Օրէթէթի խումբը կը պատրաստուի ներկայացնել թաթարական նոր օրէրէթ մը՝ «Չարչին մալ Չալան», «Վուշլինի Փուշ լինի», սարը եւ փունճագ...

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ուսկուճրո՛ւ, քէֆալի՛, գըլըճ պալըզը գըլըճ, իքսիֆիո՛ւ, «Քուզում, իտարէլի գործածէք փասը, չորս չէքին 50 օսկի տուի, մէյ մըն ալ փաստ առնելիք չունիմ», «Վո՛ւյ օտնաման»

ներդ հանէ ջուրերու մէջն է օտար», «Սա քարոթը պոյայի տուէք, սէր նոր փայլթօ պիտի առնեմ», Մուշտակալաճառ եփերեմ... Բըթի Շան, Օտէնն, Վարիէթէ, Բանկալթիի Սինէման... :

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

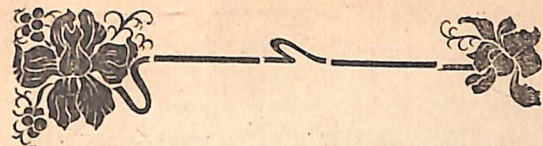
«Փայանաարիւր գալանաարիւր», «Շիրքէթի և Մախաու սէջի շողենաւերը երէկ առտու սասաթի մշուչին պատճառաւ երեք ժամ յապաղում կրեցին», «Շիշլէին կողմը երէկ վայրի խողեր և դայչեր իջան», «Քօս հելվա՛, հելվա շէքէր», «Կաււււածական նոր օրէնքը կարգ մը փոփոխութիւններու համար նախարարաց խորհուրդէն պետական խորհուրդին յղուեցաւ», «Ազգամ» ստոյղ աղբիւրէ բացարձակապէս կը հերքէ որ կալուածական նոր օրէնք մը պիտի ելլայ...» «Մայրաքաղաքիս ջուրերուն մէջ Համաձայնական մարտանաւերն ու նաւերը խարսխած այս առտու արշալոյցին միանամուռ սուլելով աւետեցին նոր տարին» և... :

Պանապան ամենայնի Բրիտանո Ստոււած մեր պանեա՛ եւ պանպանեա՛ համօրէն ազգս Հայոց ընդ հովանեաւ Ս. Խաչիւրքը ի խաղաղութեան :

ԱՐՁԱԿ ՍԷՓԷՐԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, ԱՆԱՆԻԱՏԻ ԽԱՆ

Սոյն հայ գործարանը կը պատրաստէ անգլիական նոր ժամանակ հնդկախիւղով էաբսիլներ, ջերմամիզութիւնը հիմնապէս դարմանելու համար մտանաւոր դեղանասեր, նոյնպէս կը վաճառէ սեռային յարաբերութեանց յասուկ քառչուէ առաջնակարգ առարկաներ:

ԱՄԷՆ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԵՆԷ ՎԵՐ ԳԻՆ
ԴԱԻԱՌ Ի ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ՓՈՒԹՈՎ ԿԸ
Կ Ա Տ Ա Ր Ո Ւ Ի Ն

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻ ԽՕՍԻ ԸՆԴ ՀՈՌՈՓԻ

Ան օրը Բեզի համբան տեսնալուս,
Եւկիճէն հեմէն աչիս իջաւ լուս,
Ծուռ մը նայելով մօտ Բըքի Շան,
Վրայ զօխս էր բափամ փերիւան:
— Յուսէ՛ք, Հոռոփն է, ըսաւ ձանը ցամ,
Ջօփուր Սըքիներ, հայրան մը կեցամ:
Ախ Հոռոփ, հանցեայ, կ'երբայիճ մէկեղ,
Տօլապէրէի դպրոցը՝ ցաս կեղ:
Սըմա ծովու պէս, իբլէէ մագեր,
Էրէսի պը գեթին կը վագեր:
Էս ցաս չկեցայ աս իմ սեւ բախտս,
Շա՛ս ալ ունի կարդալու հալտս,
Հարս մեռնելուն դպրոց ձգեցի,
Տունը կը նայէր մըս մինակ ինծի:
Քարիներ անցան, գէտ աղէկ գացի,
«Սեւրին Յուսէ՛ք» կ'ըսէր դուր դրացի:
Վրայ կուգայի, դարձայ ետը բուլում,
Աս պատերազմը զուլում էր զուլում:
Գործերը կեցան, ախ, կրակի պէս,
Սկըսաւ հոսիլ ամէնուն նեճէս:
Հիմա հազար փառք, Հոռոփ, խաչ վիայ,
Գեա՛ր, բազան լեցուն, ամէն օր գործ կայ:
Հիմա տեսնաւ նէ ինծի չես հանցեար,
Էրէսիս ռէկը կրակի պէս նա՛:
Իփէկէ գօթի, լաքեր խաս չուխայ,

Օտխ յուսուրից, հիսս սիքնայա,
 Այ պուրդուր, փեխնէգ, սէճ քրինք դուռնէն:
 Չուագեղ, եկվա, արգօլա կ'օսենն:
 Եկուր, յուսրնկասս, ա' ծուռ չես հայիր,
 Տունք ամէն օր կ'ըլլայ բանայիր,
 Չնեանի պէս մուր սիքսս բանայիր,
 Ծիրանի գօտի'ս, շէքէր, մանանայ,
 Արուն արցունքս մարգարիս դառնայ:
 Էս խաճէս ըլլամ, դուն մէջի խուրը,
 Դուն վարդը էղիր, էս ալ իր փուրը:
 Տուն հորը ըլլաս, էս մէջի խովան,
 Խնկի պէս նեհուիմ հոգիիդ ետվօն:
 Մենկ արբն ըլլանք, տունն ալ մէր ֆովան,
 Ետդ ու պալ վագէ միկնկս դուռ բավան:
 Ա'խ, բիւէն ըլլամ, կուրծէդ վար քայն,
 Ձիչէքներ բանիմ, տեսնայ քոյ ալէմ:
 Դուն նեքմակ քուրդ, էս խուրճին խալէմ,
 Հոն քառունի պէս պատկեր մը քաշնմ:
 Էս սիւլիւկ ըլլամ, փակիմ քեւերուդ,
 Ծծնմ հասցնեմ արունդ պոս պոս,
 Էս գէթին ետդին, դուն հիչէր, Հոռո'փ,
 Մէկ քառայի մէջ տապկուրնիմ հո'փ հո'փ:
 Դուն արեւ էղիր, էս քէվէ դայիր,
 Մարը մտնալուդ իմ գիւրս գայիր:
 Դուն տօղուր պիւլպիւլ, էս չինարի ծառ,
 Թեւեթս փիւրի'ն ըլլան քեզի քառ:
 Իրարու կապուրիմ հօգուդ ու մարմնուդ,
 Մէկ բարձի վրայ խեռուդ ու բարուդ:
 Դուն սիքսիս մուխը, էս կրակ ըլլամ,
 Ետուրին էկա վրաս, պիտի լամ...:
 Ի'նչ, պիտի չըլլա'յ փիւրիւն աս արգուս,
 Մի'նք կեննուրանս, կսրին արեւուս,
 Ես' վերէմ կ'ըլլամ, ես' սիքսիս խանկէր,
 Էկու չէ' մ'ըսեր, ինձի մը տաճեր...:

ԵԱՋՄԱՃԻ ՅՈՎԱԿԻՄ
 ԸՆԿՈՐԻՆԱԿԵԿ ԱՅՈՍ Բ.Բ.

— Ահ, եթէ օր մը հարուստ ըլլամ, պիտի ծախեմ այս լայն անկողինս... Էս պիտի գնեմ պզտիկ, պարտիկ անկողին մը... միմիայն մէկ հոգիի համար,

ՉԷ՛, ՉԻ՛ ԼԻՆԻՐ...

ձերմակ կօշիկ, ճերմակ գուլպայ՝ բայց դէմքը էամէր կամ չիքուլ՝ հրեշտակ դառնալ չի լինիր, ... :

Օլրա՛յդ մը, Կուտ մօրնինկ մը ու Կուտ պայ մը գոց ընելով՝ Մանչէսթըր հարս եթթալ երազել չի լինիր, ... :

«Լիէօթընանը անուշ անուշ ինծի նայեցաւ» ըսելով Բարիզի մէջ կոմսուհի ըլլալու հաւատքով... թապալ թէսլիմ ըլլալ չի լինիր, ... :

Մուռ քանակէն չիտակ դիծ սպասել չի լինիր :

Փանոսեանէն ու Սիպիլէն յանգեր դողնալով և մինչև ծիծերը քառէ բանալով տղայ մը բանատեղծ չի լինիր :

Թօքատլըին ցուցափեղկը երկու ժամ ալ դեփեղով անօթի փորը կշտացած չի լինիր :

Պիսերը ամիւրելով և կէս կանգուն մազ ձգելով՝ մարդ գերատան և կամ արդիսդ չի լինիր :

Դեռ պապային հացը կրծելով մազը մինչև ուտերուն վրայ ձգելով և մինչև սրբոր միտերը քաղցնելով աղջիկներուն խելքը

քը գիւնն առած չի լինիր : Մինչև ծոծրակը մազերը կտրելով «գաղափարական օրփորդ» չի լինիր :

Մեր ջոջերուն՝ մէկ գիշերուան պաքարայէն շահածը պօլ քէսէտէն շնորհելով՝ Մեծ Հանգանակութիւնը դլուխ հանուած չի լինիր :

Բերայի Մեծ փողոցը երեք աւել զարնելով՝ մայրաքաղաքին բարեգարգութիւնը տեղը եկած չի լինիր :

Տուներուն խոհանոցը քսան օրուան չօփ լեցուելով՝ համաճարակի առաջըր առնուած չի լինիր :

Մեր աղջիկները կըրը սքանալով ըլլալով... հարսնիքներուն, պոսկներուն վերջը եկած չի լինիր :

Ամիսը մէյ մը երեփփօսաններուն կէսը գալով՝ Ազգ. ժողովէն գործ սպասել՝ խելաքրութիւն չի լինիր :

Երկու բառի մէջտեղ աւազ խառնելով և խեղճ ընթերցողին աչքերը աւազով լեցնելով «Անապատային Գրականութիւն» չի լինիր, ... :

ԱՌՋԻ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ ԵՒ

ԱՐԴԻ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ

Առջի աղջիկները՝ մինչև ծուկերնին կը ձգէին մազերնին, հիմակուան աղջիկները կը կտրեն մազերնին ա՛յնչափ կարճ որ եփսնին ալ բացը կը մնայ :

Առջի աղջիկները՝ մօրերնուն կամ մեծ մօրերնուն հովանոցովը դուրս կ'ելլէին հիմակուան աղջիկները գաւազանով :

Առջի աղջիկները՝ եկ եցի գացած ատեն՝ աղօթադիրք կ'ուենեային ձեռքերնին, հիմակուանները... նամակ :

Առջի աղջիկները դարոցէն արձակուելուն պէս չիտակ տուն կ'երթային, հիմակուանները կէս գիշերին տուն կ'երթան, մինչև կէս գիշեր՝ փողոցներուն մէջ կը մղեն թատերական, զեղարուեստական, և ընկերային հարցերու վրայ 100 ատփձան տաք վիճաքանութիւն մը :

Առջի աղջիկները իրենց սիրահարին ժամադրութիւն կուային մահալլէպիճիին վերի

յարկը, հիմակուանները Բարքը, Օսման աղա պայքրի, լեռը վերջապէս... :

Առջի աղջիկները ծեծ կ'ուտէին վարժուհիէն, հիմա իրենք կը ծեծեն վարժուհիէն :

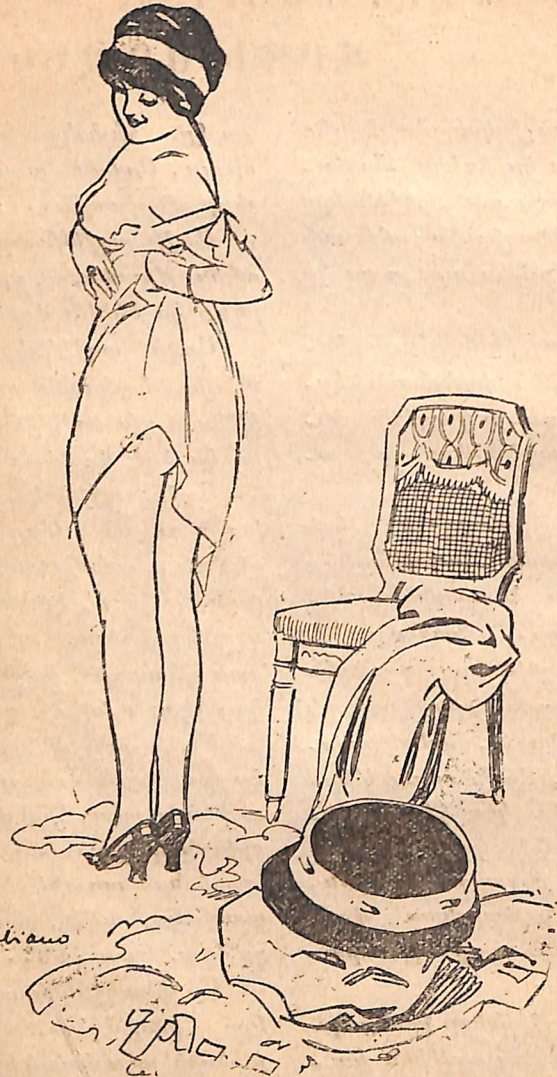
Առջի աղջիկներուն փէշը մինչև կօշիկնին կը հասնէր, հիմակուան աղջիկներունը՝ բացը կը ձգէ ծունկը :

Առջի աղջիկները սրխը սրխը գոցած կ'ըլլային վիզերնին, հիմակուանները այնչափ մը քառէ կը բանան, որ դլուխը ծուրու պէտք չունենաս գիտնալու համար որ ի՛նչ կայ չկայ մինչև պորտը... :

Առջի աղջիկները երեսնին կը դարձնէին տղայ մը տեսածնուն պէս, հիմակուանները «բէամը կէշխաթ» սաղա պա՛գ հրամանը առածի պէս շեշտակի կը նային, տղան ամբողջնելու ատփձան... :

Առջի աղջիկներուն ձեռքերը խնդրէինք, Ամասիայի խնձորի պէս կարմրելով,

— Մամալիս բոէք կը մըր-

— Միշտ գեմքիս աղուորութիւնը կը գովեն, բայց կը տեսնեմ որ... մնացեալն ալ գէշ է՛:

մընջէր: Հիմակուան աղջիկները՝ իրենք կը կապեն կը ըմբնցնեն գործը և ծնողքը ա՛յն ատեն միայն տեղեկութիւն կ'ունենայ, երբ օրին մէկը կ'ըսեն.

— Այս կիրակի նշանա պիտի բերեն...

Առջի աղջիկները՝ երկու շարաթը մէջ մը իրենց նշանածին երեսը կը տեսնէին, և միտման դուրս ելլելու ատեն իրենց քոյքը կամ ծնողքը հետ տերնին կ'առնէին, հիմակուանները պայման կը դնեն որ մէն օր գայ, խակ սէ թէ միայն ուրիշի մը ընկերանալուն չեն հանդուրժեր, այլ ս'էր գացած բլլալուն վրայ հաբցում մը խակ չեն ներեր...

Առջի աղջիկները չուան կը ցատկէին տունին բակը, հիմակուանները չորսուկէս մէթը բարձրութենէ ձող կը ցատկեն մէյտանը...

Առջի աղջիկները իրենց ծրնողքին փէշն ի վեր կիրակի օրերը դուրս կ'ելլային պտոյտի, հիմակուան աղջիկները սողաց հետ մէկտեղ ճամբայ կ'իջնան, լիռներ, պայլիներ կարելով...

Առջի աղջիկները կ'ըզգու...

շանային երեւալէ, վախնալով որ նազարի կուզան, հիմակուանները հազարաւոր հողիի առջեւ սողանցք կ'ընեն:

Առջի աղջիկները խաբբուզի պէս չօժուխներ կուտային իրենց ամուսինին, հիմակուանները դեղ կ'առնեն զուակ չունենալու համար...

Առջի աղջիկները հլու հընազանդ էին իրենց էրկանը, հիմակուանները իրենց գերին կ'ընեն...

Առջի աղջիկները երբ իրենց նշանածէն բաժնուէին տեսնէին վերեւ կ'ըլլային, հիմակուանները երկու շարաթէն նոր մը կը դնեն տեղը:

Առջի աղջիկները սիրտ մը հողի մը ունէին իրենց նշանածին կուտային, հիմակուանները գոյգ կը բռնեն գործը, որպէս զի եթէ ետ ըլլան, միւսը ձեռքերուն տակը պտուրատ ըլլայ...

Առջի աղջիկները երբ ամուսնանային անոր խուր խուրպան կ'ըլլային, հիմակուանները՝ անպաշտօն ամուսին մըն ալ դուրսը կ'ունենան, amant d'argent, amant d'amour, մըն իրենց ապրուստն է՝ միւսը իրենց սէրը, մէկուն ստամոքսն է՝ իրենց սիրտը, միւսին իրենց սիրտը...

1007
9399

ՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԵՋ ԻՆՉ ԵՂԱՆՔ

Անշնող հինգ տարուան մէջ՝ պատերազմը մարդկային ազգը նետեց մինչև Նոյ Նահապետի օրերը :

Ապրեցանք նախամարդուն պէս, երբ տակաւին ո՛չ շաքարին զխւտը եղած էր, ոչ խանւէն գոնուած էր, ո՛չ բէթբոլի հորեյր փորուած էին, և ոչ ալ կաշին ու քէօսէլէն խոնարհաբար անցած էին մարդուս ոտքերուն :

Այս հինգ տարուան մէջ, երեքտրական լոյս, լիւքս, ամէն ի՛նչ մարեցան Վիլհէլմին խիզմին հետ, և անոնց տեղ անցան չիրան, իչեազիէ մոմը, որ կէս ճամբան կը հալէր կը տարտղնէր՝ հոտած հաւկիթի պէս. իսկ չիրան բամպակի կամ լաթի կտոր մըն էր՝ թէլի մը մէջ անցած և կէսը ջուրով ու կէսը ձէթով լեցուած քեանէին մէջ կը դրուէր, լուսաւորելու համար սենեակը, բայց աւելորդ է ըսել՝ աւելի խաւար ու մուտի կ'ընէր, վայրկեանը մէջ մըն ալ «ճըզ» հոգին աւանդելով ու սենեակը ծախ ու մուրով կը ձեփէր :

Բէթբոլին յաջորդեց այն հեղուկը՝ ոչուն՝ մարդկային երկամունքը պէտք չունենալուն պէս՝ կ'արտաքօսէ : Եւ դինեմոններունը աւելի յարգ ունէր, ալքօլ պարունակելուն համար, հետեւաբար իգնատ աղան... բէթբոլի հանք մըն էր :

Կօշիկի տեղ՝ փայտէ լալընսեր, կամ ոչխարի մորթէ չաբբինսեր, զորս Հին Ուխտի դասագիրքերուն մէջ կը տեսնենք Յակոբին և Եսաւին ստերը :

Հացի տեղ՝ թալաշով, սամանով և աւելի թօխումով խմոր մը որ ի հարկին զլուխ պատուելու ալ կը ծառայէր, թէև արգիլեալ զէնքերուն մէջ չըլար :

Իրինձի տեղ՝ ամա՛ն երթայ երթայ չի գայ՝ պուլգո՛ււր, որովհետև 22րդ դարուն մէջ բրինձի մշակութեան դեռ չէր սկսուած... :

Շաքարի տեղ՝ բէքմէզ, հօճա եէմլիլի բէքմէզ, պալխապախիի բէքմէզ, և տակաւին սոմաթէսի բէքմէզ ալ կայ ըսող եղաւ... :

Պահուէի տեղ՝ նօնուտ, արփա և փալամուտ... :

Անուշեղէնի տեղ՝ պուլամա՛մա՛... :

Ալիւրի տեղ թէլի :

Կաթի տեղ՝ քիբէճով խառն մի ջուր՝ որ ստամբար հակահեխելու կը ծառայէր :

Հազուստի տեղ՝ պախալի թուղթ, սամանով հառնուած և լաւ իւթիւ եղած :

Միսի տեղ՝ բծիչկները մերձիմէք յանձնարարեցին, առ ի միսիթարութիւն ժողովուրդին ըսելով որ միսին պարունակած չէմ գետեր քանի՛ կրամ եբկաթ և ազօթին կրկինը ունի եղեր մերձիմէքը... :

Թէլին տեղ՝ օխլամուր... :

Բանջարեղէններուն տեղ՝ էպէմ կլումէճի, բատիքիա, հինտիպա, բաղի, լապատա, և տակաւին լեռը ի՛նչ խոտ որ կայ... :

Ճրանսական կղմինտրի տեղ՝ դիֆթ քուած ելքէն պէզի... :

Լուցլիկին տեղ՝ չաքմաք թաշի... :

Եւ վերջապէս գործի տեղ՝ զինուորութիւն :

Եւ ժողովուրդը պատերազմի այս հինգ տարուան մէջ դպրոցական տղայ դարձաւ, ու ամէնէն շատ կը խաղար

— Պահուըտուքը... :

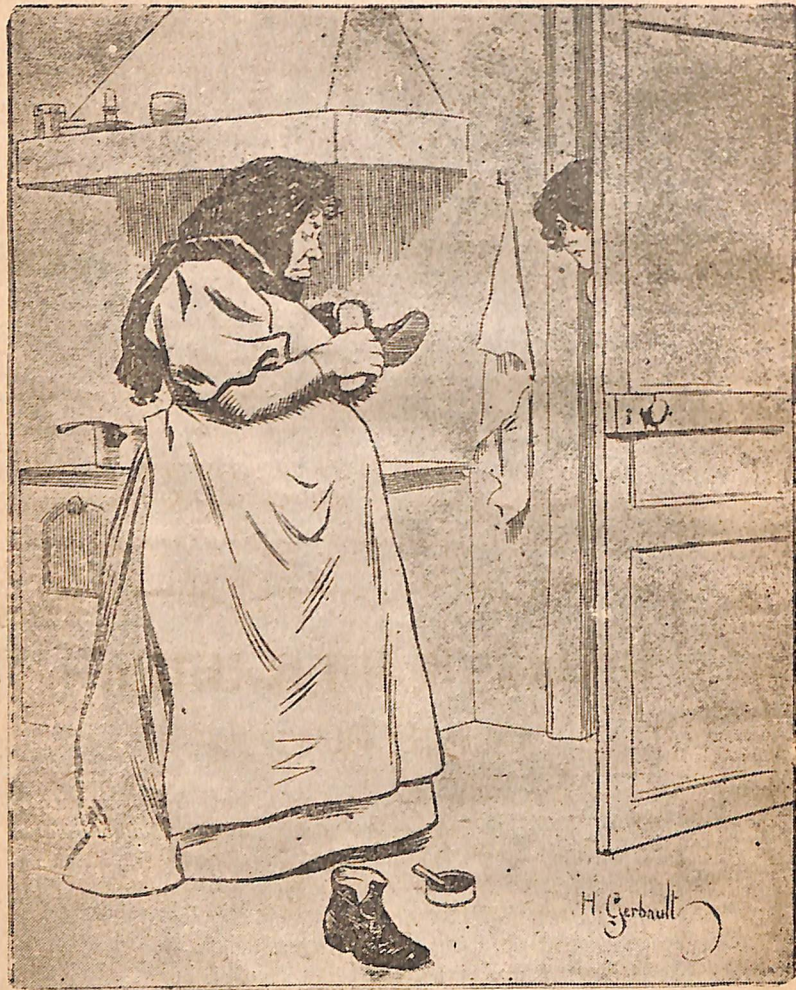
ՅԱԿՈՒ Յ. ՍՎԱՃԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Կը ստանձնէ դատարաններու առջեւ Իրաւունքի (Հուզուզ), պատժական, ժառանգական, առեւտրական եւ ամուսնական ամէն տեսակ դատեր, նաեւ Ֆերադի, ինթիգալի, վէրասէթի, վնասուց հատուցման եւ պատերազմի միջոցին գրաւուած ապրանքներու եւ գոյքերու վերադարձումի գործողութիւնները :

Կը խմբագրէ նաեւ ամէն տեսակ գրութիւններ. Խորհրդակցութիւնք ծրի, արագ գործառնութիւն եւ չափաւոր վարձք :

Դիմեցէք Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Մեծ Եարրմ խան, թիւ 41 :

ՀՐԻՒՆ ՄԱՅՐԻԿԸ (աղջկանը կոշիկները սրբելով)։ — Վա՛յ մեզի, եթէ այս տեսակ կոշիկներով է որ պիտի կրնանք մեր տանը վարձրը վճարել։

ՄԱՆՐԱԴԻՏԱԿԸ

Յերեկոյքի մը մէջ, ժամ է հանգիստի։
Ս.մէն սք իր բնկերն առած կը նստի
Գահլիկին մէջ, մինն անկիւն մը ծածուկ՝
Խօսուուտուտի քակելու քելը փափուկ։

Ս.յնեղ ամէն նիւթի վրայ կը խօսին,
Ոսոսուսում մէ գաղափարէ գաղափար.
Ջարմանազան պակերներ մեծ եւ կամ սին,
Մտերու մէջ կ'առնեն որո՞ւ կաղապար։

Ս.նկիւն մ'ըն ալ բաւուած պարունն ու սիկին,
Մտերու էն կը փակեն քելը խօսին։
Յանկարծ սիրուն պարուսիկն է կը գոչէ.

— «Ս'ի սիրելիս, գիտեալ կ'ուզեմ քէ ի՞նչ է
Մանրադիտակ մը՝ գոր երբեք չեմ տեսած։

— «Մանրադիտակը, պատշաճի՛ս, կ'ըսէ ցած
Չայնով պարանք՝ էրբեքով մէկ աչուին,
Գործիք մ'է որ կը ծառայէ հիմնովին
Մեծցնելու պզտիկ բաները բոլոր. . .

— «Ս., կը գոչէ գեղուսին խիտ աչաչաւած,
Սէ բանալով իր աչուկները խոռո,
Հիմակ է որ կը հասկնամ, ո՛վ Ս.սուսում,
Թէ ամուսինս որ ցաս պարկեօտ մարդ մըն է՝
Յանախ ինչո՞ւ կը կրկնէ ու կը կրկնէ
Թէ ձեռքս ունի մեծցնելու յատկութիւն...
Մանրադիտակը՝ խոնարհուց այն իրիկուն...»

ՀԱՅ ԸԼԼԱՆՔ, ՀԱՅ..

Հա՛յ ըլլանք, Հա՛յ, ինչպէս սիրտով՝ անունով ու մականունով ալ... : Հայաստանի մէջ այլեւս պէտք չէ իմանանք այն տեսակ անուններ որ Հայկական թագաւորութիւնը կորսնցնելնէս ի վեր ծնան մեր մէջը ու այնչափ շատոցան որ եկեղեցիներուն մէջ կախուած Մկրտութեան անուններուն ցանկը քիչ մնաց որ... պաթալ ըլլար : Թօթուենք, թօթափենք այդ անունները, ինչպէս ցեխերը ֆրրչա կ'ընենք վրանէս... :

Չլտենք, չիմանա՛նք այսուհետեւ. Թիրիզ Սարգիս, Մաշապատաճազ Սարգիս, Մէծիտ Սարգիս, Վըլլի Սարգիս, Տիւրիլի Սարգիս, Չաքմաք Սարգիս, Պէյլէր Սարգիս, Բարապատաճազ Սահակ, Խրրսրզ Սահակ, Բէօք Սահակ, Էջգըյա Յակոբ, Տալգըրանեան, Ճանպարհ Օսկի, Ճրզ Օճաննէս, Փանթի Յակոբ, Բազկիւտէն Օննիկ, Բընտրլի Կարապետ, Էջէքճի Թորոս, Սուլու Մելքոն, Գուլօղլու, Աբապօղլու, Խայր-

սէօյլէմէզ, Պատիպխարիէր, Թօնկուբլար, Թընկըբլար, Թէքէլիէր, Սիտիքլիէր, Չրֆըճըբար, Բէչէճիլիէր, Էմբրգէլիէր, Ապաճըբար, Աչճըբար, Եօղուբոճըբար, Էօբտէքլիէր, Տատէլէնեան, Բէքմէղեան, Վիրանեան, Եաղխանէճեան, Չէքի, Բէմզի, Բըքքի, Իհսան, Կըճըք Աթթիս, Էլէքճի Աւետիս, Չապիթ Թագուր, Տէլի Մաթոս, Բէլ Նազարէթ, Սօղուք Հօբամա, Խըմիւրճ Հօբամա, Թահթարզ Մկրտիչ, Իւչգաֆա Արթիս :

Եւ այսուհետեւ, պէտք է Մկրտութեան աւագանը մտնան ու Առաքելական Եկեղեցին ընդունին՝ Կէօմբիւքեանը փոխելով Մաքաւորեանի, Այլըճեանը՝ ըլլայ Գաճեան, Փապուճճեան՝ Հողաթափեան, Պալթաեան՝ Կայինեան, Նալպանտեան՝ Պայթաբեան, Բէչեան՝ Այճեան, Շամամեան՝ Մոմակալեան, Պրունսրզեան՝ Բըթատեան, Բուլաքարզեան՝ Ուկնատեան, Էքչեան՝ Թութուեան, Էլիկիւղէիան՝ Աղաւթաթիկ-

եան, Տէօքմէճեան՝ Չուլիչեան, Գալսէբեան՝ Կեօարեան, Էկինեան՝ Ակնեան, Եկէնեան՝ Մօքեղորորդիեան, Պօչկէղէնեան՝ Դատաբխարտեան, Էնֆիլէճեան՝ Բթախտեան, Գնաճեան՝ Հերաներկեան, Խանճեան Օթեւանեան, Կիւմբուչկեբամ՝ Արծաթալիզ, Ուչարբեան՝ Ծառայունի, Սանտալճեան՝ Նաւալարեան, Թէքլէմէղեան՝ Չըքրբանտղեան, Իւլիւմճեան՝ Խաղալեան, Ուղունեան՝ Երկայնեան, Սվաճեան՝ Ծեփունի, Պըլլըքեան՝ Պեխաւորեան, Էքմէքճեան՝ Հացաղորճեան, Պազալեան՝ Նպարաւաճառեան, Փէհլիվանեան՝ Ըմբիչեան, Նառիան՝ Նուբեան, Թէրզիւպաչեան՝ Դերձակապետեան, Տամատեան՝ Փեստեան, Ըրմաքճեան՝ Առուակեան, Տէմբրզարուբեան՝ Երկաթղունունի, Օտունդարուբեան՝ Փայտաղունունի, Փորթուղալեան՝ Նարինչեան, Իւթիւճեան՝ Արթուկենց, Օրմանեան՝ Անտառեան, Գապասազալեան՝ Կոչումօրուքեան, Հիսարբեան՝ Պարիսպեան, Ֆէլէկեան՝ ձակատաղիբեան, Պէյաղճեան՝ ձերմակեան, Չօպանեան՝ Հովիւեան, Արպօյաճեան՝ Կարմբաներկեան, Պիւլ-

պիւբեան՝ Սոխակեան, Թաւուղճեան՝ Հաւունի, Գալիաքճեան՝ Գտակունի, Մէլեան՝ Հեղեղեանց, Գալլաքճեան՝ Կաղապարեան, Աչքըբեան՝ Միբունի, Գարամոճեան՝ Միգսերեան, Չայեան՝ Թէլեան, Չիֆթէ Սարաֆ՝ Երկսեղանաւոր, Եաղմաճեան՝ Լաճակեան, Փիւսկիւլճեան՝ Ըսպեան, Մէնդիլճեան՝ Հանգրուանեան, Տուրսունեան՝ Մնացական, Տիւղէնճեան՝ Շակողեան, Սարրալլըքեան՝ Դեղինալէիեան, Սարրեան՝ Դեղնեան, Պէչգարտաչեան՝ Հնդեղբալլըքեան, Մըսրրեան՝ Եղիպտացեան, Հիւնքեարպէլէնտեան՝ Աքրանճաւնեցեան, Լօքմակէօղլեան՝ Պատառաչքեան, Տէմբրճիպաչեան՝ Երկաթաղորճապետեան, Միւղմէեան՝ Ֆիլթրէեան, Սիւբմէեան՝ Բուռաճեան, Սըէնճեան՝ Գաճաճեան, Պէչկէօթիւբեան՝ Հինգտարեան, Ինճեան՝ Նըբունի, Ճընտղեան՝ Կաղինեան, Պէլիան՝ Պիտակեան, Գալալէօղբեան՝ Սեւաչեան, Ալթունեան՝ Ոսկեան, Թուլուպաճեան՝ Չրճանկիբեան, Պահճէպանեան՝ Պարտիզպանեան, Նարկիլէճեան՝ Կիլիսիեան, Ալթունարմաքեան՝ Ոսկեման,

ԱՄԷՆ ԲԱՆ ՄԷՉՏԵՂ

ԱՄՈՒՍԻՆԸ.— Այս զգեստը գեշ չէ... բայց կարծեմ շատ բաց է.
ՏԻԿԻՆԸ.— Մի՞թե ինչ, գիտցիր որ պատուաւոր կ'նշմը ամէն բանը պետք է մէջտեղ ըլլայ...

Գարանֆիլիան՝ Մեխակեան, մըշեան՝ Արծաթեան, ծիւմ-
պիւշեան՝ Խնջոյքեան, Գոծապը-
յրգեան՝ Խոջորպիտեան, Չրպ-
լաքեան՝ Մեղիկեան, Աթաճոյլ-
եան՝ Պոլխեան, Հոխամեան՝
Բաղնեղանեան:

Վախ վախ վախ այս որ-
չափ օտար անուններ մտեր են
մեր հարազատ Հայ տուներէն
ներս... Լեռնէն իջեր են՝ այ-
գիէն վունտեր են: Տակաւին
շատ շատ կրնանք երկարել
ցանկը, բայց Վալուօշի Տա-
բեցոյցը ծայրէ ծայր ալ չի բա-
ւեր. հետեւաբար անոնց որ ա-
նունը չէ չէլուած, չկարծեն
թէ... հերձուածէն դուրս կը
մնան: Փոխեցէր անունիդ,
պրօպատիկէ աւագանը մտէք,
մարբուեցէք...:

ՏՕՔԹՕՐ ՄԱՐԱՃԵԱՆ

← Բ Ե Ր Ա →

Ժամը 9—12
2—8

ՔԷ Ո՞ՒՐ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՔ ՕՂԱՓՈՒՈՒԹԵԱՆ

Պրուսա՞, Սա՞րր եաբ, Հա՞յ կղզի, Սա՞ն Սթէֆանո, Թա-րապիա՞, Մա՞լթէփէ, ս՛ւր երթամ օղափոխութեան: «Այս իսկ է ինդիբը», ինչպէս կ'ըսենք ես, դուն, ամենքս՝ Համլէթին պէս: Դուն քուն բախազարթուն...: Մարդիկ կան որ ձեզի համար հոգ կը տանին և ասոնցմէ մէկն է... Կեսորահայ երգիծարանը, որ ա՛նուասիկ ցոյց կուտայ ձեզի թէ ս՛ւր պէտք է երթաք: Օղտուեցէք իր խորհուրդներէն և օրհնեցէք զինքը, ամէն:

Պէքեարարա՞ Հաբէմ, Տէլիլէրէ՞ Սալաճազ, Չայիֆիլէրէ՞ Պալապան, Միրասեհէպիլէրէ՞ Պէլլէրպէյի, Քասապլարա՞ Չէնկէլէօյ, Պոչպօղաղլարա՞ Հիւսար, Ըսկանալիլիլէրէ՞ Պէչքօղ, Պէօրէկիլիլէրէ՞ Օրթա չէչմէ, Պալիկիլարա՞ Սարլեար, Շաիրէրէ՞ Գարէնտէր, Շըլլըքլարա՞ Պօյաճը քէօյ, Հանրմլարա՞ Պէպէք, Պահճէպանլարա՞ Աբնափուտքէօյ, Սարալարա՞ Գուրուչէչմէ, Չօճուղլարա՞ Պէշիքթաշ, Էմնաֆա՞ Սալլըրաղար, Թիւճճարանա՞ Թօրխանէ, Էլիպալարաղլարա՞ Գարսիաշա, Սիւսանալարա՞ Սիւտիւճէ, Թապիյաթ սահպալէրինէ՞ Պալաթ, Ագչամճըրարա՞ Ֆէնէր,

Մուհապէպէկիլէրէ՞ Տէֆիլէրտար, Չիչէքիլիլէրէ՞ Պահարիյէ Թուքուճըրարա՞ Սիրքէճի, Էքմէքիլիլէր՝ Ունդարանընա, Եարքճըրար՝ Օտուճըրարընա, Գալլէքըրար՝ Գալաֆաթա, Պաղչէպանլար՝ Գարաաղաճա, Մաթպաաճըրար՝ Քեաղլարիանէյէ, Սըլաճըրար՝ Քիլիլիլիանէյէ, Տէվրիլիլէր՝ Էրէնքէօյիւնէ, Խըբըղլար՝ Մէրտիլէնքէօյ, Տաթարղլար՝ Թուղլայա, Թիլլիլիլիլէրէ՞ Չուպուղլու, Պօղապէպէկիլիլէրէ՞ Բիլպօղաեա, Կէնճիլէրէ՞ Քարթալ, Չիւկիւբալիլէրէ՞ Մալթէփէ, Թէրղիլիլէրէ՞ Մօտապընու, Տիլիլիլիլէրէ՞ Գուշտիլի, Սարթիլիլէրէ՞ Այնալը քափաք, Սիւաճիլիլէրէ՞ Եօղուքտճը Չէչմէսի, Անմաքլարա՞ Քաղլը չէչմէ, Ուշապլարա՞ Իյնէ գարու, Էոպապճըրարա՞ Սանտրղ պուրնու, Լաղլարա՞ Յընաղլըր, Չահէճիլիլէրէ՞ Պուլղուբու, Աշճըրարա՞ Տօլմապահճէ, Օտուճուլարա՞ Պալթալիմանը, Մահպուսիյնէ՞ Տէմիր գարու, Հասէթիլիլէրէ՞ Չաթլատրղարու, Տէնիղ Համամճըրարինա՞ Չամլըճա, Եաղպաշարա՞ Պօյաճը քէօյ, Էսկիճիլիլէրէ՞ Իյնէ քէօյ, Աչըղպաշլըրարա՞ Թաքէճիլիլէր, Քէօրլիլէրէ՞ Կէօղթէփէ, Մարաղլըրարա՞ Մէզար պուրնու...:

ՊԱՐԻ ՄԱԹԷՄԱԹԻՔ

Անցեալները պարահանդէսի մը մէջ խիտ գեղանի և սքանչելի — երկու առաւելութիւններ որոնց մէնք այրեա հողի կուտանք — օրիորդ մը, ուղելով իր սրամտութեան նոր պացոյց մըն ալ տալ, վալսի միջոցին սա տարօրինակ հարցումը բրաւ:

— Կը ներէք, պարոն, դուք որ ջերմ խնկարկու էք պարի, — փառք քեզ Աստուած՝ կարծեցի թէ «կիներու» պիտի ըտէր — կրնա՞ք ըտել թէ տասը վայրկեան վալս պարող զոյգ մը քանի՞ մէթր տեղ կը կտրէ:

Հարցումը այնքան անըսպասելի էր որ լախտի հարուածի մը պէս ցնցեց զիս. ի՞նչ ըտէի, խուսափիլ անկարելի էր: Իսկ հասցնէպ պատասխանով մը թերեւս ծիծաղելի դառնայի, անմիջապէս ուշքի եկայ և՛:

— Ազնիւ օրիորդ, կը կարծեմ թէ ձեր այդ հետաքրքրութիւնը ծնունդ առած է շատ մը պարահանդէսներու մէջ ձեր ներկայութենէն, հետեւաբար երկար ժամանակի

մէջ պատրաստուած հարցում մը, որով և շատ տրամաբանօրէն պատասխանն ալ ժամանակի կը կարօտի, այնպէս չէ՛ պատասխանեցի:

— Իրաւունք ունիք պարոն, հակառակը չեմ պնդեր, բայց միջան պիտի խնդրէի որ առաջին առթիւ պատասխանէիք:

Այն օրէն ի վեր դժբախտաբար չանդիպեցայ սքանչելի և սիրունիկ օրիորդին — սովորական թերեւս իր պատեանը մը — ամառը ինչպատի նոյնքան տարօրինակ երկրորդ հարցում մըն ալ պատրաստել — որով ըստ խոստմանս կուգամ պատասխանել...:

— Օրիորդ, յետ երկար փորձերու, որոնք բրօֆ. Քօխի միջբօլային փորձերն ալ անցան — համոզուելով համոզուեցայ և հաստատելով հաստատեցի թէ լանթ վալս պարող զոյգ մը մէջը ըլլալով փորձնատները, քօմբլիքասիօնները ու ֆիլիսոփաները, մէկ վայրկեանի մէջ կը կտրէ տանը վեց մէթր, որով տասը վայրկեանէն հարիւր վաթսուեր մէթր, և նկատելով որ պա-

PIERRE FALKE

ՅԱՃԱԻՈՐԴԸ.— Ինչու մեր շունը այսպէս երես կը նայի կոր:
ՍԱՓՐԻՉԸ.— Որովհետեւ այս առտու ականջ մը կտրեցի եւ ինքը կերաւ:

բանանդէսի մը մէջ առնուազն վեց վարս կը պարուի, այդ պարագային պարի սրբանար մը ստիպուած է ինքնարիւք վաթտուն մէթը, որ բսել է մօտաւորապէս մէկ մզոն մէթը կտրել, թող զկանայս և զմանկայիս՝ անուանեալն մազուբքա, ուսանթէպ, մաքսիքս, կալօթ թանկօ, Հայաստան, Փօքսթրօ, ռէժան, բա տ'իսրաներ, լանսիէ, քաստիլլ եւն.:

Եթէ ատնք ալ մաթեմաթիքօքէն փորձենք, պիտի տեսնենք թէ փետուրի պէս թեթեւաչաբ կոյսերը և en grand tenue սիգածեմ պարոնները, որոնք փողոցը հինգ վայրկեան տեսող տեղ մը թքամ կը նստին, պարանանդէսի մէջ նեղ կօշիկ ստրքերով և ախք օձիքով կը հանդուբեն 8—10 մզոն տեղ կրտրել ի խնդիր... քուճազլամաս սիօնի:

ԻՐԱՒԱԳԷՏ-ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Գ. Յ. ՇԷՔԵՐԵԱՆ

Պոլիս, Չագնագերլար, Սեպուհեան խան քիւ 40
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ

Օսմ. դասարաններու առջեւ առեւտրական, պատճական ամէն կարգի դասեր:
Համաձայնական դասարաններու եւ իշխանութեանց բով ամէն տեսակ դասեր, դիմումներ եւ հետապնդումներ:

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ

Փութերէն եւ անգլիերէն լեզուներով ամէն տեսակ օրէնագիտական պատշտաբուրքեր
ԽՈՐՀՐԳՒՍԾՈՒԹԻՒՆՔ՝ բացի կիրակիէ, ամէն օր, կեսօրէ առաջ մինչեւ 12 եւ կեսօրէ վերջ 5—7:

ԵՐԱՒՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՂԵՐՁ ՄԸ ԳԷՇ ՕՐԵՐՈՒ ՓՐԿԻԶԻՍ

ԵՍ ԱՍ ԱՍ՝ ԱՍ ԵՒ ԱՍ, ԱՂ ԱՍ, ԱՍ

Կ'ուզէ բոլոր անոնց՝ որոնք խամսիով
ապրեցան ք'դի. պատերազմի ԵՐԶԱՆԻՆ:

Ո՛վ հոգեզալուսն այս նեղ օրերուն,
Հրաշալի ելիդ յոյսովն օրորուն՝
Բազկասարած քե ծնրադիր կ'ուզես,
Գիտես, ա՛հ, ո՛րչափ սպասեցինք քեզ :

Վերջապես օր մը, ծովեզերքն իմեն
Չայն մը լսեցինք անդնդոց ալիքն.
Ակնքարք մը լոկ բաւ եղաւ մեզի,
Ու փարատեցաւ մեռուցն երազի :
Ափունքը դողա՛ց . — հասէ՛ր եր խամսին . —
Ու ծեռ, սղայ, կիկն ձնհաղբեցին...
Ողջո՛յն քեզ, խամսի՛, փառք եւ պեղու՛՝
Որ բոլորի՛ս ալ հապը կլլելու
Ճիշտ ժամանակին հասար օգնութեան,
Փա՛ռք եւ պեղու՛ քեզ միաբերան :

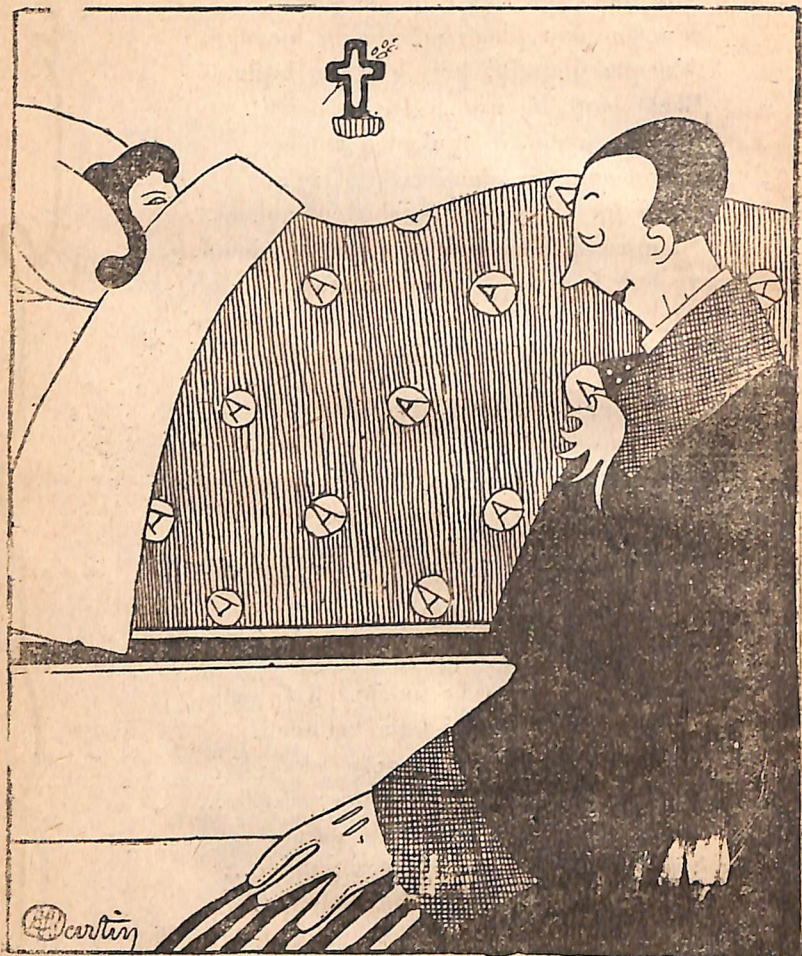
Կ'ուզես ըսկառա փիագափրքիք,
Կ'ուզես պուղլամա՛ սուլունա քիւրիք,

Կ'ուզես շատ համեղ ըլլալուդ փոխան՝
Աղի մեջ մտիւր, ելի՛ր կախաղան. . .
Կ'ուզես վարօթեա՛յ պիպեռով կարմիր,
Կ'ուզես փրլափի, ի՛նչ կ'ուզես եղիր. —
Պերէք երկի՛ ես դու ի ձուկս ամեն...
Եւ եքէ փափուկ միտերուդ համեն
Յիմարացողներ չկան շատ, աւա՛ղ,
Գուն կը կերակրես փորերն անարւալ...
Պաղբրափաներդ իսկ օրհնեալ են, խամսի,
Քանզի պարտիչք են ստամոսի...
Մարդ կայ որ ներմակ աչեւերուդ համար՝
Կը մտնայ սիրամն ալ սիրայօծար...

Երկու օր է որ սաք կերակուրի
Մարմաշէն գանկիս քավանը կ'երի...
Անցեալ օր ըսի. — « Եաննի մը դընեմ » —
Նասիմ ետ դարձայ պախալին դուռնէն...
Աղբա՛րս, սոխին ի՛նչ ուզէ աղեկ. —
Օխային լրման վեց ու կես դանեկ...
Շախալի համար բրինձն հարցուցի,
Բայրս առնելով ետիս դարձուցի...
Չուրն իսկ սրբեր եր հարիւրին քրտան.
Ունեցողին ալ մահով եղաւ գաւան.
Սայաղըն քառսուն, նօհուսք սասն եր;
Ա՛յ առչափը հի՛շ միտէս չեք անցներ...
Եւ, արձակելով եաննին ու փիլավ,
Տաք կերակուրի դղեակ մ'ալ փլաւ...
Ու մրսածեցի, « Ի՛նչ ընեմ հիմակ... »
Ստամոսիս մեջ սասներկու շուրթակ
Կը նուագեն ներսնոս երգեր,
Ու ձայն մը կուլար խեղճուկ ու կերկեր՝

— Բնչ՝ւ, սիրելի օրիորդ, իմ ձեռքս կը մերժէք:
— Բայց... անոր համար որ իմ ձեռքս ինձի կը բաւէ:

Առջի գիշերէն պէրի պարզապէս
Բան չէի կերամ, ինչո՞ւ խաբեմ ձեզ...:
Ու գացի շիտակ ձուկերու շուկայն.
— Ասկէ վերջը «սուրբ» կոչելու է զայն —
Ամէն դի հնչուն ձայներ ձկնորսի,
Քեճա՛լ, ըսկունրի, պարպունիս, խամսի...
Ու տեսայ պղինձն, ոսկին ու արծաթ,
Քապլաներու մեջ կուտակուած զաւ զաւ,
Պարպունեան գործիս չիգար, խորհեցայ,
Երլընն անցեալ օր մարտէլ չկրցայ,
Սա պիճո՞ գլուխն ալ հոտած քեճալ է,
Սակայն, հասկցող էսնաճի հայէ,
Ու փարաքեսին դանակ նետող մարդ,
Պարլխնին ըսաւ, շեւտով մը զուարթ.—
«Դեա՛, սա մարդուն որ միտ կը պօռայ,
«Ջիւլիւրս պէլլէրին մասսար պուրա՛յ:»
Մարդը, իսկապէս խուռնագ արարած,
Տալավերան լա՛ւ ջախմիտ էր ըրած...
Իսկ էս, սան-ձասօն, հիշ ան չէի պէս,
Լուրջ մը բորբօնէս հանեցի նեպէս
Եւ երկու դրուէի փոխան, ո՛վ խամսի,
Քե՛զ տօվլէրխանէս առաջնորդեցի...:
Տե՛ս, քեզի համար վառած աւրուտան՝
Պատրաստուէր եմ փուրի մը նըման.
Ու բաս կապած դանակ ի ձեռնին
Կը մաքրեմ կարմուկ փորիկդ շիրին:
Եկո՛ւր, քեզ աղեմ որ անուտ հոտիս՝
Երբ ներկայանաս ազնիւ Բուբուլիս.
Արդէն պատրաստ էմ ձեզի համար

Թեքիւմար մը նոխ, սոխեր անհամար:
 Աւա՛ղ, եքէ քեզ քանջելու հարկին
 Չեմ կրնար յաղքել,— կակի՞ծ անագին —
 Մի՛ դասապարտեր ընթացքս անողոք,
 «Ձի ես սիրածներս կը ցաւցնեմ լոկ»...:
 Եւ երբ աղէկ մը քապկուխս, խամսի՛,
 Պօլ մայսանօտով պրսակեմ պիտի
 Ոսկեճառագայր նակասդ շքելու.—
 [Ամեն մարդ քարին «աշնի» է մեկ նեղ...:]
 Քեզ պիտի օծեմ, եղիւր ապահով,
 Եպիսկոպոսի պէս առաս ետաղով.
 Քանգի այսօր տօնն է մեր ալային,
 Անոնց՝ որ երբեմն ինձ նեք կուլային...:
 Անոնց՝ որ այսօր ինձի պիտի գան
 Քե՛զ նաշակելու, խամսի պատուական...:
 Երայսապարտի երգերով հնչուն,
 Ողջո՛յն քեզ, խամսի, խամսի քեզ ողջո՛յն...
 Դո՛ւ որ անկուտի եւ սովալըրուկ
 Բնակչութեան եղար կերակուր պարզուկ,
 Անշուտ անկորոյ եւ անյիշատակ,
 Ինչպէս ամեն բան կ'երթայ շիփ-ժիտակ,
 Չրպիտի մեկնիս, ի Քասրմ բաշա...
 «Կիւլիսն պահարը կիտէ՛ր մի պօշա...»
 Երբ այս ուղուրսուզ օրերն անհետին,
 Եւ դարբին գործել միտքերը յետին,
 — Ո՛վ քաններորդ դարու մանանայ,
 Թող այս աւետիսն Աշխարհ իմանայ:
 Կասարը Ֆրէնկին հովասուն լեքան,
 Ի պատիւ քեզի՛ յիշատակարան

Մը կանգնենք պիտի՛
 Պիջիմով ձուկի
 Ու սա քանդակով .
 — Անցո՛րդ, բսակով

Լոկ չե՛ որ կ'ապրին մերկն ու անօրին.—
 Ասուածները շատ անգամ կը ծպտին...
 Եւ անարգուած անասնիկներ կան՝
 Որոնց շատ ու շատ կը պարտի ներկան:
 Սագերն Ըզկապիտօ՛յն ազատեցին,
 Կոստանդնուպոլիսն ազատեց խամսին...:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇՔԵՂ, ՃԱՇՍՐԱՆ

=== Ի Ի Ն Ի Օ Ն ===

Բերա, Կարաթա-սերայի դեմ, Ֆունաց Այ-Բանախյա
 Եկեղեցիին փողոցը
 ՀԱՄԵՂ, ՃԱՇԵՐ, ԱՄԵՆԱՄԱՔՈՒՐ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
 ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Ո՞ւր կրնար գտնել բոլոր ծանօթ Հայ դէմքերը Պոլսոյ մէջ
 Ամեն ցարեկ եւ իրիկուն Ի Ի Ն Ի Օ Ն հաշարանը
 Տեղական եւ եւրոպական քերթեր
 ԶԵՂԶ՝ ԳՍՐՆԷԻ ՎՐԱՑ

ՄԼՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԻՆՉ ԿԸ ՓՆՏՈՒՆ

Ե Ի

ՈՐ ՄԱՍԵՐԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՆ...

ՏԻԿԻՆ ՆՈՐ ՀԱՐՈՒՍՏԵԱՆԸ

ԲԷՏԻՔԻՒՐԸ. — Ինչպէս կ'ընելի որ ձերքագտիկութենէն ի վեր, ոտքերն իր բծախնորքէն խնամեր էք, տիկին: — Այո՛, ամէն ամիս կը լուայի՛ պօղատային ջուրովը:

ԵԿԵՂԵՑՍԿԱՆՆԵՐԸ. —

ՄԱՀԱԶԳԻՆԵՐԸ

Այրի Տիկին Աչքսլուս Վարեմէղեան և դաւակունք, Տէր և Տիկին Աւետիս Երթարարովեան, Այրի Տիկին Համետիկ Տինճղոխեան, Տէր և Տիկին Խնտամեան, Տէր և Տիկին Բարակալօ (Միլան), Այրի Տիկին Անահիտ Ճիլվեան, ինչպէս նաև Միբասեէտիեան, Փապուճարդեան (Բարիզ), Յնծալեան, Անկուտիեան (Մանչեսթր), Ճէպլտէլիքեան (Նիւ Եօրք), Սուրբաթարդեան, Ճանարդեան և Բալթօսարդեան ընտանիքները խորին ցաւով և դառնակոկիծ սիրտով կը դուժեն մահը՝

ՏԱՆԿԱԼԱԽ ԷՖ.ՎԱՐԵՄԷՍԷԶԵԱՆԻ

Իրենց ամուսնոյն, հօր, մօրեղբոր, հօրեղբոր և ազգակառնին որ իր կեանքին մէջ թրամվայ նստած չըլլալուն համար, նախնիքաց օր բարեկամներու

ստիպման վրայ թրամվայ նստած պահուն ոտքերը անիւններուն տակը մնալով մահը վայրկենական եղաւ, ի խոր ուրախութիւն պատճառելով իր այրիին և համայն ժառանգորդաց:

Յուզարկաւորութեան տօնախմբութիւնը պիտի կատարուի Բեքայի Ս. Երբորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ, վաղը ժամը Չին և մարմինը պիտի ամփոփուի Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատունը, յատկապէս պատրաստուած դամբարանը:

Իսկ մեքասին բաժանումը պիտի կատարուի հանգուցելոյն տանը մէջ, յուզարկաւորութենէ դարձին:

Կը խնդրուի ծաղկեպտուկ չըրկել, մեղք է դրամին:

Մասնաւոր մահազդ հրատարակուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել, չարժեք մահազդի համար ալ փարայէ ելլալ:

ԿԻՆԵՐԸ .— Թեթօնը...
Թեթօն «Ժողովուրդի Ազմուկ»ի
թիւ 888

**ՊԱՏՈՒԻ ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ**

Առաջին սեր, եղբերական սեր...

Յանկարծ դբան երկկորա-
կան զանգակը հնչեց : Նուարդ
և Աբամ սարսուացին : Բայց ա-
նոնց՝ ականջի պատրանք մը
թուեցաւ նախ : Որ տարի մը
իրարու համար տառապելէ ու
համբերելէ վերջ , մոլիզին սե-
րը , հրավառ կարօտը կոյր ու
խուլ ըրած էր զիրենք , հիմա
իրարու փարած , ուրիշ աշխարհ
մը փոխադրուած էին : Զան-
գակը կրկին հնչեց . մինչև սիր-
տին խորը գողաց նուարդ : Գը-
լուխը բարձրացուց բարձին վը-
րայ և ականջ տուաւ : Ախ ե-
րազ մը ըլլար : Զանգակը եր-
րորդ անգամ հնչեց և աւելի
խիտ ու ջղագրգիռ : Նուարդի
երակներուն մէջ արեան կաթիլ
մը չէր մնացած... , այնքան
զունատ էր : Զանգակը կը շա-
րունակէր հնչել անընդհատ ,
երկարատեւ... : Ամուսինն էր :

Աբամ աճապարեց հագուե-
լու և երբ նուարդ դուռը բա-

ցաւ՝ ամուսնոյն սպառնաղին
նայուածքը շանթահարեց զին-
քը...

— Ո՛ւր էիր :
— Քնացած էի...

Ոտքի ձայներ կուզային վե-
րէն : Աբամն էր որ պահուրտե-
լու տեղ մը կը փնտռէր : Փի-
լիպպոս աղա վեր խոյացաւ .
Աբամ ինքզինքը նետած էր ճրմ-
բան պարէնի մնտուկին մէջ ,
բայց աճապարած պահուն մէկ
կօշիկը դուրսը մտցած էր և
ժառքթիէրին մէկ հասն ալ սըն-
տուկին կափարիչէն դուրս կախ-
ուած էր... :

Փիլիպպոս աղա վազրի մը
պէս խուժեց զանրէի մնտուկին
վրայ և կափարիչը բացաւ...

— Սրիկա՛յ... պոռալն ու
չորնալու համար «բրաֆ»ը շա-
բած օճառներէն երկու խա-
լիպ գլխուն փակցնելը մէկ ե-
ղաւ... :

Աբամի անշունչ մարմինը ե-
կեղեցի տարուեցաւ , իսկ նը-
ւարդ փոխնորդներուն պօսճան
թևին տակը՝ մօրը տունը կ'ուզ-
ղուէր... :

Ա.Ղ.ՋԻԿՆԵՐԸ .— ՆՈՐԱՎԷՊԵՐԸ...
ՈՒԽՏՈՒԱԾՆԵՐ

(Նորավիպ)
Զիրար սիրեցին . մէկգմէկ

— Ճիշդ, ճիշտ հօրը կը նմանի կոր մեր պզտիկը .
— Անտանկ չէ՞... Մէյ մըն ալ էրիկս կը կարծէ որ իրեն կը նմանի .

պաշտեցին. սողուն ծնողքը ի-
մանալով՝ հակառակեցաւ :

Զապէլ՝ չկրնալով տոկալ
այս բաժանումին, հետզհետէ
ախորժակէ ինկաւ, կուլա՛յ,
անընդհատ կուլայ, առաւօտ,
ցերեկ, իրիկուան դէմ, իրի-
կունը, կէս գիշերին, արշա-
լոյսին, մինչև հետեւեալ առա-
ւօտ կուլայ :

Խեղճ սպասուհին չի հաս-
նիր թաշկինակ հասցնելով և
բարձին երեսը փոխելով հէք
Զապէլին . . . :

Զապէլ անկողին ինկած է,
Երուանդը կ'երազէ, որ իր կար-
գին կուլայ, կուլա՛յ միշտ, ա-
ռաւօտ, ցերեկ, երեկոյ, գիշե-
րը, կէս գիշերին, մինչև ար-
շալոյս, մինչև առաւօտ և յա-
ջորդաբար . . .

Զապէլ թոքախտ եղած է և
Երուանդ ալ պիտի ըլլայ . . . :

Զիւնի պէս սպիտակ դա-
ղաղ մը, հրեշտակներու փե-
տուբներէն հիւսուած կարծես,
կը մտնայ գերեզման, որուն կը
հետեւի մահու չափ սոճոյն
տղայ մը, որ կը հաղայ . . . :

Դագաղը ամփոփուած է հո-
գին տակ ու ո՛չ ոք մնացած է
գերեզմանատունը, բաց՛ի և-
զէզի մը պէս դողահար տղմէ

մը որ կը հեկեկայ և ահա՛
բերնէն արիւն կը կաթէ հողա-
կոյտին վրայ . . . :

Չորս օր վերջ : Փոս մը բաց-
ուած է հողակոյտին քով, ու
դագաղ մը կ'իջնայ փոսին մէջ :
Երուանդն է որ կ'երթայ միա-
նալ Զապէլին. իրենց ուխտը
յարգած են. «Միանալ յաւիտե-
նականութեան մէջ . . . » :

ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԸ .—

ԱՆՋՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԴէՊՐԵՐԸ .—

Խորհրդաւոր անհետացում մը .

Շիշլիէն բարձր դասու օրի-
որդ մը շարաթէ մը ի վեր ան-
հետացած է : Կ'ըսուի թէ փա-
խուստ տուած է իր սիրահա-
րին հետ, որ . . . լաթերնաճի
մին է եղեր : Ծնողքը բուռն
կերպով հակառակեր է այս ա-
մուսնութեան, և քանի քանի
անդամ զուռնէն վռնտեր են
այդ աներէս լաթերնաճին որ
իւր լաթերնայով զգլխեր է օրի-
որդը . . . : Ալէկ որ զուռնաճի
մը չէ եղեր օրիորդին դիմացը,
թէ ոչ աւելի պիտի յափշտակ-
ուէր . . . զուռնայէն :

Օրիորդը իր հետ տարած է
զոհարեղէնները ու մօրը գըզ-
բոյր բանալով ինչ որ գտած է
այնտեղ :

Ծնողքնե՛ր, հակեցէ՛ք ձեր
դաւաններուն վրայ երբ լա-
թերնաները փողոցէն անցնին :

ԱՆՃՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻԱՆ .— Սի-
րահարները խիղճ չունին :

Զմբախտա անունով գեղե-
ցիկ աղջիկ մը երէկ Ֆէնէրի
առջև ինքզինքը ծով նետե-
լով անձնատղան եղաւ : Իր սի-
րահարը՝ բանակիւ մը ունե-
նալով հետը՝ խօսքկապի մատա-
նին երեսին նետեր ու հեռա-
ցեր է տունէն, ուրիկ յուսա-
հատելով հէք Զմբախտա խե-
լագեղ վիճակի մէջ Ֆէնէրի ծո-
վեղերքը վազեր է : Թէև դրա-
ցիներ հասեր են ետևէն, բայց
փէշին ծայրը ձեռքերնին մնա-
ցեր է մինչ դժբախտ գոհը Ոս-
կեղջիւրի ալքերուն կը յանձնէր
իւր ախկոծ սիրտը :

— Շատ կաղնեվաճառ (ֆըն-
արճի) են սա աղջիկները,
ամենեւին սակաւասլէտ չեն,
քիչով գոհ չեն ըլլար : Երէկ ի
Զրփըճը Չայիր, մաքուր հազ-
ուած երիտասարդի մը դիակը
զստուեցաւ : Բաճկոնին զբոյա-
նէն թուղթ մը ելաւ, ուր դը-
րուած էր թէ կառիկներով իր
խօսեցեալին ուղղամտութեան
և առանց անոր ապրելու ինք-

զինքը անկարող զգալով՝ վերջ
կուտայ կեանքին : Կիրակի օր
միասին պտոյտի ելեր են, և
հէք սիրահարը նշմարեր է որ
իւր ախլոսինէն քանի քանի ան-
գամ ժպտեր է իրենց դիմացի
սեղանը նստող պարոնին :

ՏՈՒՆԸ ՄՆԱՅԱԾ ԱՂԶԻԿՆԵՐԸ .
Նշանախօսութեանները :

ՕՐ . ՄՍՐԻ ՀՈՎԿՈՒԼԵԱՆ
ԵՆ
ԼԻԷՕԴԵՆԱՆ ԿԻՒՄԴԱԼ ՏԸ ԼԱ
ԲՕՄԲԱՏՈՒՐ
(Խօսեցեալք)

ՕՐ . ՇՆՈՐՀԻ ԻՄԱՍՏՈՒՆԵԱՆ
ԵՆ
Պ . ՍԵԴՐԱԿ Մ . ԱՅԷԴԵԱԳՈՎ
(Միւրքիւն խոսացան)
Ս . Սքեֆանօ . ԲԵՐԱ .

ՀԱՐՍԱՆԻՐ
Երէկ ի Բանկայթի, Բիւֆլի
Օսկի փողոց, Կծիկեան էֆ. բը-
նակարանին մէջ տեղի ունեցաւ
պսակադրութիւնը իր ամենա-
չնորձալի աղջկան՝ Օր . Թուր-
ֆանտայի ընդ Պ . Բարվընիւ-
Մէրասեէտիեանի :

Ազնիւ օրիորդը օժտուած է
տա՛սը հազար թղթադրամով,
իսկ Պ . Միրասեէտիեան շատ
համակրելի, շատ սիրուած ե-

բիտասարդ մըն է (դժբախտաբար պապային մէրտը ուտելէ զատ ուրիշ դործ մը չունի որ անխկա զրեհնք) : Այս երկու քարեհամբաւ զերդաստաններուն խնամութեան առթիւ կը փութանք ներկայացնել մեր սրտազին խնդակցութիւնները և (25 ոսկիի ընկալազիր մը...)

ՈՍԿԵՐԻՉՆԵՐԸ .—ԹՕԳԱԹԼԸ հաստատութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղին մէջ ամէն առտու պիտի դանէք շատ համեղ, նմանը չտեսնուած ընտիր պէօրէքներ, կարագեղեղով :

— Կ'ուզէ՞ք ուտել զուտ կեսարական երշիկ և ապուխտ, փութացէք Գայսէրի խան, Կեսարեանին... , քանի՛ զեռ լըմնցած չէ եկած սթօքը :

— Կ'ուզէ՞ք զուտ Հայկական լօքումը ճաշակել, զիմեմէք Շէքէրլէմէ խան, Անուշեանին... :

— Թօզաթլը հաստատութիւնը սկսած է պատրաստել բակլավաներ 600 թերթով... :

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ .—Պասերազմական Ասեանը պիտի քննէ Բամազան զատէի, Յորերանլիի, Սալուդեանի, Սողոմոն Իմաստունեանի, Սամանեանի, Մեկրոնեանի, Գաս-

պարեանի, Արէզնազուլեանի, և Նարուզոթմոնտոր էֆէնտիներուն տեսրակները, հասկնալու համար թէ պատերազմին երեսէն շահած են թէ կըռնակէն... :

ԴԵՐՍՍԱՆՆԵՐԸ .—ԿՈՎԿԱՍԷՆ ի մօտու Պոլլա կուզան Արէլեան, Արմէնեան, Սեւումեան, Չարիֆեան խումբերը և աւար հատ օրէքթի խումբ... :

ԱՆԱՌԱԿ ԾԵՐՈՒԿՆԵՐԸ .—Գեղեցկուքեան սրահ .

— Կ'ուզէ՞ք գեղեցկանալ, ներդաշնակ մարմիններ ունենալ, զիմեցէք Բերա, Չիչէք բազար, Բարաթիա խան, Sal de beauté ն, ուր գիտական վերջին գրութեամբ մասաժներ կ'ըլլան, խնամով կը մարձուին մարմինին յօդերը, անկանոն մասերը կը հարթուին, աւելորդ եւղերը կը քամուին ու վերակինդանութիւն կուտան մարմինին : Ամէն հանգըստութիւն ապահովուած է... :

ԺԱՄԿՈՉՆԵՐԸ .—Թաղիս Ս. եկեղեցւոյն մէջ յառաջիկայ կիրակի հողեհանդատեան հանդիսաւոր պատարագ ու պաշտօն պիտի կատարուի ի յիշատակ Բիթիբիտ էֆ. Խալըսարդեանի, և իւր գերդաստանի

համայն նշխեցից, ըստ բաղձանաց հանդուցելոյն պարագայից :

ՈՒՍՈՒՅԻՉՆԵՐԸ .—Բարեկեցիկ թաղի մը վարժարանին համար կ'ուզուի մնայուն ուսուցիչ մը որ գիտնայ անգլիէքէն, Ֆրանսերէն, հայերէն, հին և նոր թուրքերէն, պատմութիւն, աշխարհագրութիւն, բնագիտութիւն, բնալուծութիւն, թուարանութիւն, երկրաչափութիւն, գրահաշիւ, սոմարակալութիւն, եկեղեցական պատմութիւն և եկեղեցական երաժշտութիւն, մինչեւ 8 կէս ոսկի ամսական պիտի կրնայ սրբուիլ... :

ՄՏԱԻՌՍԿԱՆՆԵՐԸ .—Օրուան ամենամեծ խնդիրը .— Երբ աշխարհ խաղաղի, կրկին Հայաստանը կազմուի, երբ մեր դրացիներուն հետ յարաբերութեան սկսինք և երբ ընկերվարական համաժողով մը կազմուի, Հայ ընկերվարականները Թուրք, Քիւրտ և Չինիեանէ ընկերվարականներուն հետ ժողովի պիտի նստին թէ ոչ : Ասիկա անպատճառ կ'ուզենք գիտնալ . ամէն խնդիր պէտք է մէկդի ձգել, ասոր վրայ պէտք է որոճալ... :

ԿԸՐԼ ՍՔԱՌԻԹՆԵՐԸ .— Պոյ

սքաութները այս կիրակի դէպի Ալէմտաղի, Բողոնէզ գիւղ և Տաղի պողոտ մը պիտի ընեն... :

— Փութպօլի մեծ մրցում մը տեղի պիտի ունենայ վաղը Կուս Մօրնիկի զբահաւորին նաւազներուն և Հայ կղզիի Վահագն խումբին միջեւ... :

ՊՕՅ ՍՔԱՌԻԹՆԵՐԸ .—Կըրլ Սքաութներու ընդ. ժողովը վերջին նիստին մէջ որոշեց չըրջա զեասի տեղ տարատը ընդունիլ, ազատօրէն շարժելու համար :

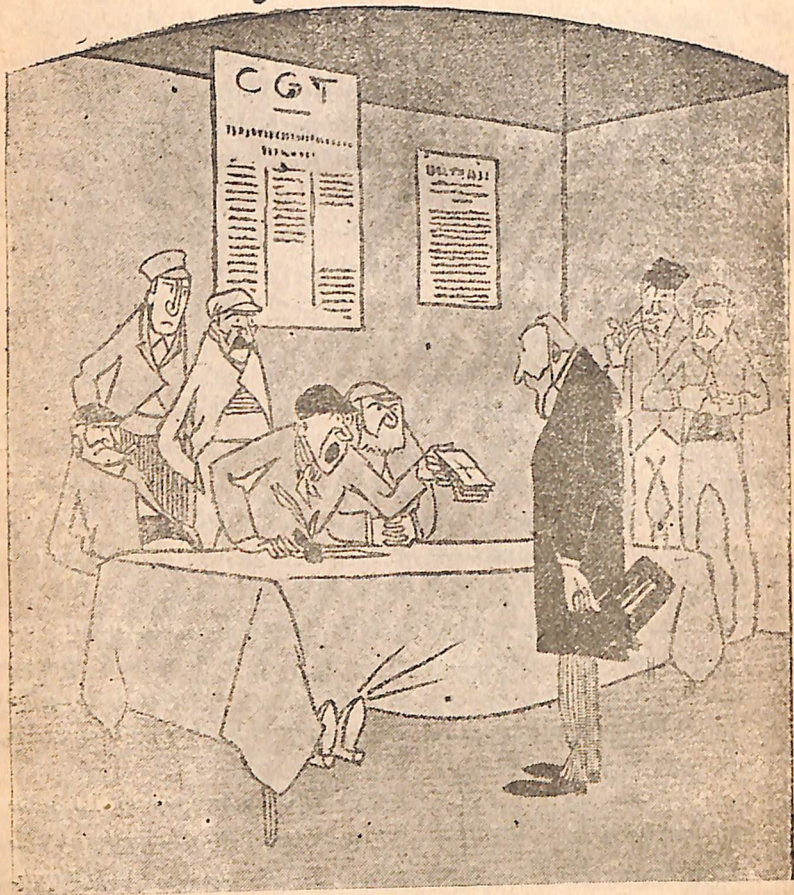
— Կըրլ Սքաութները այս կիրակի հրդեհ մարելու փորձեր պիտի ընեն Մօտայի դաշտը, ուր հրաւիրուած է նաև հրէջջ զօրաց հրամատար Չէչէնի բաշա... :

— Կըրլ Սքաութները օգոստ. 8 կիրակի օր լողալու մրցում մը պիտի ընեն Պօյ Սքաութներուն հետ, Մօտայէն Ինտիզ ստա :

— Ս. Պատրիարքը 10 հատ ծովու բաղնիքի հանդերձեղէն նուիրեց Կըրլ Սքաութներու միութեան :

ԳՈՂԵՐԸ .—Յանդուզն զուլեք մտան երէկ օր ցերեկով, Բերա, Շիտակ ճամբուն վրայ, Միմոզա արարթըմանին առա-

ԲԱԹՐՈՆԸ՝ ԻՐԱՒԱԶՈՒՐԿ, ԳՈՐԾԱԻՈՐԸ՝ ԻՐԱԻԱՏԵՐ

— Ի՞նչ, համմէ՞... Մեր քիթին կը խնդաս կոր զուն։ Այս տեսակ վկայա-
կանով մըն է որ եկեր ես մենէ բաթրօնի պաշտօն մը խնդրելու։ Նախ եւ ա-
ռաջ ըսէ նայինք, ինչո՞ւ համար գործաւորներդ մամբեցիր գործարանէդ...

ջին յարկը։ Սպասուէին ու տանտիրուէին կը կապեն, բե-
րաննին լաթեր կը թխեն, և բոլոր գոյքերը ու կահկարա-
սինները երկու գոմէջի կառք լեցնելով կը հեռանան, խեղճ սպասուէիին ու տանտիրուէիին վրայ ոչ խակ գուլպաները ձը-
գելով...։ Գննութիւն բաց-
ուած է գոմէջներուն ոտքի հետ-
քերուն հետեւելով, և յոյս կայ որ գողերը օձիքնին ձեռք տան։ Կը կարծուի թէ գողութեան հեղինակները ըլլան համբաւա-
ւոր Մանուկի, Սրբաքի, Կի-
զորաքի, Շէյթան Ապտուլլահ և քէօսէ Արթին։

— Գողեր մտնալով առջի գիշեր, Սիրքէճի, Տէմիր գափու խան, ընդեղէնի վաճառական Նօնուտաքի էֆ. Փասուլիա-
բուլօսի վաճառատունը, կը խորտակեն երկաթ դրամարկը, և 500 հնչուն ոսկի, 3000 թղ-
թաղրամ և արժէքաւոր իրերը յափշտակելով խոյս կուտան։ Գողերը դրամարկդին մէջ ձգած են սքարբէլա մը, երկու մոմի կտոր և թավշան անախթարի մը...։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐԸ.— Խրիսան-
թոսին համար կ'ըսուի թէ Հել-
լէնական շողենաւով Պիրէնն մեկնած է։

— Խրիսանթոս առջի օր ե-
րեւցաւ Թաթաւլայի կողմը։

— Երէկ իրիկուն Սինէմքէօ-
յի կողմը երկու չարըխներ գտնուեցան որոնք «Խրիսան-
թոսի փապուճներն ենք» վեր-
տառութիւնը կը կրէին...։

ՏՆՏԵՄՆԵՐԸ.— Ծառայ կ'ուզուի.— Պատուաւոր տան մը համար պարկեշտ ծառայ մը կ'ուզուի որ գիտնայ մաքրու-
թիւն և տունի գործեր։ Դիմել խմբագրութեանս...։

— Աքարթըմանի մը համար դռնապան մը կ'ուզուի։ Դիմել Բերա, Նշան Թաշի, Հարպ Զէնկիլի խան...։

ԲԱԼԹՕՍԸԶՆԵՐԸ.— Մուս-
սակալանաւ եփրեմ.— Հասած են ձմրան համար սամոյրէ, սա-
արաքանէ և լուզըը քիւրքեր, բընաբ և սքօնս պօաներ, վազ-
րի, առիւծի, փիղի և շանա-
ձուկի մորթեր...։

ՉԻՆՈՒՈՐԱՅԱՆՆԵՐԸ.— Պաշտօնական գեկոյց.— Անա-
Ֆօրի ցակաս.— Աջ թեւը դէ-
պի ետեւ կեդրոնացաւ, ձախ թեւը երկու մատ յառաջացաւ, Հիւսիսային արեւելեան կողմը մեր դիրքերը շատ յառաջացած ըլլալուն չորս կանգուն ետ բե-
րինք։ Հարաւային արեւմտեան

կողմը՝ առժամաբար ընդհատեցինք մեր յառաջխաղաղացութիւնը, և նախկին դիրքերուն մէջ ամբաստանք: Մեծ ճակատամարտ... Խուճապի անսպասելի մէջ, մեր կորուստը եղաւ 2 ուղտ վիրաւոր 1 ուղտ ըսպանուած...:

Ուրիշ ճակատներու վրայ փոփոխութիւն մը չկայ:

ԳՐԱՄ ԿԾԻԿ ԸՆՈՂՆԵՐԸ.— Սեղանաւորական հրապարակը կայուն է. լէյերը ըարձրանալու վրայ են, բուպլիները՝ հազարը 100 փարա..., Գրէտի ֆօնտիէ ելլալու հակամէտ, Րուս մէլի երկաթուղին՝ անփոփոխ,

քօնսօլիտին վրայ զգալի բարւոքում մը կը նշմարուի...:

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՆԵՐԸ.— ՀԱՅԻՆ ԳԻՆԸ 4 ուկէս փարա պիտի զեղչուի ուրբաթ օրէն ըսկըտեալ: Երէկ նաւահանգիստս ժամանեց երկու Ամերիկեան շոգենաւ, լուրիա, բրինձ, սիսեռ ու սոսը բերելով: Զիթաեխղը 40 փարայի անկում մը կրեց, Եալովայէն մնծաքանակ ապրանք եկած ըլլալուն շնորհիւ...: 20,000 թօնօ շաքար հասած ըլլալով, շաքարի զինին վրայ 60 փարայի անկում մը յառաջ եկաւ...:

ԱՇՈՏ ՔԷՉԵԱՆ

Տ Ր Տ Ո Ւ Ն Ջ

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐԻՆ ԻԹԹԻՂԱՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

Է՛հ, մընաք բարով քեզայ ու զինի, Որ ժամանակաւ ժպտեցաք ինձի. Զինուոր մ'ալ կ'երբամ ես աբալ-բօփալ, Նօհուսի կարօս՝ ցուրտին սակ զոփալ... Ու զբալին մեջ հեծել ամեն օր.— Զինուորն ի՛նչ է որ՝ եթէ ոչ զինուոր... Այլ այն բանակին, ազգին փրկարար, Յաւելուլ բազուկ մ'ալ վեհանձնարար: Այլ, ո՛հ, ի՛նչ կ'ըսեմ, ա՛հ, ես ո՞վ եմ էի, Կը փոխուի՞ միթէ բընարը գեկի... Յա՛յՅեք, մա՛րդ հսկայ, փերե՛ հիւլէիս, Կոր «թեճթի»ներով հանելով հոգիս...:

Ո՛վ Ռա՛պէ, ինչո՞ւ ըսիր.— «Թո՛ղ ըլլայ Միսիայն բակըս, պուլըուր, լահանայ:» Երկեցիր մենե կարագն անարտ, Ըսիր.— «Եթե՛ ձեզ պեզիրեալ սուտս...» Այստան աշխատող, վազվըզող միլիթ. Ինչո՞ւ մեզ չուտե շաբաթն ո՛ւր հեղ գեթ. Այս հակասագիրն ի՛նչ սեւ է, Ռա՛պէ, Ամե՛ն օր չօրպա— Կլիլի՛ք հապ է...:

Հեռաձայն Սթամպուլ 1194 ^{Հեռագրական հասցէ} ԻՀՍՍՆ եւ Խ.ՔԻԻՐԷՔՃԵԱՆ

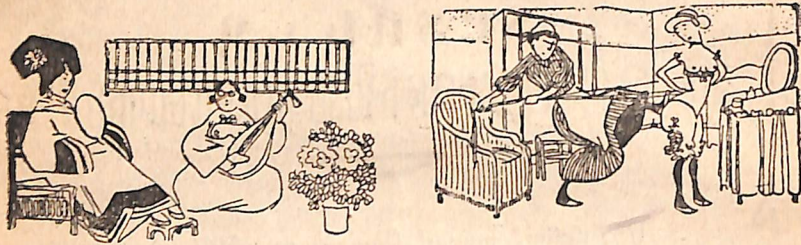
Ի Հ Ս Ա Ն Ե Ի Խ. Ք Ի Ի Ր Է Ք Ճ Ե Ա Ն

Սթամպուլ, Պաղչե Գաբու, Շապնի խան քիւ 6

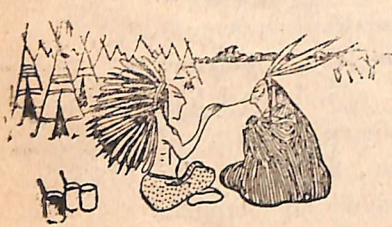
Ծովային գործակալութիւն, առաքում, պարպում, մասային գործառնութիւն, փոխադրութիւն, ներկայացուցչութիւն, ներածում, արժանում, բրբանգիթի մքերանց:

Մաքսի գործողութիւն կը կատարուի 8 ժամէն

ԻՆՉՈ՞Վ ՎԱՐ ԿԸ ՄՆԱՆՔ

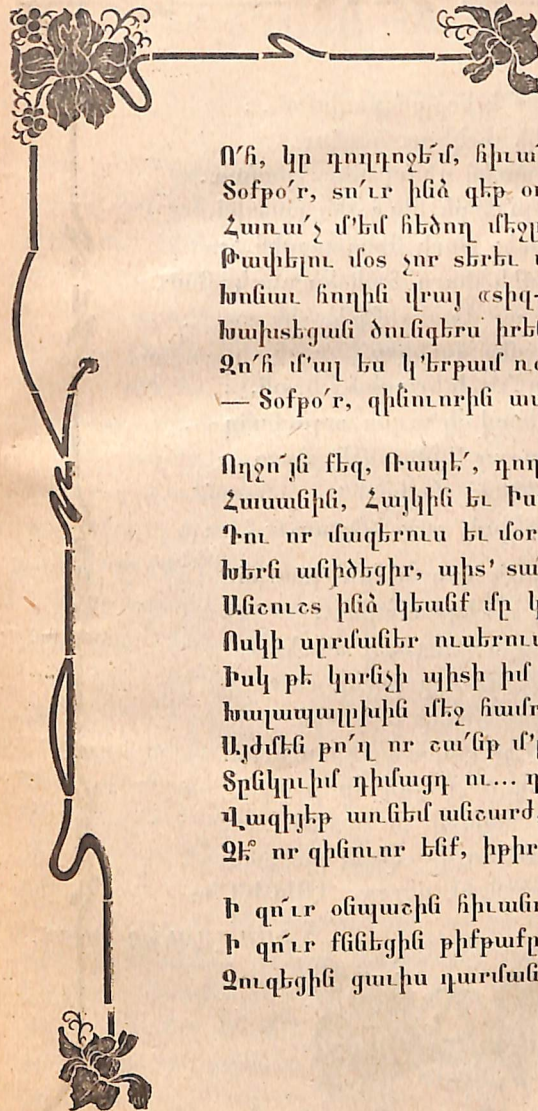
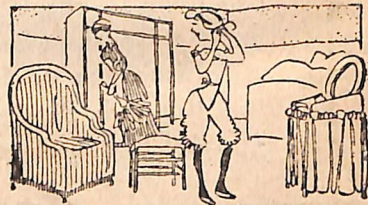
— Չէք գիտեր սիրելիս, կը պատմէր առջի իրիկունը բարեկամս, որ նոր վերադարձաւ աշխարհի շրջանը ընելէն. Չինաստանի մէջ կիները տգեղ-
ցնելու եւ ծեւափոխելու աստիճան կը սեղմեն իրենց ոտքերը կապիճներով...

... Հնդկուհիները քերեսին՝ կը ներկեն իբր թէ գեղեցկանալու համար...

... Կեդր. Ափրիկէի խափշիկուհիները շիբութեան համար քիթերնին
օղակ կ'անցընեն...

Ո՞հ, կը դողդոջեմ, հիւանդ եմ հիւանդ,
Տօֆօ՛ր, սո՛ւր ինձ գեթ որ մ'իսքիրահար...
Հառա՛չ մ'եմ հեծող մեջը գըլային,
Քափեղու մօտ չոր տես մ'առնային...:
Խոնար հողին վրայ «սիգ-տօֆ» ընելէն
հախտեցան ծունգերս իրենց քեմէլէն...
Չո՞հ մ'ալ ես կ'երբամ ուսմարիզմային,
— Տօֆօ՛ր, զինուորին ասա՛նկ կը նային...:

Ողջո՛յն եեզ, Ռապե՛, դողդոջ եակին,
Հասանին, Հայկին եւ Բասակին,
Դու որ մագերուս ես մօրուքս սուր
տերն անիծեցիր, պիտ' սա՛ս ինձի սուր...
Անուշտ ինձ կեանք մը կազմած ես ետի,
Ոսկի սքումներ ուտելու խափ...
Իսկ թէ կորնչի պիտի իմ հուսկ շունչ
հալապալըխին մեջ համբ, անշուշտ,
Այժմէն քո՛ղ որ շա՛նք մ'ըլլամ դալկահար,
Տրնկը իմ դիմացդ ու... դողդողամ յա՛ր.
Վազիյէք առնեմ անշարժ, անբզգայ,
Չէ՞ որ զինուոր եմ, իբրեւզ չկայ...:

Ի գո՛ւր օնպաշին հիւանդ գրեց զիս,
Ի գո՛ւր քննեցին քիթքառք արիս.
Չուգեցին ցաւիս դարման զալ խիս,

Եւ ես ամէ՛ն օր կ'երբամ բալիմին...
 Եախանիս սրկէ փրկելու համար
 Ծիլ մ'իսկ չի սրբին դիմումներս յամաւ.
 Ա՛լ պէտք է հրլս՛ւ, քէ հիւր չես բանսին,
 Ղանչայո՛վ քաւել բարի հինգաբքին...
 Գարունն ո՛չ մեկ վարդ նակսիս դալկահար,
 Ոչ աղջիկներն ալ ժրպիտ մ'ինն չեն սաւ...
 Գրպաններուս մեջ մուկերը մեռան,
 Ու ես ա՛լ ի գո՛ւր կ'երազեմ Բերան...
 Այս հագուստներով, կ'ուզես աղամանդ
 Եղիւր, խոյս կուսայ քենէ ամեն մարդ...
 Խոյս կուսան Հրեայ մամգեղներն անգամ,
 Որոնց շօգօրս մ'իսկ շատ է պապա՛մ... :

Պագաղս է գօլան, պատանէրս՝ խափին,
 Ոջիկները՝ ո՛րդ գերեզմանային...
 Ու բուստ հոգիս կենդանի մեռել,
 Աղօթքով կ'ուզէ գիշերը բերել,
 Երբ անդորբաբեր ձայնը շեփարին
 Պիտի վաղուան յո՛յսն երգէ գինուորին.
 Կ'ըլլան մարդիկ որ բացով մը չունին,
 Անոր համար ես մոլին եմ քունին...
 Եւ հե՛մ գինուորն ալ կ'ուզէ երկուքբան,
 Նախ ազատութիւն եւ վերջը... ԼՂԻՅԻՄՆ:

1917

ԿԱՌՎԱՐՆԵՅ

ԱՌՋԻ ՏՂԱՔԸ, ՀԻՄԱԿՈՒԱՆ ՏՂԱՔԸ

Առջի տղաքը զէքօ մնքնաշուքով կը կարէին մազերնին, հիմակուան տղաքը՝ մինչեւ ուստերնին կը թողուն մազերնին:

Առջի տղաքը Յ սանդղիմ օձիք կը դնէին, հիմակուանները՝ մինչեւ կուրծքերնուն մէջտեղը քառէ կը բանան...:

Առջի տղաքը՝ դաւազան կամ հովանոց կ'ունենային, հիմակուանները՝ խաշազան, թուլումպայի բէիգներուն պէս...:

Առջի տղաքը իրենց ճակտին վատակը կ'ուտէին, հիմակուանները՝ իրենց հօրը ձեռքը կը նային:

Առջի տղաքը՝ իրենց մայրիկին չարաթական կը կապէին, հիմակուանները՝ իրենց մամային պայտասիկէն դրամ կը թրջընեն...:

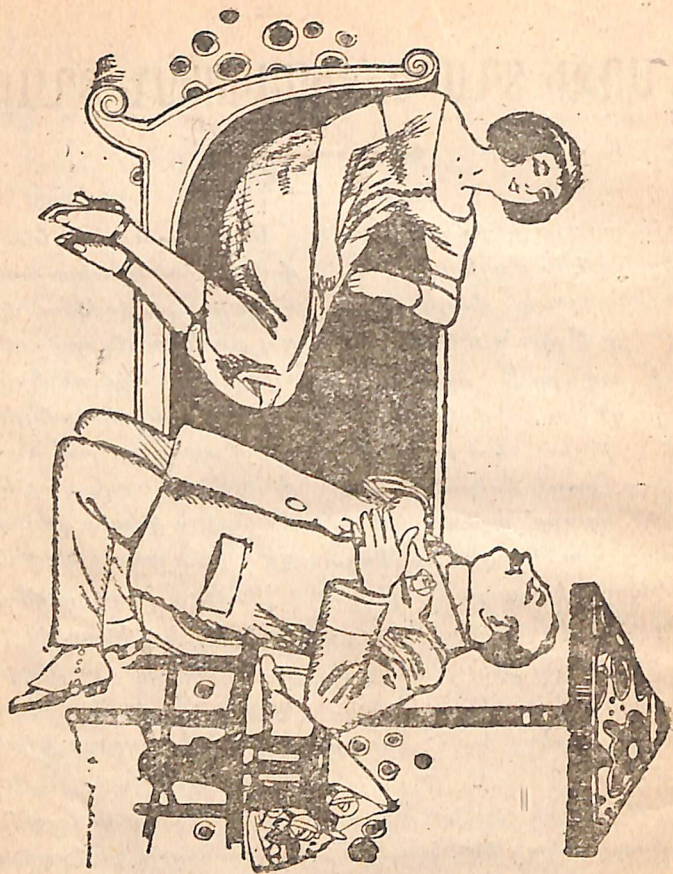
Առջի տղաքը՝ ձեռքերնին երբ դրպան տանէին, ոսկիի ձայն կ'ըլլար, հիմակուան տղոց դրպանը անաճօր կը փչէ և պարապութիւնը գոցելու համար մետաքս թաշկինակ մը խօթած կ'ըլլան, կէսը դուրսը ձգելով:

Առջի տղաքը՝ երեսնին ձերմակ կը հանէին երբ անակնկալ մը ըլլար, երբ հիւր մը մեծարել, օրիորդ մը պատուել պէտք ըլլար, հիմակուանները՝ իրենց պապային կամ մամային ազաչելով պաղատելով ստակ կը վերցնեն՝ որպէսզի կարենան ժամադրութեան գալիք օրիորդին փաստա մը կերցնել...:

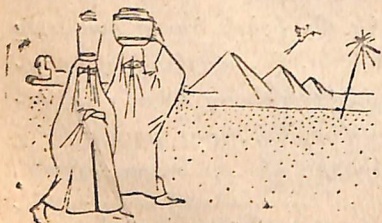
Առջի տղաքը ուտելու խմելու սեղ կը փնտռէին, հիմակուան տղաքը՝ լեռները ձորերը կը տանին իրենց սիրուհիները... ստակէ ելլալիք բան չգրտնուելու համար:

Առջի տղաքը խլավուզ Աննիկ հանրմը կամ տաներէց քահանան կը զրկէին աղկանը ծընողքին, հիմակուանները՝ աղջկանը սիրան կրակ տալէ և աղէկ մը փչելէ ետքը ատեն մը չեն երևար, որպէսզի վիշաքնէ և ծնողքն ալ «Վու՛յ դաւակըս վէրէմ կ'ըլլայ կոր» ըսելով պարոնին ձեռքը ոտքը իջնան, անիկա ալ պահանջած դրամագլուխը պիթթամամ ձեռք ձը-

— Ահ, հոգիս, ամէն ինչ ինձի յանձնէ, ինձի յանձնէ...
— Անշուշտ... բայց յանձնումս գոն՞թէր-բա՞նձնուրդնս կընայ ըլլալ...

Ո՞Ր ՄՆԱՅ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Եգիպտոսի մէջ

Բարի գի մէջ

գելով չնորճ կ'ընէ պատկուելու :
Առջի տղաքը ա՛յն աղջկան հետեւէն կ'իջնային ու սքրտը ոտք կը հանէին, որուն հետ ամուսնանալ միտք դրած էին, հիմակուսանները՝ մինչեւ հարսնէքի քօղքը ու թէլիէչէն պատրաստել տալէ հոք օժիտը, և պակին օ՛րը իսկ որոշելէ հոք յանկարծ մերեւս մը թեւեթնուն զարկած կ'անցնին կը դառնան աղջկանը տունին առջեւէն... :

Առջի տղաքը զէչերը թատրոն կ'երթային հետեւեալ ատու ալ գործի, հիմակուսան տղաքը՝ կ'ընեն չեն ըներ առանց տոմսակի երթալ նստելէ հոք թատրոնը, մինչեւ հետեւեալ շաբթուան ներկայացումը... թատերախաղեր գրելու կ'ելլան, այնպէս որ ամէն ինքզինքնուն արդիտաիք հով տուած իր գրպաններուն մէջ 20-25 հատ մէյքէկ էջը գրուած թատերախաղ ունի :

Առջի տղաքը երբ եկեղեցի երթային՝ աչքերնին չէրն բաժներ խորանէն և Սրբազանը քաշողի սկսելուն պէս զէպի դասը կ'արտորային, հիմակուսան

տղաքը՝ կունակնին կը դարձնեն խորանին, աղէկ մը զննելու համար ձախակողմը... :
Առջի տղաքը երբ եկեղեցիէն ելլային, իրարու սա տեսակ խօսքեր կ'ընէին .

— Սրբազանը շատ՝ ազուոր խօսեցաւ, պատպ մարդ է, «Ով սաննան» ինչ անուշ երգեց պէ, լացի իբաւ որ... :

Իսկ հիմակուսան տղաքը .
— Վարդանայը անուշ մը ինձի կը նպէյր կօք, քանի քանի անգամ խնդաց, ձեռքովը հասկըցուց որ վաղը տեսուինք պիտի, կ'երեւայ այսօր հօրը հետ դուրս պիտի ելլայ :

— Հապա Հոփիփիմէ՛ս, քանի քանի անգամ շրթունքները իրար միացուց, ա՛խ, համբոյր զբիւց... :

— Փարզին էիք՝ Աբամը Մարիին հետ քիթ քիթի կը խօսէին կօք, իրարու ձեռքէն բռնած... :

— Փէ՛ք արուշ է պէ Արշամը, Զուարթին ուղուրին խելքը վրայ պիտի տայ, ան ըսես աչք բբաւ Մարտիկին, մէկտեղ դուրս ելան... :

ԿՆԻԿԱԿԱՆ ԱՊԱԳՈՅ ՄՕՏԱՆ

Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ

ՈՐԴԻՔ

ՊՈԼԻՍ, ԵՆՆԻ ՃԱՄԻ, 40

Ներկայացուցիչ հոշակաւոր
RECTA ժամացույցներու եւ անգլիա-
կան The Monument Works Co.
հեանաւոր գրամարկիցներու

ՃՈՒ ՄԹԵՐՔ

ՈՍԿԻ ԵՒ ԱՐԾԱԹ ՊԱՅՈՒՍԱԿՆԵՐՈՒ,

ՈՍԿԻ ՄԱՏԱՆԻՆԵՐՈՒ,

ԱԳՈՄԱՆԳԵԱՅ ՋԱՐԳԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԹԵՒԻ ԵՒ ՊԱՏԻ

ՃԱՄԱՅՈՅՆՆԵՐՈՒ

ԱՊԱՐԱՆՋԱՆՆԵՐՈՒ

ՈՍԿԻ ԵՒ ԱՐԾԱԹ

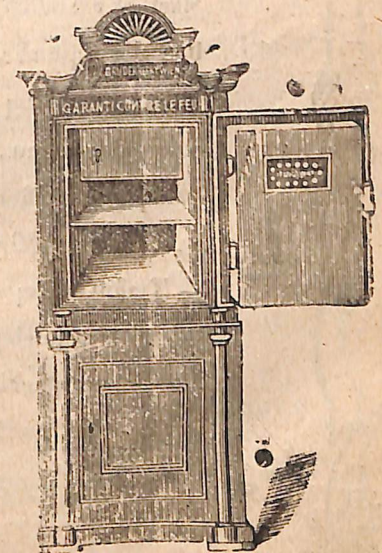
ՇՂԹԱՆՆԵՐՈՒ

Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ

ՈՐԴԻՔ

ՊՈԼԻՍ, ԵՆՆԻ ՃԱՄԻ 40

Շ Ո Ւ Ք Ի

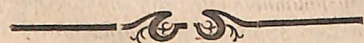
Պարոն ձօն Կապեա՝ ելնելով յուղի՝
 Իր հնուց կինը՝ վեց ամառ յլի՝
 Մինակ բողեր եր բանադասուած.
 Ո՛հ, պիտի լինե՞ր, բարեգուր Ասուած,
 Որ վերադառնար, ձագուկը սեսներ,
 Կը խորհեր այսպէս իւրագին բաներ.
 — Հրե՜սա՛կս, կ'ըսէր առ իւր ամուսին,
 Պե՛տ չե՞ր սանեի զեղ միասին.
 Երբ վերադառնամ հոն ի Պրոմիսկեմ՝
 Իցի՛ւ զսնեմ քեզ որպէս կը ձգեմ:
 Տարի մը կեցաւ, եկաւ Բեննապէն,
 Ծծակ ի բերան գաւ իւր պեպէն.
 Եւ սակայն կիւնը յղի եր դարձեալ.
 — Մանուան պաւսասուէ՛, ո՛ւ ապիրաս կին:
 — Ինչո՞ւ, յարեց սա, ըստ քու փափաքին
 Շարժեցայ կարծեմ. չուզեցի՞ր, Կապեա,
 Տեսնել զիս դարձիդ՝ քո շուքածիդ պէս:

Ն Ա . . . !!!

Ազգութեամբ Հրեայ մեկ հնակարկաս
 Կ'ուզէ կին առնուլ զօրիորդ Ակաք,
 Տասնեւութամեայ կոյս մը գեղանի,
 Որ խելը գլխէն առեր կը սանի:
 Պասրասութիւններ տեսնուած բոլոր՝
 Շատ ոսկիներով, սպուորիկ, կլոր,
 Տեղի կ'ունենայ իրենց հարսանիք
 Եւ նոյն գիշերէն է ապերջանիկ.
 Մեկէ աւելի տեսած է գայլեր
 Սոյն շուտիկը, որ իբր կոյս կը քայլեր.
 Ակաքը կոյս մի՛. մնացած էր անձ
 Որ եղծած չըլլար անոր փոքրիկ գանձ.
 Իսկոյն զայն քողով կը խորհի Պօխօր,
 Եւ միևնչեւ կիւնը քուրնի մեջ է խոր՝
 Կ'երբայ խախտմին գործը կը պատմէ.
 — Տե՛ս դու, սիրելիս, անհնար բան մ'է.
 Միքէ արեւսդ բնաւ չե՛ս յիշեր,
 «Նո՛ր» չի վայլեր քեզ, ո՛չ իւր, ո՛չ գիշեր:

Մ. ՀՈՒՆԿ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 1920 ՏԱՐԻՆ ՆԱՄԱՐ

Մայիս ամսուն վերջերը Պոլիս կը հասնի 60 մասնագէտներէ կազմուած Ամերիկեան պատգամաւորութիւն մը, Հայաստան երթալու համար: Այս պատգամաւորութիւնը պաշտօն ունի տեղւոյն վրայ մանրագին քննութիւն մը կատարելու եւ Հայ կեանքը իր ամէն երեւոյթներով ուսումնասիրելու: Ի մէջ այլոց պատգամաւորութիւնը պիտի ուսումնասիրէ Հայոց անցեալը, ներկան եւ ապագան, անոնց սովորութիւնները, բարքերը, ունակութիւնները, թերութիւնները եւ արժանիքները, նաեւ լեզուն, գրականութիւնը, արհեստներն ու արուեստները: պիտի քննէ թէ՛ ի՞նչ պէտքեր ունին, թէ՛ այդ պէտքերէն որո՞նք անմիջական գոհացում կը պահանջեն եւ թէ՛ որո՞նք կարելի է աւայժմ յետաձգել: Պատգամաւորութիւնը պատրաստած է 6542 հարցումներէ բաղկացած հարցարան մը: Ամէն Հայ այր, կին, ծեր, մանուկ միտումի պիտի պատասխանէ այս հարցումներուն: Պատգամաւորութիւնը պիտի ուսումնասիրէ նաեւ Հայաստանի կրօնական, ջուրը, արտադրութիւնները, հանքերը, գետերը եւ լեռները:

Կը կարծուի որ պատգամաւորութիւնը պիտի կրնայ իր աշխատութիւնները աւարտել եւ տեղեկագիրը պատրաստել մինչեւ 1927: Տեղեկագիրը, Ամերիկայի մէջ, մասնաւոր

Յանձնախումբի մը կողմէ պիտի քննուի եւ Յանձնախումբին յայտնելիք կարծիքին համեմատ պիտի որոշուի թէ Ամերիկա Հայաստանի հոգատարութիւնը ընդունի՞ թէ ո՛չ:

Հայրենիքի տուրքը չվճարելու համար շատ հարուստներ ինքզինքնին պիտի կահեն, ուրիշներ Պոլսէն պիտի փախչին եւ երոպա պիտի հաստատուին:

Ս. Պատրիարքը անանկով որ իր սահմանած պատիժները բաւական չեն տուրքը զանձելու համար, նոր եւ սաստկագոյն պատիժի մը պիտի ենթարկէ տուրք վճարել չուզողները: այն է զանոնք նզովել եկեղեցիի բեմէն:

Ընդհանուր կացութիւնը լաւ է: Հայրենիքի պաշտպանութեան համար չէթէական խումբեր կը կազմուին, որոնք հարուստ Հայերն ու Յոյները լեռը տանելով կը խողիսողեն: նախ կը կարծուի թէ՛ եղածը աւագակային արարք մըն է, սակայն յետոյ կը ստուգուի որ հայրենասիրական շարժումի մը առջեւ կը գտնուինք, որ նպատակ ունի այս սեւով բողոքելու Յոյներու կողմէ Իզմիրի գրաւման դէմ:

Հայրենասիրական նպատակով քանի մը կամուրջներ օդը կը հանուին: Իզմիրի գրաւման դէմ բողոքելու

համար բռնի տուրք կը հաւարուի գիւղացիներէն:

Երեւանի Հայկական Հանրապետութիւնը Ատրպէյճանի եւ Վրաստանի դէմ երկու պատերազմ մղելէ ևտըրը, հաշտութիւն կը կնքէ, առանց համաձայնութեան:

Երեւանի Հայ Հանրապետութեան պարլամէնտը ջախջախիչ մեծամասնութեամբ կը քուէարկէ Հայ գրականութեան եւ գեղարուեստի ազգայնացումը, որով ամէն Հայ քաղաքացի իրաւունք կ'ունենայ գրագէտ եւ արուեստագէտ ըլլալու:

Լուսաւորութեան միմիսըրը օրինադի մը կը ներկայացնէ պարլամէնտին՝ որով կը պահանջէ, ընդհանուր Կերպով, Հայ տաղանդին ազգայնացումը:

— Հայ տաղանդը, կ'ըսէ միմիսըրը իրաւամբ, անհատական բան մը չէ, այլ ամբողջ գեղին կը պատկանի, հետեւաբար պէտք է ազգայնացնել զայն եւ ամէնուն բաժնել հաւասար չափով:

Այս տարուան ընթացքին Հայկական պարլամէնտը կ'որոշէ ազգայնացնել նաեւ առնական կորովը, կնոջական գեղեցկութիւնը եւ մանկական անեղութիւնը, զարով զառամ ծերութեան ան կը մնայ անհատական ստացուածը:

Հայ կիներու Լիկան բաժան բաժան կ'ըլլայ ներքին կոիւններու, հակառակութիւններու, նախ անձի, չարակամութեան եւ ուրիշ այս կարգի առաքինութիւններու համար:

Լիկան կը բաժնուի չորս մասի: առաջինին զուխը կ'անցնի տիկին Զ. Գալէմբեարեան, երկրորդին տիկին Զ. Պահրի, երրորդին՝ տիկին Հայկանոյշ Մառք, իսկ չորրորդին՝ տիկին Աւետիսեան:

Ամէն մէկ բաժանում կ'ունենայ իրեն յատուկ օրկանը, «Հայ Գինը», «Հայուհին», «Հայ Իգական Սեռ» եւ «Հայկանոյշ»:

Կ. Պոլսոյ Հայ մամուլը, այս տարուան ընթացքին, նորանոր օրաթերթներով ու պարբերականներով կը ճոխանայ:

Տիգրան Զանէն ջոջ capitaliste/ մը կը թնամ՝ կը սկսի հրատարակել, մեծ օրաթերթ մը «Ամբոխ» անունով: Վահան Թօշիկեան իրիկուան թերթ մը կը հիմնէ «Արեւմուտ» անունով: Յակոբ Տէր Յակոբեան «Զարթօնք» անուն առաւտեան թերթ մը կ'ըսկսի հրատարակել:

Ամէն միութիւն կ'ունենայ իրեն յատուկ շաբաթական օրկանը: Գրաշարներու Սէնտիբան մասնաւոր վարժարան մը կը ստիպուի բանալ այդքան թերթերուն գրաշար հասցնելու համար:

Բիւզանդ Բէչեան որ բողոքովին հրաժարած է լրագրութենէ, Բերայի շիտակ ծամբուն վրայ նպարտագանի մեծ խանութ մը կը բանայ «Բիւզանդիոն» անուն:

Յ. Ասպետ Հայկական Հանրապետութեան կողմէ Երեւան կը հրաւիրուի հոն կազմակերպելու համար... գրական ուստիկանութիւնը:

Ն Լ Պ Օ Մ Ն Ե Բ

Մեծագոյն հասոյրս է ալպօմներ թղթատել, Չկարծէր թէ լուսանկարներու կամ պատկերազարդ բարդերու ալպօմ եր են որ զիս կը շահագրգռեն, մ'չ, այլ այն սիրուն ալպօմները, զոր իրենց ընդունելութեան սրահին մէջ կը զետեղեն մեր զարգացեալ դասու տիկնայք՝ որպէսզի այցելուներն իրենց մտաւորական տուրքը վճարեն հոն.

Իրաւ, ողորմելի տախկութեանց քով ինչ թանգագին գոհարներու կը հանդիպինք սակայն, ի զիր առնուած այդ գեղակերտ մատեններուն մէջ:

Եթէ միմիայն իմ թղթատած ալպօմներէս հասկարազ մը հրատարակուէր՝ կը վստահացնեմ որ ընդարձակ հատոր մը պիտի կազմուէր, որ գրական աննախընթաց վայելք մը պիտի պարգեւէր լիուրի:

Սոյն հակիրճ յառաջարկներն վերջ կուզեմ ձեզ հաղորդել թէ անցեալ օր խիստ պերճաշուք եւ յոյժ գեղանի մանկամարդ մէկ տիկնոջ ալպօմին մէջ կարդացի քառեակ մը, մեր մէկ գրագէտէն ստորագրուած, որ հիացման ձիջեր խոյց կնծմէ եւ զոր ձեզ եւս ճաշակել պիտի տամ հիմա իսկ:

Ներքեի չէ ինձ ստորագրողն անուանել, զի տոյն քառեակը պատշաճութեանց սահմանէն անդին անցած է եւ շատ ու շատ. բայց գրողն ինչ հրաշալի ճարպիկութեամբ մը կատարելապէս աննշմարելի ընծայած է սոյն կէտը:

Եւ այս քառեակն իր պատմու-

թիւնն ունի, զոր բարեկամահիս ինձ ըրաւ անվերջ բրբիջներու մէջ:

Օր մը շրջապատուած մտերմութիւններէ, այցելութիւնն ընդունած էր ինչորոյ ներքեւ մտաւորականին, որ բաւական ժամանակէ հետէ անդուլ անդադար դարպաս կ'ընէր իրեն, բայց անօգուտ:

Երբ ալպօմն իրեն ներկայացուցաւ — Սիրեցեալ ասպնջականուհի, յարեց, կ'ուզեմ քառեակ մը զետեղել. չորս ինդրամբ ունիմ ձեզմէ եւ պիտի ջանամ այդ չորս ինդրամբներն այդ չորս տողին մէջ խտացնել. եթէ յաջողիմ՝ կը հաճի՞ր խոստանալ զանոնք շնորհելու ինձ:

Անխորհուրդ որպէս շատ կիներ եւ քառեակի մը սիրոյն, այդ խոստումը տուած էր կատարեալ յօժարութեամբ:

Եւ աւասիկ ինչ որ ի զիր առնուած էր:

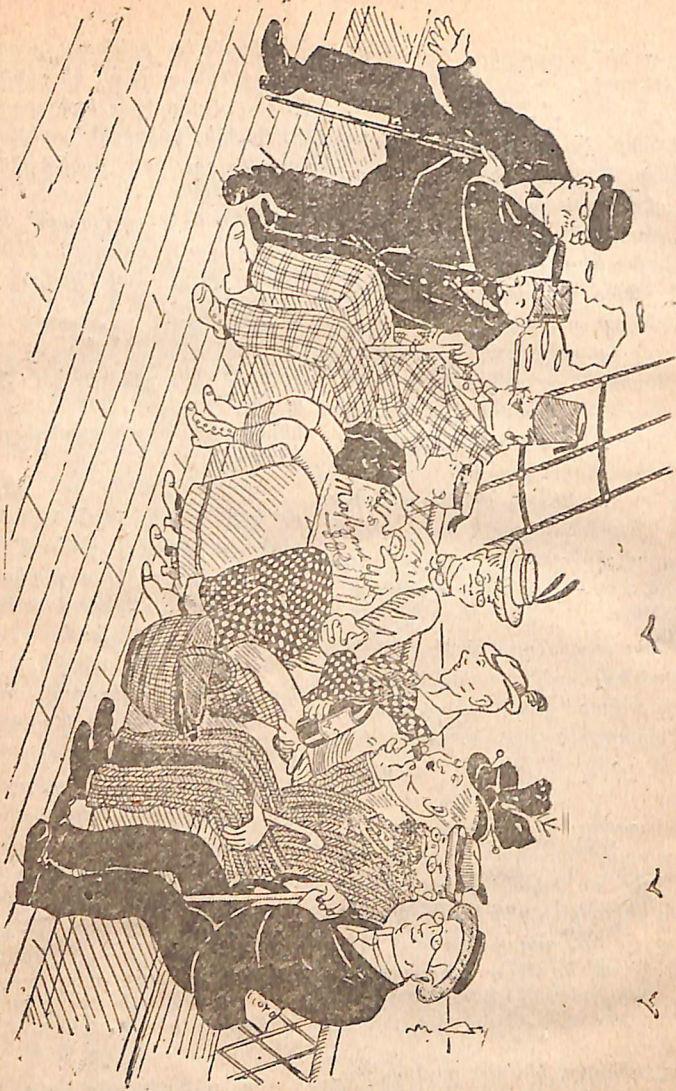
ԱՐՁԱԳԱՆԳ-ԲԱՌԵԱԿ

ՉՈՐՍ ԽՆԴԻՐԱՆՔ ԱՌ ՏԻԿԻՆ X.

Բան մը կ'ուզեմ անբող ձգես՝ երբ քով քովի պիտի նստինք, Ուրիշ մ'ալ զոր ոնգաշնչեմ, բայց ինձ պէտք էր գէթ տասը ուռնոց. Երբորդ մըն ալ զոր տարփողեմ, բայց պէտք էր ինձ թռչնոց ճուռոց. Վերջին բան մ'ալ, որոյ անուն մնացած է մեզ ի պապուց:

Այժմ մեր գեղաշուք տիկինը միակ սեւեռուն գաղափար մ'ունի. առնուշորութեամբ կամ մոռացմամբ քառեակին հեղինակին քով չբազմիլ երբէք, Մ. ՀՈՒՆԿ

1914-1918 ՊՈԼՍՈՅ ՎԻՋԱԿԸ

Տարեք 25-օմ... առ-ֆիլիոսոֆի-նի... Տեօջմա խաղէր ակէս 111
 Ալպօմըր անկէրուն, Առնէտ ակէ, Ազիտիտատարկ քոյ, Միանկոյտա՞ մըլըր...
 Ինչո՞ւ խաղէր ՄԷհմէտ ակէ, պէնասնիթիլէ, պըմուննա՞ գօնու շընըր:

ԱՆԱՌԱԿ ՅՈՒԹԵՐ

ՔԱՆԻՒ ԿԸ ՆՍՏԻ ԱՅՆ ՍԷՐԸ, * *

* * * ԶՈՐ ԶԵՔ ՎՃԱՐՆԵՐ... * *

AU COMPTANT !!!

Ինքզինքս ներկայացնելու պէտք չեմ դառն, և ոչ ալ նուրբութիւն մը բրած պիտի ըլլամ, եթէ անկեղծութիւնը ունենամ յայտնելու ո՞ր միշտ սիրած եմ կիները, և մանաւանդ... ա՛նտա՛կ կիները:

Զիս առօթներուն իբր պատասխան ունիմ Յիսուսի Մարիամ Մաղթաղենացիին համար ըսած գեղեցիկ խօսքը. « Այն որ մեղք չունի, թո՛ղ սուտլին քաշը ա՛ն զա՛ննէ գլուխիս »:

Մտառակ կիներու հանդէպ ունեցած տկարութիւնս ալ կըրնամ արդարացնել, ըսելով թէ իբր մարդասէր մարդ՝ կը նախընտրեմ... ինկամները սիրել:

Այսչափը՝ յառաջարան:

Իմ կալոօջական կեանքին կնիկական փորձառութիւնները ծէ՛ ա՛յնպէ՛ս սուրբ յայտնէն

թէ ձրի սէրերը աւելի՛ սուղ են քան վճարուած սէրերը, այսինքն, խօսքը աւելի պարզաբանելով, շատ աւելի աժան կերպով կրնաք պրծել երբ կ'ըն մը իր մէկ համարյոքը սակաշիւտի ձեզի հետ, կանխիկ կը ստանայ և յետոյ կուտայ համարյոքը, բայց մի՛յ է եկեր ձեր գլխուն, եթէ կին մը կ'ընէ ձեզի:

— Այն, երուանդս, կամ կիրակոսս, Մարկոսս, ևս քեան ոչինչ չեմ ընդունիր, ևս միշտ քեզի՛ համար, քո՛ւ անձիդ համար կը սիրեմ քեզի:

Կեանքի մէջ քիչ մը փորձուած մարդիկ անմիջապէս իրաւունք պիտի տան ինձի, և արդէն ես ալ օրինակով պիտի խօսիմ...:

* *

Միշտ այսպէս չէի անշուշտ եղած է ատեն մը, երբ ևս ալ

խենդերու պէս սիրահար դարձած եմ, կոյ մը պատուհանին տակէն տանն անգամ անցած եմ օրը, մէկ ժպիտի համար քրտակս եմ պաշպած, եղած է վերջապէս ատեն մը — միշտ մի՛ն օրեր — ուր հաւատացած եմ... ևս ալ կիներու:

Տամբուլը տարեկան էի, դերասանութեան և խմբադրութեան մէջ տասպակելով կ'անցընէի պատանութիւնս և արդէն իսկ զանազան գօմբը դերեր և գաւեշտական յօդուածներ սկսած էին ժողովուրդին քովը պղտիկ անուն մը շինել ինձի...:

Գրածներս ընդհանրապէս կիները շահագրգռելուն համար պղտիկ յաշոդութիւն մըն ալ ունէի կիներու, մանաւորաբար ա՛յն կիներու մօտորոնք երբէք: «Չէ» չեն ըսեր:

Բայց, միշտ աւելի բարձրին բաղձացող, այսինքն հետամուտ «Բարձրացի՛ր — Բարձրացո՛ւր» դաւանանքին, միշտ կօշիկէս վեր կիներու կը սիրահարուէի, որոնք բնականաբար երեսիս կը խնդային. «Չէ» ալ չէին ըսեր թէ և, բայց ես չէի համարձակեր անոնց մերձենալու. (այս բառը իր Ստոտամադանչական իմաստով մի՛ ասնէք:)

Բուրումնաւէտ, հարուստ, վաշիչազեղ արդուզարդով կիներու հանդէպէք իմ ամբողջ սէրս:

Ի՞նչ ընեմ. մե՛ղք է, եթէ կը կը սիրէի և կը սիրեմ այսօր ալ մուտուլինները, շղարչները, մնտաքսեղէն շապիկները, քրնքոյշ գուլպաները և այլն...:

Եւ Աղաւնի, գեղանի և ծափահարուած երգչուհի մըն էր, հազարու մէկ պաշտօններով, սրնք իրենց հարստութիւնը դրած էին անոր մինչնիկ տաներուն տակը և ամէն օր մէջմէկ նոր թանկագին նուէրներ կը բերէին անոր՝ սիրար դրաւելու համար, մեքելով իրարու հետ: Բայց անվրա ունէր նաև պաշտօնական էրիկ մը, երբետատարդ, հարուստ, բարեձեւ սիրող մը, ինչպէս կ'անուանեն... ա՛յդ աշխարհին մէջ:

Եւ անա՛ ևս սիրահարուած էի Աղաւնիին առանց նկատի առնելու իմ գրականիս պարտպութիւնը և քիթիս խոչորութիւնը:

— L'amour est un enfant de bohème, qui n'a jamais connu de lois, կ'երգէ Գառմէն:

Աղաւնի համակիր էր ինձի, կը խնդար խօսքերուս, կ'ախորժէր ընկերակցութենէս:

ԳՕՐՃՈՒԻ ՄԷՉ.— Ի՞նչ կ'ըսես, Պիլոս, այս գոսթիմովս Պոլսոյ մէջ շատ էֆէ պիտի ընեմ, չէ...

— Օ՛հ, վեհափառ, ի՞նչ մեծ դերասան մը պիտի ըլլայիր, եթէ Գերմանիոյ կայսրը եղած չըլլայիր:

բայց համակրութեան և... սիրոյ մէջ ահագին լեռներ կային, մանաւանդ Աղաւնիին համար, որ իր սիրոյ ջերմաշափը դիմացինին քօակին մէջ դրած էր: Կը խնդրէի, կ'աղաչէի, կ'աղերսէի... բայց անդուլթը կը խնդար...

Ոտանաւորէ ալ չէր հասկընար, որ իրեն բանաստեղծութիւններ գրելի՛ սիրտը և մանաւանդ... անկողինը գրաւելու համար, սրովհետեւ այս կարգի կանանց համար սիրտը և անկողինը չափազանց մօտիկ են իրարու, և երբ սիրտ կ'ըսեն, անկողին կը հասկնան, թէ և անկողին ըսած ատեննին շատ քիչ անգամ է որ սիրտ կը հասկընան:

Անձնուէր, սիրահարութեան բոլոր ձեւերը փորձեցի, բայց անօգուտ:

Աստուած իմ, ի՞նչ պէտք էի ընել այս անդուլթին սիրտը գրաւելու համար:

Մտածեցի, շա՛տ մտածեցի և վերջապէս գտայ...:

Այս սէրս յաջողցնելու համար պէտք էի... նպատակ մը տալ:

Ամէն անգամ նեղ պարագայի մը ենթարկուելունու ղերասանները սովոր են նպատակ մը ստը-

քել: Եւ ես ալ թատերական ներկայացում մը տուի՛ ի նըպատակ Աղաւնիի սիրտին գրաւման:

Ասիէ աւելի սուրբ և արդարանալի նպատակ կրնա՛ր միթէ ըլլալ նպատակ ներկայացման համար:

Կ'երեւի Աստուած ալ մեղքաւ ինձի, և անսպասելի յաջողութիւն մը ունեցայ...:

Բոլոր ծախքերը հանելէ վերջ, քովս կը մնար զուտ շահ, 120 ոսկի... (Այս պատմութիւնս տեղի կ'ունենայ ասիէ 18 տարի առաջ և կը յիշէք թէ այն ատեն ոսկիները ասիէ՛ էին և 120 ոսկիով կարելի էր պզտիկ տուն մը իսկ գնել Գասթրոֆ-փաշա կամ իսագիւղի կողմերը:)

Աղաւնի ներկայ էր ներկայացումին, անուշ աչքերով կը նայէր ինձի և օթեակին մէջ կը ծափահարէր...:

Թատրոնէն ելած ատենը, իբր թէ հրաժեշտ առնելու համար, քովս եկաւ, և բաւ ախանջիս.

— Գիշերուան ձաշին ինձի եկո՛ւր... այս իրիկուն մարդս չպիտի դայ...:

Ուրախութենէս խենթենալը բան մը չէր ինձի համար:

Իրիկունը 120 ոսկի գրպանս

գրած՝ ափ ափ Աղաւնիին տան գանդակը :

Ինչ սիրալիր ընդունելութիւն, Աստուած իմ, ինչ գորովալիր վերաբերմունք...

— Յոգնած ես, քրտնած ես, Ֆանէլազ փոխէ, ըսաւ և ինծի հազցուց իր «մարդ»ուն գիշերազգեստներէն մէկը :

Տունին մարդը եղած էի կարծես, Աղաւնիին պաշտօնական էրիկը՝ իմ գիշերազգեստուս...

— Վերջապէս սա կինը ինծի սիրահարուեցաւ, կ'երեւայ թէ խաղաղած զաւեշտիս պատճառաւ ինծի համակրեցաւ, ըսի ինքն'իրենս ապուշօրէն, առանց խորհելու որ իմ 120 ոսկիի'ս սիրահարուած էր :

Հարկ չկայ նոյն գիշերուան անցած զարձաճներուն վրայ ծանրանալ մանրամասնօրէն... որովհետեւ արդէն ա՛ն առնանքը դեռ Պոլտոյ մէջ երեկտրական լոյս չկար և մ'եր նընջասնեակն ալ մութ էր արդէն...

Եւ եղեւ երեկոյ և եղև առաւօտ... Տեսարանը կը ներկայացնէ Աղաւնիին ննջատենեակը իր երկու հոգիաց հրաշալի անկողնուով, և անկողնին մէջ ես՝ գիշերազգեստով

նստած :... Մի՛ գայթակղէք, անկողնին մէջ առանձին եմ :

Աղաւնի վար իջած է՝ սպասուհիին նախաճաշի համար հրամաններ տալու :

Յոգնած երանութեան մը մէջ վերացած եմ...

Ամբողջ գիշերը Աղաւնի կրկնած է ինծի հետ եւեալ խօսքերը, զորս մինչեւ այսօր ականջիս մէջ կը լսեմ.

— Ախ թօլա՛ս, (այն ատենները դեռ «Կալոսօ» չէի կոչուեր), շատ շիրին աղայ ես (կը սիրեմ, խօսքը չէր վայելցնէր կարծեմ ո՛չ ինծի, ո՛չ ալ իր բերնին), շատոնց է ի վեր կը համակրէի քեզի, առանց քեզի չեմ կրնար ապրիլ... դուն իմ կեանքըս ես, հոգիս ես, և ին. և ին. : (Աչքը-գոց ընթերցողներու աչքը աւելի չբանալու համար ներքեցէք որ չչարունակեմ թուել նաեւ իմ բոլոր ըսածներս) :

— Պէտք է դրամ տամ, կը խորհէի ինքն'իրենս. անչո՛ւշտ, պէտք է տամ, բայց ինչպէս տալու է սրպէս զի չվերաւորուի, հասարակ բող մը չէ անիկա, որ հանեմ ձեռքը քանի մը ոսկի դնեմ... մանաւանդ որ զիս ալ կը սիրէ կոր... հապա եթէ նախատինք մը համարէ նէ

ինքզիքն... Աւելի լաւ է որ երթամ Պասպահանէն զօլիե մը առնեմ նւիրեմ...

Այս միջոցին վարէն կարգ մը ճայներ հասան ականջս :

Խոպոտ ճայն մը պօռալով բաներ մը կ'ըսէք :

— Արդեօք սիրո՞ղբ եկաւ, մըտածեցի՝ անմիջապէս բանթօլօնի՛ս և պատուհանին ուղղելով ակնարկս :

Աղաւնի ներս խոյացաւ սենեակէն՝ բարկաճայթ դէմքով.

— Ի՛նչ է, հարցուցի :

— Զգէ, թօլաս, շատ յուշուած եմ, անպիտան Աճէմը եկաւ, դրամ կ'ուզէ կոր... ինչ կ'ուզէ թո՛ղ ընէ, պիտի վարնտեմ...

— Մի յուշուիր, Աղաւնի՛ս, ըսի ամիջապէս դարովանքով, սրչափ է առնելիքը.

— Այսօր 25 ոսկի տամ նէ կ'երթայ...

— Ես վճարեմ, հոգի՛ս... տուր նայիմ սա աթուղի վրայէն փրէս...

— Անկարելի է, թօլա՛ս, ես քեհնէ դրամ չեմ ընդունիր... չեմ ուզեր...

— Ես քեզի պարտով արւած կ'ըլլամ... Աճէմին պէս, ի՛նչ կ'ըլլայ, ետքը ինծի կը վճարես...

— Ա՛յդ կ'ընդունիմ, ըսաւ Աղաւնի :

... Դէմ գիտաց նստած նախաճաշին կ'ընէինք՝ Պօղ և Վերգիլէի նման իրար հոտուրտալով, երբ սպասուհին եկաւ.

— Կէսօրին համար ի՛նչ պիտի եփեմ, աիկին...

— Այսօր թօլան մեղի չիւք է ըսաւ Աղաւնի... պէտք է ազուոր բաներ եփես...

Եւ ցերեկուան կերակուրին հրամանները տրուեցան... բայց Աղաւնիի տունին մէկ ամսըւան պաշարն էր ապսպրուածը :

— Սովորութիւնս ա՛յսպէս է, ըսաւ Աղաւնի, քիչ քիչ չեմ կրնար առնել նպարավճառէն... պէտք է մէկ անգամէն առնել տամ, առն է վերջապէս, պէտք է ամէն ինչ գանուի...

Քիչ ետքը նպարավճառին հաշիւը եկաւ. 15 ոսկի 25 դրոշ (այս հաշիւին մէջ չին առնելիքն ալ աւելցուցած էր մարդը) Այս անգամ Աղաւնի ինքը ըսաւ ինծի.

— Թօլա՛, հիմա վրաս դրամ չունիմ, դուն վճարէ, ետքէն կուտամ քեզի...

— Գլխուս վրայ հոգիս, ըսի, և վճարեցի...

Չերկարեմ, հազիւ մէկ շաօ

բաթ մնացի Աղաւնիի տունը :
Հարմանալի բան , որ այս մի-
ջոցին իր «մարդը» բնաւ մէջտեղ
չեղաւ...

Եւ որ մըն ալ տեսայ որ գրը-
պանս մէկ սակի 5 դրշ . էր մնա-
ցած ...

Մէկ շարթուան մէջ 120 ու-
կին մաքրած էի... պռավօ՛ մը
չէ՛ք ըսեր ինծի :

Աղաւնի ա՛լ առաջուան պէս
չէր սիրեր կոր զիս...

Համբոյրները երթալով պա-
ղած և դաղբոս էին :

— Թօլա՛ս , բաւ ինծի , Պը-
բուսա պիտի երթամ , բժիշկս
ապապրեց . . . վազն առաւ մի-
ասին կը մեկնինք . անպատճառ
հետս պիտի դա՛ս...

— Անպատճառ ան... պատ-
... ճառ պատասխանեցի : Եւ
կամայ մը Աղաւնիի տունէն
ելլելով , չէտակ իմ տունս դա-
ցի՛ հանդուցեալ 120 ոսկիիս
վրայ լալու համար :

Աղաւնիին սէրը 120 ոսկի
արժած էր ինծի...

Բարեբախտաբար խույ մը ու-
նիմ որ շուտով կը բռնկիմ և
շուտով կը մոռնամ :

Եւ մէջ մըն ալ ո՛չ Աղաւնիին
և ո՛չ ալ 120 ոսկիին վրայ չէ
մտածեցի :

Այսօր Բերայի Շխաակը դէմ
եղաւ Աղաւնի... երեսները
թորած , միտերը ինկած , աչ-
քերը մարած ...

Ո՛ւր էր հին Աղաւնին... ա-
ւերակներն էսկ չէին մնացած .
բայց միշտ վայելուշ էր :

— Ո՛ւր Թօլաս , հարցուց
մտե՛ժօրէն :

— Բալէ ճաշի երթանք...
պատասխանեցի :

Եւ երկուքս միտան զացինք
Օհաննէս աղայի Հայկական ճա-
շարանը , որ աժան և հա՛րկէ :

Պատերազմի և հաշտութեան
լուրերուն վրայ խօսեցանք...

ԵՐՈՒԱՆԻ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ-ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Հ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

Ղալաթիա, Ֆերմանեհիլե, Եեհի խաճ, 16—17—18

Բասն տարիներու փորձառութեամբ և իրաւագիտական խոր
հմտութեամբ օժտուած այս փաստաբանը կը ստանձնէ ամէն տե-
սակ դատեր, մասնաւորաբար «ճէզա»ի վերաբերեալները, որոնք
իր մասնագիտութիւնն են :

ԱՐՁԱԿ ԲԵՐՔՐԵՆԻ
à la ՄԱՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

«ՄԻ ՄՈՌՆԱՐ ԶԻՄ՝»

Վերջայայտ է :
Բանի մը դողահար ճառագայթ-
ներ մազերուս հետ կը խաղան , զե-
փուռ պտերս կը համբուրէ :

Եւ ես կ'երազեմ , կ'երազեմ աչ-
քերս սեւեռած **Վ.Երբէրի** այն էջին ,
ուր ծաղիկը ծղկցիր դուն :

Կ'երազեմ անոնք , որ վերջարոյսին
յառած աչքերը՝ իրենց սիրտին ար-
շալոյսը կ'երազէին...

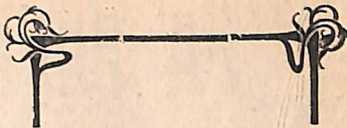
Կ'երազեմ քեզի , հեռաւոր սիրա-
կանս , որ գացիր ու այս ծաղիկը
թողուցիր յիշատակ...

Կը դողամ...
Ծաղիկը չորցաւ **Վ.Երբէրի**ն ծաղ-
քերուն մէջ , իմ պատկերս ալ թառա-
մեջսը արդեօր սիրտիդ մէջ...

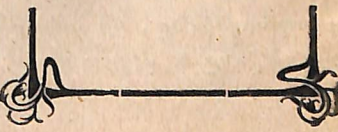
Ահ , կը տոսկամ :
Ու ծիծեռնակը կ'անցնի ինծի
նայելէն...

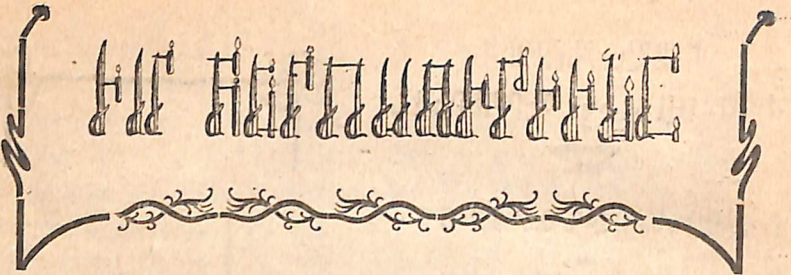
Կը կանչեմ...
Ծիծեռնակը կուգայ...
Ու կտուցին ծայրը ծաղիկը բրա-
նած՝ քեզի՛ կուգայ հիմա...

Նայէ՛ ծաղիկիդ , ա՛խ հեռաւոր
սիրականս :
Մի՛ մոռնար զիս...

Ասուած պահէ բեւամիս
այս սրածայր խազրխէն :

Պատկերները՝
ՏԻՐԱՆ ԱՃԷՄԵԱՆԻ

Գրեց՝ ԾԻՐՎԱՆՁԱԳԻ

Յատկապես Կալիօսի 1920ի Տարեցույցին համար

ԲԻՏԱՍԱՐԳ էի, ամուսինս Կենում էի Թիֆլիսի հին արուարձաններից մեկում, որոնց փողոցներն այնքան նման են Կ. Պոլսի փողոցներին:

Տանտիրուհիս մի շատ դէր և շատ յաղթանդամ վիրուհի էր, մօտ 50 տարեկան այրի, որի ամուսինը եղել էր գնդապետ և մեռնելով, թողել էր նրան իբրև ժառանգութիւն երկու ժանգոտ ատրճանակներ և մի երկայն թուր: Երկու վարձու սենեակներից մեկում կենում էի ես, միւսում մի գեղեցիկ ու երիտասարդ կին, որի ինչ ազգի պատկանին այսօր էլ չը գիտեմ: Տանտիրուհիս հաւատացնում էր թէ նա վարժուհի է և ապրում է մասնաւոր դասերով: Արդարեւ ամէն առաւօտ ես տեսնում էի նրան՝ գիրքերն ու տետրակները թեւին տակ, աւժաթիւսով դէմքով ու շտապ քայլերով սնից դուրս գալիս: Նա երբէք չէր նայում ինձ, նոյն խոկ կարծես արձամարչում էր իմ դրացիութիւնը, մի հանդամանք որ զբոսում էր իմ հետաքրքրութիւնը և վիրաւորում իմ երիտասարդական ինքնատիրութիւնը:

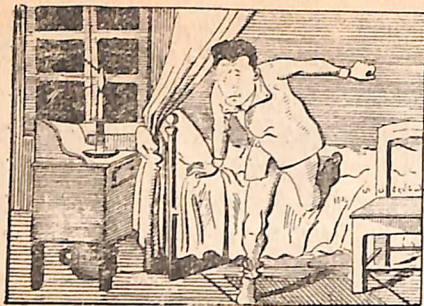
Կիանքումս առաջին անգամ էի տեսնում գեղեցկագէտ վարժուհի: Զարմանում էի, սրովհետեւ մինչեւ այդ օրերը ես կարճում էի որ վարժուհիներէ առաջին պարտականութիւնն է՝ լինել եթէ ոչ այլանդակ, գոնէ տղեղ, ինչ ազգի եւս պատկանին նրանք:

Իմ և գեղեցկուհու սենեակների միջեւ կար մի դուռ, որի վերին մասը մի քառակուսի անդունտ ապակի էր: Եթէ կամ մենայի, կարող էի գիշեր անցերիկ այդ լուսամտի միջով հիանալ նրա գեղեցկութեամբ զաղտնի: Բայց ես համեստ էի կամ՝ հեշտ ասած, երկչոտ, չէի նայում:

Այն ժամանակ ես գրում էի «Արամբին» վէպս: Գրում էի յափշտակուած, գիշեր ու ցերեկ:

Մի գիշեր, երկար պարապելուց յետոյ, յոգնեցի ու պառկեցի քնելու: Չեմ յիշում, շոտ էի քնել թէ քիչ, յանկարծ զարթնեցի մի կանացի սուր ձայն որ եկաւ հարեւան սենեակից: Պրոխա բարձրացրի, տկանջ դրեցի: Ճիշդ կրկնուեց: Նրան հետեւեց աղամարդի մի խաւրտ ու զբոսուած ձայն: Թըւայ ինձ, որ մի ինչ որ սրիկայ սպրդել է գեղեցկուհու ննջարանը չար նպատակով, և խեղճ վարժուհին օգնութիւն է ազդակում: Հերոսական զգացումներից խթանուած մի ակընթարթում սուրի ելայ և նախահայր Աղամի զգեստով (յետոյ նրկատեցի որ վարտիկիս մի որոշ տեղը՝ պատասուած է), դուրս վազեցի գեղեցկուհուն փրկելու ասպետական փափաքով:

Բայց մտածելով որ սրբան եւ քաջ լինեմ, անդէն ոչինչ չեմ կարող սնել, կանգ առայ մի վայրկեան և տատանուեցի: Յիշեցի տանտիրուհուս ամուսնու թողած դէնքերը և վազեցի դէպք

Նրա ննջարանը, որ գլուխը
նրվում էր պատշգամբի
հակառակ ծայրում: Հաս-
տայ թէ չէ, բուռնցքս
զարկեցի դռներին՝ գո-
ռալով:

— Զարթնեցէ՛ք, աի-
կին, դողե՛ր, աւաղակ-
ներ... .

— Ո՞վ ես, լսեցի այրիի
քնաթաթախ ու բարկա-

ցառ՝ ձայնը:

— Ես եմ, ձեր կենսոլը:

— Հա, ի՞նչ ես ուզում:

— Աւաղակներ մտել են
վարժուհու սենեակը՝ և
կողորսում են նրան:

— Մտե՛լ են, գնա դուրս
արա նրանց, ի՞նչ ես գլխիս
վաղել:

— Պատրաստ եմ դուրս
անել, բայց դէնք չունեմ:

— Իսկոյն:

Մնա՞յնալիս տանտիրուհին դուրս եկաւ իր ննջարանից՝ մի
ձեռում իր ամուսնու թուրը մերկացրած, միւս ձեռում մի
վառած մոմ:

— Ահա քեզ դէնք, ա-
սաց նա տալով ինձ եր-
կայն թուրը, դրանով
ամուսինս Տաղստանում
վաթսուն գլուխ է թոցը-
րել: Վաղի՛ր, ես էլ կը
հետեւիմ քեզ ատրճա-
նակներով: Կոտորի՛ր ա-
մենքին:

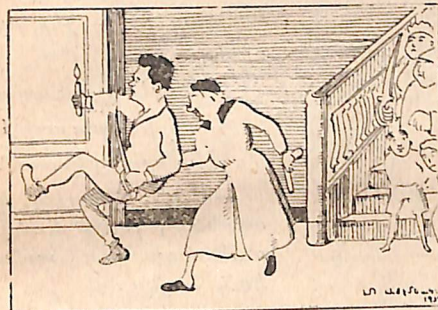
Կոտորել ամենքին յա-

նուն հարեւանիս գեղեցկութեան, ի հարկէ, այս իմ ամենաշերտ
փափաքն էր: Բայց ի՞նչպէս ասէի այրիին որ մարմնս արդէն
դող էր ընկել երկիւղից:

Ես պատշգամբով վազեցի դէպի գեղեցկուհու սենեակը, մի
ձեռումս մերկ թուրը, միւսում վառած մոմը:

— Է՛յ, հարեւաններ,
զարթնեցէ՛ք, դողե՛ր, ա-
ւաղակներ... .

Տունը բազկացած էր
երկու յարկերից, վերին
յարկում կենում էինք
մենք, իսկ վարի յար-
կում մի քանի չքաւոր
ընտանիքներ: Ամենքը
զարթնեցին, և բազը լե-
ցուեց խառութպաննե-

քով, լուացարարներով, հայթուհիներով, և ամեն հասակի կա-
նանցով ու երախաներով: Ես քաշալերուեցի, տեսնելով այդ
բազմութիւնը. հասայ թէ չէ վարժուհու սենեակին, թուրս
ուժգին զարկեցի դռներին, գոռալով:

— Է՛յ, սրիկաներ, ի՞նչ էք անում այդտեղ, դուրս եկէ՛ք,
ես ձեր հերն եմ անիծելու:

Ասացի ու կանգ առայ
թուրն ու վառած մոմը
գլխիցս վեր բարձրացրած:
Լուռ-թիւն և ոչ մի
ձայն:

Ես կրկնեցի իմ սոսկալի
սպառնալիքը աւելի ազ-
դու բառերով:

Դարձեալ լուռ-թիւն:
Ես նորից թուրս զար-
կեցի դռներին:

վերջապէս, դռները կամացուկ քացուցին, և շեւքի վրայ երեւաց զեղեցկուհին, գիշերուայ երկայն շապիով և թանձր ու զանդուր մազերը ուսերին սփռուած:

— Ո՞վ էք, ի՞նչ էք կամենում, ստաց նա ա՛յնքան հանգիստ, որ կարծես ոչինչ չէր պատահել:

— Գողեր, աւաղակներ, նորից պուստիկ ես, թողէ՛ք նրանց կտորեմ:

— Այո՛, թողէ՛ք կտորենք, լսեցի ետեխց սանտիրուհու առնական ձայնը:

Յետ նայեցի և տեսայ նրան իր հանդուցեալ ամուսնույ ատրճանակները ձեռներում, վեր բարձրացրած:

Ես աւելի քաջաբերուեցի և, զեղեցկուհուն թեթեւակի մի կողմ հրեչով, փորձեցի մանկ, նրա սենեակը:

Յանկարձ ինձ դիմաւորեց միջին տարիքի մի տղամարդ՝ գլրեթէ բոլորովին մերկ: Նա շտապ շտապ հագնում էր պանթալոնը: Նրա մարմինը այնքան քայքայուած էր, նիհար, դէմքը աժգոյն, այնքան խոշոր աչերն այնքա՛ն խորն ընկած, որ ես կարծեցի թէ իմ առջեւ ուրւական է կանգնած:

— Ի՞նչ էք կամենում, մի մտնէք սենեակ, յե՛տ քաշուեցէ՛ք:

Եւ պանթալոնը կոճկելով, նա երկու ձեռներով դուրս հրեց ինձ սենեակից, ինք էլ ինձ հետ դուրս դալով:

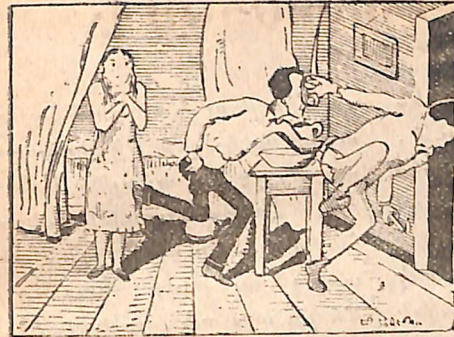
Բակի մեծութեան մէջից լսուեց դուրս խուժած ամբոխի ձայնը.

— Սա՛, սիրականն է, սիրականն է...

Եւ բարձրացան միահամուռ քրքիջներ: Տեսարանն իսկապէս զուարճալի էր... Չեռումն բռնած մտնը լուսաւորում էր ինձ, կիսամերկ, թուրս վեր բարձրացրած, սանտիրուհու՛ նոյն-

պէս կիսամերկ, ատրճանակներն ուղղած դէպի զեղեցկուհու՛ սենեակը, վերջապէս, կիսամերկ զեղեցկուհուն և կիսամերկ սիրականին:

— Ա՛հ, գոչեցի ես ամօթից, և մտն ու թուրը դէն շարտելով՝ վազեցի սենեակս, ամբոխի քրքիջներից հալածուած:

...Մի ամիս յետոյ, երբ ես ոչ միայն ծանօթացել, այլ և բարեկամացել էի զեղեցկուհուհետ, նա ինձ ասաց.

— Այդ անգորր այդ գիշեր կրքերից յուզւած՝ ինձ երկու անգամ խածնեց, և ես երկու անգամ ճչացի...

Կ. Պոլիս, 1 Հոկտ. 1919

ՇԻՐՎԱՆՉԱԴԷ

Պ. ԱՐՇԱԿ ՅՈՌԵՏԵՍ Է

Բարեկամս Պր. Արշակ յոռե-
տես մըն է : Ա՛՛՛՛ն բան մութ ,
սեւ , յուսահատական կը տեսնէ :
Աննպատ լուրերը , որքան որ
անհիմն կամ պղտոր աղբիւրէ
բղխած ըլլան , ուշադիր մտիկ
կ'ընէ և ուրիշներուն կը կրկնէ
տեսակ մը հաճոյքով , իսկ նը-
պատաւոր լուր մը անպատ-
ճառ քննադատութեան կ'են-
թարկուի իր կողմէ :

Աննշան դէպք մը , իրողու-
թիւն մը կը վերգովէ , տակնու-
վրայ կ'ընէ զինքը և բուր վա-
ջիւններ արծակիլ կուտայ իրեն :

Ճամբան դացած ատենդ յան-
կարծ դէմդ կը ցցուի մուսլ
յուսահատ դէմքով մը , և լալ-
կան ձայնով մը կ'ըսէ .

— Նորէն մեր ինդիքը ջուրը
ինկաւ :

— Ինչո՞ւ , Արշակ , ի՛նչ է ե-
ղեր :

— Լրագիր չկարդացիր այսօր :

— Կարդացի , բայց կարեւոր
բան մը աչքիս չզարկաւ :

— Բէրուէն քաշուած հեռա-
գիրը չկարդացիր :

— Չէ՛ , ուշադրութիւն չըրի :

— Մանիանս թերթը դրեր է

որ Միացեալ և անկախ Հայաս-
տանի մը կազմութիւնը նպատ-
տաւոր չէ հաշուային Ամերի-
կայի Հանրապետութիւններուն
համար . . . Շունշանորդի , այս
անգամ ալ բայց մնայինք . . .
մե՛ղք այսչափ զոնոգութիւն-
ներուն :

— Բայց , բարեկամ , աննշան
թերթի մը կարծիքը ի՛նչ կարե-
ւորութիւն ունի :

— Անանկ չէ , քաղաքակա-
նութիւնը փոխուեցաւ , ա՛լ յոյս
չկայ մեզի համար . . . օ՛Ֆ , օ՛Ֆ :

Եւ Արշակ կը հեռանայ տղո-
տում տխուր դիւլիսը օրօրելով :

Քանի՛ մը օր ետքը Լոյս ձօրձ
Անգլիական խորհրդարանին մէջ
կը յայտարարէ թէ Անկախ Հա-
յաստանի մը կազմութիւնը
վերջնականապէս որոշուած բան
մըն է : Կը կարծէ՞ք որ այն լուրը
ուէ բարեբար ազդեցութիւն մը
ընէ Արշակի վրայ ու քիչ մը
պայծառացնէ իր միտքը : Բնա՛ւ-
երբէ՛ք :

— Արշակ , կարդայի՞ր Լոյս
ձօրձի յայտարարութիւնը :

— Կարդացի , կը պատասխա-
նէ դառն չեշտով մը :

— Այ կարծեմ յոռետես ըլլա-
լու պտտառ չի կայ :

— Եղբայր , այդ տեսակ յայ-
տարարութիւններ շա՛տ լսե-
ցինք . . . խօսքեր են ատոնք :
Ո՞ւր է , մինչեւ հիմա բան մը
ըրին :

— Բայց համբերէ՛ , դեռ կար-
գը մեզի չեկաւ :

— Ես յոյս կտրած եմ , բան
մը ըլլալիք չունի :

Ու Արշակ ձամբան կը շա-
բունակէ հառաչելով . ո և է
դէպք զինքը կը մղէ չարաշուք
զուշակութիւններու : Գիււա-
նագիտական նրբութիւններ կը
հնարէ ու ենթադրութիւննե-
րու բաւիղին մէջ կը մտրտի ,
որպէս զի քեզ համոզէ թէ ամէն
բան դէշ կ'երթայ կոր . . .

Ընդհանուր պատերազմին ըս-

կիզդէն ի վեր Արշակ սեւա-
մաղձոտ անձկութեան մը մէջ
ապրած է :

— Սարսափելի բան , առ
Գերմանացիները միշտ յաղթող
են , կը կրկնէր մինչեւ ետքը :
Երբ պարպուիլ սկսան , նորէն
իր հաւատքը չփոխեց :

— Այդ նահանջները Հին-
տէնպուրկին մէկ ռազմական
հնարքն է , կը բացատրէր :

Երբ զինադադարը կնքուեցաւ ,

— Չեմ յուսար որ հաշտու-
թիւն ըլլայ , յայտարարեց Ար-
շակ :

Հաշտութենէն ետքը՝

— Երկար պիտի չտուէ իա-
զազութիւնը , պատերազմ պի-
տի ունենանք , բնաւ :

Վերջապէս Արշակ անուղղակ
յոռետես մըն է :

ԵՐՈՒՍՆԴ ՕՏԵԱՆ

LUXE ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԱՐԱՆՑ ԴԵՐՁԱԿ
Հ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Վկայեալ Բարիկի Միջազգային Ակադեմիային
Բերա, Հեղին հիւպատոսարանի բովը, Պէրեար փողոց թիւ 1
Մասնաւոր դասընթացը Ձեւագիտութեան արանց եւ կանանց.

ՀԱՅԻ ՕՂԱՔԵՐԻՆ ՏԵՐՏԸ

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Քա կէօրիւն մէզ հանրմ, աս ո՞ր խարապա թախնեբր մտեր էս քի ամիսն երէ պերի օռթման չիկաս:

ՕՂԱՅԵՐ.— Պարէ սուս է զիր քի օրհնած պէրանս չի պանամ, էյի կիւն տօսթլարը: Նայէ օր մը էլար էկա՞ր հարցունելու քի ի՛նչ կրակներու մէջ կը ապկուրիս կոր տէյի:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Աման քուրուկ, տուն ալ հիչ տէրտօրի պէլասըզ չի պիտոր ըլլաս:

ՕՂԱՅԵՐ.— Ախ, քաշելիք ունիմ ան է, քուրուկս:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Նախլէ նայիմ ի՛նչ է տէրող, պէլքի կարծը խելքովս ճար մըն ալ՛էս կը կանամ:

ՕՂԱՅԵՐ.— Օ՞՞Ֆ, էվլատըն վար տէրախն վար, ամա, էյեր թօնըն տա վար ըսա՛ պէլանըն փիւռակիւլլիւսի վար:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Քա պարէմ կտոր մը փէրտէսիզ խօրաթէ քի՛ աշիքեար պան մը հասկընամ:

ՕՂԱՅԵՐ.— Խօրաթախն մէկ

կարծը զուրցե՛մ, թուս Առաքաչն կը կարգուի կոր:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Մեղա՛ քի ապիկա ալ տէրախ պանը ըլլայ, անանկ է նէ աչուընիզ լուս տէ, Ասված թամամին հասցունէ, իբարու խեր տեսնան, մէկ պարծի վրայ ծերանան տէ սուք ալ վրանին նայիք խընստք:

ՕՂԱՅԵՐ.— Ազէկ ամա, ապիկա պաշխա ջէշխա կարգուել մըն է քի, խմին, քուկին կարգուելուն չըմանիր:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Քա մ'ըտեր, օտքդ պագնեմ, աճապա մէկուն փէյ տուած է:

ՕՂԱՅԵՐ.— Կործին մէջ փէյ չիկայ ամա, ըռէվօլ իլէն քացաթուռա կը խաղայ կոր:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Էյ կը խենթիենամ հիմա, տա էզածը պաց խօրաթէ քի սիրաս չի հասնի:

ՕՂԱՅԵՐ.— Անանկ է նէ՛ կայնէ կործին ծաշէն նախըմ օր մէռապէն աղատիս:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Աս շուռշա նորդի ախճիլը սէպէ ծառքը

մենծցած է, ազէկ կիտես օր, Պէյօղլուի մենծ տրպատունէն ախլօման առնելէն ետկը, Յըրանքսըզ մարապեաներու Բանկալթիի տրպոցը թամամ էրկուտարի կնայ տէ՛ անանկ ֆրանկսըզճա մը սորվեցաւ, անանկ ջաթը ջաթը կարդալ, կրել, խօրաթիլ մը սորվեցաւ քի, սանկընա պէն իմ տէյէն Յըրանքսըզը, էռվօպայի մէջ տաբիներով կօլէշները կէցողը պէլէ մատ կը խածնէ տէ՛ ճօթն ալ պերանը կը մնայ:

ՕՂԱՅԵՐ.— Էյ փէ՛ք ազէկ կիտէմ նէ, հաթտա, անցածները տեղ մը խօսք կ'ըլլար կոր տէ, վուսուսնական, հէմ ալ, խառնրեառըխ շափխալը մուշիին մէկը ըսաւ քի, աո աղծիկը թէքմիլ Ըստամպօլին մէջը իրէք հատ մէնխալէ ֆրանքսըզճա կիտցող կայ նէ՛ մէկն ալ Օղաքերին թուր Առաքախն է տէյի:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Տուն հիմա ատիկա ճգէ տէ, պանին սօնը մտիկ ըրէ: Ըսելն իքէն, աա աղծիկը ճղայինս օտք էլաւ ըսելով՝ սիւսերը տալով սիւրթիւկ սիւրթիւկ սօխախ նետուելու հաւէսի մը ինկաւ:

ՕՂԱՅԵՐ.— Քա քուրուկ,

աա ճղային ըսածնին ընտո՞ր պան է քի մերին վրան չիկայ:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Իշտէ կէօյամ մէռաքի պէս խառախատա պան մըն է էզեր: Ըսելն իքէն, տուն կ'ուզե՞ս քի օրին մէկն ալ հետը Յրանքսըզի տէլիխանը զապիթ մը առնէ տէ տուն պերէ:
ՕՂԱՅԵՐ.— Էյ հիմա խելքիս կուգայ:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— «Քա ազճիկ աա մա՞րըր օվ է» տէյի հարցուցի նէ, — «Եսեա՛, աա մարդը թէվաթուօյին մէջը ինծի տեսեր, ֆրանքսըզճա խօրաթիկը լսեր է տէ, խըլախ հաւնեք է, իլլէ քի քեզի պիտոր առնեմ, էյօր քի հարդ մարդ չէ՛ ըսեն նէ, իշտէ աա ըռէլօվէռով առննիզ ալ էճէլիկ կը հանեմ:

ՕՂԱՅԵՐ.— Օտկը պագնեմ հիմա տամլաներու կուգամ:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Ինչի կ'ուզես նէ էկուր, իշտէ պու պու տըր:
ՕՂԱՅԵՐ.— Ըսել է քիմ հիմա ըլլա՞յ պտոր աո պանը:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Քա ինչո՞ւ լախըրտը չես հասկնար կոր, սէպէ քի էզամ ըմցած պան է:
ՕՂԱՅԵՐ.— Պարէ փեսացունիզ ընտո՞ր պան է:

ԻԼԻՄՕՆԻԱ.— Հի՛չ ըսելիք

չի կայ, տարիքը անձախ էս-
տուն էստուն վերկուք կայ, ճեր-
մըրկոտիկ, խուճուալի վրայ,
պօյլու պօյլու, էլա աշուքնե-
րով, ճիւղէյի, խօսող խնտա-
ցող ամա, պաղի պերնէն տաճ-
կեզար փիս լախըութներ կը
հանէ կոր, իշտէ ատոր չի հաւ-
նեցայ:

ՕՂԱՅԵՐ.—Քա զօ՞ւր ինչ է:

ԻՒԻՄՕՆԻԱ.—Շէն, կ'ըսէ,
պօքուճուլէ կ'ըսէ ամա, մէյեր
իսէ մարդուն մէխկը առեր էմ
էզէր, չիւնքի ատոնք ֆրանք-
սըզճա էն էզեր տէ, «սիրակա-
նրա», «փէ'ք աղէկ» ըսել է
էզէր: Անկէց սօղբամ, ա'լ տու-
նեքնիս տեղերնէն հազար պա-
նեքով լեցուց. պերաներ, կի-
նիներ մի կ'ըսես, Յրանկարդի
պանիքներ, ճամպօններ, սառ-
տէլաներ, ծոցիսօններ, ջէշիտ
ջէշիտ մէյովաներ, քա ո'ր մէկը
թարիֆ ընեմ:

ՕՂԱՅԵՐ.— Էս ալ կիտեմ
իրաւցունէ տէրա մը ունիս,
անաշէ'ն կնիկ, քեզի փիանքօ
զարկեր է տէ' մէյ մըն ալ կայ-
ներ էս կը աժկոճիտ կոր:

ԻՒԻՄՕՆԻԱ.— Սխճիկա, ի-
լէն փեսամ ինչ կ'ըսեն կոր:

ՕՂԱՅԵՐ.— Ինչ պտորը
սեն, պան մը քի' հանկըն պա-
ճայը սառմըշ, հէմ ալ էրկու-
թառաֆէն:

ԻՒԻՄՕՆԻԱ.— Հարանիքնի'դ
երբ է:

ՕՂԱՅԵՐ.— Սուրբ Ակորին
է ամա, ճէնէզները ֆրանքսը-
զէն պտոր կան տէ' ատոր կը
պէկլէյինք կոր:

ԻՒԻՄՕՆԻԱ.— Քա ատ ինչ
անլըման մարդ է էզեր:

ՕՂԱՅԵՐ.— Անլըմանը ան-
լըման է ամա, պսակուելէն ի-
րեք շարաթ էակը' կնիկը առա-
ծին պէս մէմլէքէթը պտոր տա-
նի: Իշտէ ատ պանք մեզի փէ'ք
ճանրը կուզայ կոր:

ԻՒԻՄՕՆԻԱ.— Քա տուք ալ
լէպէթով իբարու էտէւէ կացէք
էկէք, արդունիդ հովէանիդ
կ'առնէք:

ՕՂԱՅԵՐ.— Ըսելը խօլայ է
ամա, քուբուկս, կարօնտին ո'վ
կը ախմանայ:

ԻՒԻՄՕՆԻԱ.— Մէմլէքէթը
վո'վ ունի:

ՕՂԱՅԵՐ.— Հարը, մարը,
քուբեր, ախպարներ, ֆապրի-
քաներ, մալ միւլք, տուն տեղ
պաներ ունի էզէր ամա, ֆալ-
ճի ըլլալու էս քի' տուա է մի,
իրա՞ւ է մի տէյի հասկնաս:

ԻՒԻՄՕՆԻԱ.— Էս ալ քեզի
պան մը ըսեմ, ախտանի պէս աղ-
ճիկը հուսա տեղը ճէպլտէլիկ
սիւրթիւրկի մը տալեքնուդ, պա-
րէ թող անանկ խաշապաշա մը-
րանքսըզի մը հեա կարգուի տէ
օր, արեւ, պօլութին, հէմ ալ
արքալութան պէս տեղեր պա-
ներ տեսնայ:

ԹՈՒՌՅԱՆՏԱ ԽԱԹՈՒՆ

ԻՆՉԵՐ ՊԻՏԻ ԸՆԵՒՆՔ

ԵՐԲ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՎԵՐՉԱՆԱՐ...

Ախ սա պատերազմը վեր-
ջանար, երեք օր երեք գիշեր
զիյաճեք պիտի տամ կ'ըսէինք:

Ախ սա պատերազմը լմնար,
մեզի չաքսորեն, տունս տեղս
ազգին պիտի կտակեմ, կ'ըսէ-
ինք...

— Կնի'կ, համերեէ', աղօթէ
քի հաշտութիւն ըլլայ, բրլան-
թի օղ մը, էլմասէ մատնի մը
ճիտիս պարաքը ըլլայ...:

Պարոնը կ'ըսէր իր խօսեց-
եալին.— Ահ, համերութիւն,
հողիս, անգամ մը որ զինա-
դադարը կնքուի, պիտի պսակ-
ուինք անմիջապէս:

— Չինադադարին լուրը առ-
նեմ նէ վարաիք չապիկով փո-
զոց պիտի ելլամ...:

— Հաշտութիւն եղաւ ըսեն
նէ խաչոր խելքիս պիտի դայ:

— Անգամ մը որ հաշտութիւն
ըլլայ, Հայաստանը ձեզի պիտի
տանք, կ'ըսէր Մր. Լօյտ ձօրճ:

— Ակուսնիդ քիչ մըն ալ սըղ-
մեցէք մեր կրտսեր դաշնակից-
ները, քա'ջ Հայեր, Հայաստա-

նի մէկ ծայրէն միւսը ձեզի
պահած ենք, կ'ըսէր Մ. Գլէ-
մանս...:

— Եթէ Հայաստանը Հայոց
չտանք, պարապ տեղը այս պա-
տերազմը մղուած պիտի ըլլայ,
կ'ըսէր Մր. Ուիլսոն...:

— Հայերը ամէնէն մահացու
մեղքը գործած կ'ըլլան, եթէ
երկվայրեան մը անգամ կաս-
կածին թէ արգեօք առանց...
Կիբիկիայի' պիտի տրուի Հայաս-
տանը, կը գոչէր Մ. Օրլանտո:

— Հայաստանին սահմանները
պիտի ըլլան հիւսիսէն՝ Սեւ ծով
և հարաւէն՝ Միջերկրական, ա-
րեւելքէն Կասպից ծով ու ա-
րեւմուտքէն Էնկիւրի, կ'ըսէին
մեր բարեկամները...:

— Տամաքներուս մ'ջ Հայու
արիւն կայ, իմն տէտէս Հայ
էր, անոր համար Հայերը չատ
կը սիրեմ, աչքս նայեցէք, կը
բացադանչէր Մ. Վէնիգէլու...:

— Անգլիոյ բարլամէնտին ու
Յրանսայի խորհրդարանին
ձեղունները վար իջան ծափե-

բէն , ամէն անգամ որ Հայ ազգին վրայ ճառ մը խօսուէր...

— Ա՛խ մէյ մը սա գինու-բուծենէն ազատի՛ր , կեանքին յարգը պիտի գիտնամ , Տէրքօզի ջուրով կերակուրը եփած ըլլար նէ թէնճիբէն դաւալը մօրուս գլուխը կ'անցնէի , գացած տեղերնիս ա՛նցնափ ջուր չկար որ շարաթներ առաջ եկած անձրեւէն փոսերու մէջ մնացած պատարիները կը խմէինք , ոչխարի սիւրբի պէս ինչալով անոնց վրայ...

— Երկու շիթէն ցած կուգայ կոր բերով կուր կը հանէի տունը , հիմա տախտակներուն , հողերուն վրայ մնացի , մեղա՛յ , սասաքէրի լաթերը վրայէս նետեմ նէ սէտիբին վրայ պառկելու փառք պիտի տամ...

— Տունս մաղազաս վրայ երթայ աչք չունիմ , ա՛խ չբէն , մինակ չոր կեանքերնիս ազատենք...

— Զինադադար ըլլայ նէ ունեցածնիս չունեցածնիս գետնէն դտածի պէս երեւալու է աչքերնուս...

— Զինադադարին աւետիսը բերողին , հի՛նդ հազար սակի պարգեւ կուտամ Աստուած վկայ՛ց :

— Ա՛խ չաքտորեն մեղի , գաւազներս կնիկս ինէ չգատեն ,

ճիտիս պարտքը ըլլայ եկեղեցի մը շինելը...

— Ուխտ ըրի , սա պատերազմէն սէլամէթով ելլանք նէ արարթըմանս ազգին վրայ պիտի դարձնեմ...

— Փրկիչին նոր թեւ մը պիտի շինեմ , փարաս չօգտէ նէ մուրավով գործը գլուխ պիտի հանեմ...

— Ասքէր գրուեցաւ , խարապ եղաւ մեր թաղին դպրոցը թէ մէլէն նոր մը շինելը ինէ գիտցէք , հէլէ մէյ մը հաշտութիւն ըլլայ...

— Զինադադար ըլլալուն պէս որը աղջիկ մը պիտի առնեմ կարգուիմ , պակաս ըլլայ դերասուման ալ , տունը տեղն ալ :

— Հէլէ հաշտութիւն ըլլայ , ամէ՛ն օր փախալով , թավուք կէօքսիւ , խատայիֆ պիտի կըրեմ տուն , վա՛խ վա՛խ , վէտիքայի հաց ուտելէն խարինճի դարձանք...

Այսպէս կ'ըսէինք ու տակաւին շատ խոտտումներ կ'ընէինք , բայց հիմա որ զինադադար եղաւ...

— Ո՛ւր է , երեք օր երեք գիշեր գիյաճեք պիտի տայիք , պիրա մը խմցուր պարէ...

— Վա՛ղ անցիր աղբար , ա-

տանկ զինադադար կ'ըլլայ...

— Ախ մեղի չաքտորեն , տունըս տեղս ազգին պիտի կտակեմ , կ'ըսէիր...

— Ամէն մարդ խանե՛ր , աքարթըմանե՛ր տնկեց պատերազմին երեսն , պատերազմը անոնց հարամը եղաւ...

— Ամնա Մ . կուսնիկ , կ'ըսէիր քի հաշտութիւն ըլլայ նէ քրլանթի օղ մը , էլմատէ մատնի մը ճիտիս պարտքը ըլլայ , սարի՛ մը անցաւ տահա չօփ մը չբերիր...

— Կնի՛կ , փարան ծովը նետել է այս սղութեանը էլմաս առնելը , հէլէ մէյ մը հին գիշերը գտնան...

— Ա՛խ , հոգիս , կ'ըսէիր որ համրերեմ , զինադադար ըլլալուն պէս պիտի սրակուինք անմիջապէս , ա՛լ ո՞ր զինադադարին կ'սպասենք...

— Սպասենք քիչ մըն ալ անո՛ւշօ , ա՛լ Հայաստանի մէջ կ'ընենք հարսնիքնիս...

— Ո՛ւր է վարտիք շապիկով փողոց պիտի ելլայիր նէ...

— Հինգ տարուան մէջ սաւկերնիս վրանիս բացուեցաւ , ո՞ր վարտիք շապիկով դուրս պիտի ելլամ...

— Մ . Լօյտ ձօ՛րձ , Հայաստանը խոտտացաք նէ...

— Դուք Ամերիկային խնամակալութիւնը ուղեցիր , անոր դուռը դարկէք...

— Մ . Գլէմանտօ՛ , ձեր կրտսեր դահսակիցներն ենք նէ...

— Տէրտէրնիդ Մ . Ուիլսոնին հասկցուցէք...

— Մ . Ուիլսոն՛ն , այս պատերազմը ի թերեւ մղուած պիտի ըլլար եթէ Հայաստանը մեզի չարուէր նէ...

— Տէրէճէն նայեցէք աղաքս , տաքութիւնս քանի՛ր իջեր է... հէլէ մէյ մը քննիչները գան , նորերն ալ երթան...

— Մ . Օրլանտօ , կիլիկիային վրայ եթէ երկվայրեան մը կասկածէինք՝ մահացու մե՛ղք գործած կ'ըլլայինք նէ...

— Տղաքս , ես քաղաքակաւութեամբ չեմ վրադիր կոր հիմա...

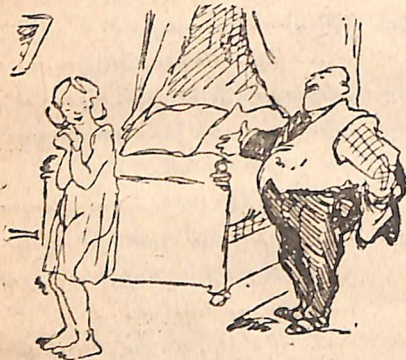
— Տէտէյիդ տէտէն Հայ էր նէ Մ . Վէնիզէլուս...

— Կէցէք պէ եավրում , հէլէ մէյ մը Իզմիրի սա էֆէնբուռն գործը մարքենք...

— Հասա տունիդ մաղազայիդ վրայ աչք չունէիր , ա՛խ , չբէն մեղի , չոր կեանքերնիս ազատենք , կ'ըսէիր . հիմա... Ազգ . տուրքը տալ չես ուղեր կոր նէ...

«Ապագային Գեորգիան կիները պիտի ծնին: Եւ այս ծնելիք գաւակները պիտի փօրեն գերութեան լուծը եւ իր նակսին քառամ անօրը պիտի սրբեն:»

(Քաղուած Ֆէրդինանդի մտէն)

— Ահա մեր նոր սագմադաշար...

— Օրի՜որ, թոյլ տուէք, հարն-նիքի համար է.

— Ասո՛վ է որ տիկին, պիտի տիկ երագրաւենք Ալգաս-Լորէնը.

— Ձեր տղան ապագային ի՞նչ պի-ընէր: = Հինտէնպո՛ւրկ մը:

— Մեզք որ միայն աղջիկ գաւակ ունիր: — Ի՞նչ կ'ուզէք գիշերը այս ատեն: — Կիներու համար ալ պէտք է որ զին- — Գոմանտանս հրամայեց... ւորութիւնը պարտաւորիչ ըլլայ:

Բ Ժ Ի Շ Կ

ՎԱՅԱՆ ՊԱԼԱՍԱՆ

Մ Ի Ի Ն Ի Ի Ի Հ Ա Մ Ա Լ Ա Մ Ա Ր Ա Ն Է Ն

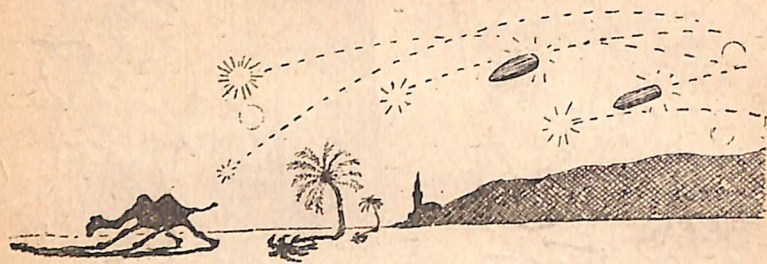

Նախկին օգնական-բժիշկ Յիմար-նի բաղարային հիւանդանոցի բը-ծրչկապետ բրօֆ. Պաուէռիքեւ մանրէաբան-ստոդչարան բրօֆ. Մարս ֆոն Կրուպէռի:

ԳԸ ԴԱՐՄԱՆԷ՛ ալանջի, բթի, կոկորդի, շնչառական եւ արեան շրջանառութեան հիւանդութիւն-ները:

Բացի կիրակիէ՛ ժամը 10—12 եւ 2—5. ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ Բերս, Թագսիժ, Ֆրանս. հիւանդանոցին ղէմ թիւ 33:

1914—1918Ի ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑ ՄԸ

ՄԻՆԱՅԻ ՃԱԿԱՏ.— ... Մեր կողմէ միայն ուղտ մը սպաննուեցաւ. ուրիշ կորուստ չունինք:

— Գարակէօղը 100 տայ նէ, ես ալ քառասուն փարա տալու եմ, ինչո՞ւ ինէ 20 սակի կ'ուզեն կոր...:

— Աբարթըմանդ ազգին վրայ պիտի դարձնէիր, մինչդեռ երկու արարթըման ալ վրան աւելցուցիր նէ, պարէ արարթըմաններէն մէկուն թէմէլը դարձուր...:

— Ողջութեանը դարձնելը ուղտըսուղութիւն է, մութլախա կը մեռնի մարդը, կ'ըսեն, հէ՛մ շատ փորձուած է ասիկա, անոր համար հիմա չպիտի դարձընեմ, ամա կտակ պիտի ընեմ:

— Փրկիչին նոր թեւ մը պիտի շինէիր նէ...:

— Եղբայր, հազար սակինոց չէնք մը հիմա 20,000ի կը նըս-

տի, մեղքը չէ, գեանէն ժողովեցի սա երկու փարաս, հեղէ մէյ մը առջի գինեբը գըսնան, չիմէնթօ է, խալաս է, թուղլայ է, ինչ է նէ... Սէնէտ չտուի՞ ես, կը շինենք օր մը...:

— Պարէ քանի մը թօփ խառա, բաթիսքա դրկէ, զաժալզըներուն չօրս կողմը բաց է...:

— Հինգ մէճլտիէնոց ֆրանսարդ բաթիսքան 10-20 սակի է այսօր, երկու դրուշնոցը արշիւնը՝ 20-25 դրշ. է, ես առնեմ նէ դուք թող տալու չէք...:

— Գպրոցը ակըր դարձուցեր էին ասքէրները, թէմէլէն պիտի շինէիր նէ...:

— Գպրոցները գոցելու տեղ դպրոց պիտի շինենք, չէ՞ք ամբընար պէ, սս ըսուելիք խօսք է հիմա, ըսել է հոս տուն տեղ ըլլալ կ'ուզէք կոր, Հայաստան երթալու մեռք չունի՞ք, դուրսո՞ց, համալսարան՝ ամէն բան հո՞ն, հո՞ն...:

Եւ մեծ հանդանակութեան տոմարը ձեռքերին՝ դուռնէ դուռ կը սրտի հանդանակիչ մարմինը, կոկորդը պատուելով...:

— Սա ունեցածնիդ չունեցածնիդ գեանէն գտածի պէս երեւալու էր հիմա աչքերուդ...:

բշէին, աքսորէին նէ, տունդ տեղդ, մալդ, միւլբոյ ձեռքէդ առնէին նէ...:

— Զբոսեցին, չաքսորեցին՝ տէջի սօնունա քատար տալու է, է՛ն պաղի անանկ նաֆախաներս կը բռնէ կոր քի քէչկէ... մեղայ, մեղայ: Աս ամէն օր երեսնուս կուտան, դուք հոս մնացիք, դուք չաքսորուեցաք, ձեզի չջարդեցին, ձեզի չթալլեցին, ձեռ դաւակները ծով չի թափեցին, կնիկս քովս մնացեր է եզեր, անանկ էրէօի տալ մը քի ասնքի մեղք գործեցինք սղջ մնալով, մեծ խապահաթ է եզեր մեռած չըլլալ...:

— Պատերազմին կռնակէն միլիօն վաստիկ ես, նայինք ազգէն ի՞նչ պիտի տաս հանգա նակութեան...:

— Ի՞նչ պիտի տամ մի՞, ամէն ունեցածս պիտի տամ նայինք հաս մին ալ ինձի պէս պիտի ելլայ... անցաւոր աշխարհ, օր մը պիտի մեռնիմ, կըտակս ալ հարկու մէջտեղ պիտի ելլայ, ան ատեն մա՛տ պիտի խածնեն, մեղայի՛ պիտի գան...:

Զինազարարը այնչափ շուտ մտուց մեր տառապանքները ու զրկանքները որ ամէնէն ան-

մեղ ուխտերնիս ալ յարգած
չունինք: Երբ զինուոր կ'եր-
թայի քոյրս Ամենափրկիչէն
արծաթ սուրբ մը բերաւ, վրաս
պահելու համար: Երբ զինուո-
րութենէ ազատէի՝ երկու սուր-
բով պիտի վերադարձնէի...:

Տարին անցած է ու տակաւին
Ղալաթիա պիտի երթամ, ես որ
զիւանարի պէս կուրծքիս վրայ
կը սեղմէի զանիկա ու կը զո-
ղայի որ կը կորսնցնեմ...:

ԱՇՈՏ ԲԷՉԵԱՆ

ՔԼԻՆԻԲ ՍԱՆԴՐԱԼ

Անոնք որ կ'ուզեն ելնել եւ Եւրոպայի քաղաքներէն արմատապէս բուժուիլ՝ թող զիմեն

ՏՐԹ. Յ. ԽՈՌԽՈՐՈՒՆԻ
ԵՒ

ՏՐԹ. Թ. ՊԱԼԸՔԵԱՆԻ
ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ

որ հաստատուած են Բերա, Թօրատեանի ետեւ, Մէր-
թէպ փողոց թիւ 29, իսկ միւսը Գարաթէյ «Այնալը» ճա-
շարանին անկիւնը, թիւ 29: Ամէն օր առաւօտն: մինչեւ
իրիկուն կը դարձանեն հին եւ նոր ֆրանկատըր եւ ջեր-
մամիզութիւնը, առանց ցաւ պատճառելու, 606ի եւ 914ի
երակային ներարկումներով: Նոյնպէս կը դարձանեն մար-
թային եւ կանանց ճնշողամիզական գործարաններու ա-
մէն տեսակ հիւանդութիւնները: վկայեալ աղբատներուն
միշտ ծրի: Բշ. եւ Ուր. օրերը օրերաթէօր բրօֆէտէօր,
ակրէժէ Սաատէտին պէյ կը կատարէ ամէն տեսակ
գործողութիւններ:

ԶԷՆԻԹ

ՈՍԵՂԵՍ

— Ինչ հիւանդի ժամացոյց է այս, սի-
րելին, կատարեալ պիժու մը:
— Եւ ի՞նչ պէտք ունիս այս պիժու մըն է, Զէ-
նիթ ժամացոյց մը, Արշակա նուիրեց:
— Կ'երեւի դիմամբ նուիրած ըլլալու
է, որպէս զի ժամադրութիւններուն զինքը
շատ չսպասնես:
— Չարածճի...

ՉԷՆԻԹ

ՉԷՆԻԹ

ՊԱՌԱՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ ԿԸՐԼ ՍՔԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՎ ԿԸ ԶԲԱՂԻ

Հոռտիկի հանրամ, մայր երեք աղջիկներու և թօփ գարուի ինտէլիգէնսիայէն, հարկ տեսաւ ժողովի հրաւիրելու գուռ դրացին, պայքարելու համար Սալմաթօմբուքի, Ալիթը մերմէրի և թօփ գարուի մէջ ճարակած կըբը Ս.քառութ շարժումին գէմ... :

Շատ մայրեր աւ մեծ մայրիկներ որոշուած օրը եկան հաւաքուեցան Հոռտիկի հանրամի «միասփիրի» օտան, լսելու համար իր... զեկոյցը :

Հոռտիկի հանրամ հարիւր անգամ մը «Ի՞նչպէս էք աղէկ էք» հարցուց և հարիւր անգամ մըն ալ ինք պատասխանեց այս ուղղութեամբ իրեն եղած հարցումներուն և ընդհանուր համոզումը այն եղաւ որ փա՛ռք Աստուծոյ ամենքն ալ աղէկ են :

— Չեզի աստեղ տավէթ ընելուս սէպէսը պիտի հարցնէք քուրիկներս, մենք մա՛ր կնք մի մար չինք, մեր չօճուխները սօխախէն գտանք մի մեր ճան ճիշէրին կտորն էն մի... :

— Կը հարցունես Հոռտիկի հանրամ, մեր աչքին լուսն էն... :

— Էյէր մա՛ր էնք նէ, իշտէ կըտեսմ կոր ձեզի, վաղը մոխիրները պիտի ցանենք կոխունիս, ծառքերնիս ծանկերնուս պիտի գարնենք ամա, փէք ուշ գաւազնիս ծառքէ պտոր էլլայ : Աղջիկ գաւազը մօրմէն կը հարցունեն, սգաքը հօրմէն : Էյէր մեր աղջիկներուն ատած ամէն մէկ ստորմին աչքերնիս չո՛րս բացած չնայինք նէ, շատ փիշման պիտի ըլլանք, արուննին մտած պիտի ըլլանք... :

— Պայ խօսէ, Հոռտիկի հանրամ, պա՛ց խօսէ, վրայ բերաւ Օղարեր տուտու... :

— Պա՛ց խօսիմ, աղջի օր Հայկանուշս թէլէկրափի տիրէկ մը շարկած տուն բերաւ, զիտցայ քի կտոր կտոր պիտի ընենք տէ թափայի համար փատ պիտի ըլլայ, պաղթան առի քի կտորեմ, «Ի՞նչ կ'ընես մայրիկ, ըսաւ, առիկա մերին ձողն է» : «Չո՞ղը ինչ է», ըսի : Ատոր թէ-

փէէն կը ցատկեն էզեր... նայէ նայէ, մէջքերնին պիտի բացուի, մէկ թարաֆնին պիտի կտորեն, սախաթ պիտի մնան : Մէկալ օր խոշոր կըսր սաճ մը բերաւ, գիտցայ քի եռֆիսա էփէլու համար է, մէյէր առիկա մէկ ծառքով պիտի նետեն էզէր... նայէ, կլօխի մը գայ, եա օտքին ինչայ, խըզ առնեմ ըսելն իբէն տամա՛րը փրթի, ո՛րքիէ ալ իճատ կ'ընեն, վո՛վ է աս պաները սաղբեցնողը, հիշ ասանց վրայ խելքը կլօխը մէկը չիկա՛յ : Մութվախնիս, գիտէք եա, թափանք քէք բարձր է, թափանէն չորս հինգ խարըզ վար մէկ պատնէ մէկալը գէմ զիմայ տիրէք մը կայ քի, կիբախուքները չհատին տէյի հոն կը դնենք, վէբարիվէն մը կայ քի անկէ հոն կ'ելլանք, էրէկ էք, նայեցայ քի Հայկանուշս առ տիրէկին վրայ էլէր է, էրկու թեւերուն մէջը առեր է տիրէկը, կլօխը, օտքերը հափային մէջը կախուած ֆրըլտախի պէս կը դառնայ կոր... :

— Քա՛ աղջիկ, խնդեցա՛ր ըսելու էլէն վրան վազելու մէկ էզաւ, թող չտուտ քի բունեմ,

որչափ ճան ունի նէ «Թող մայր արմուկներս դօրանան պիտի» կը պօռար կոր, արմուտները դօրանան պիտի էզէր, է Ասպած չընէ մէյ մը կլօխը դառնայ նէ քարերուն վրայ պիտի ինչայ բառա բառչա պիտի ըլլայ... :

— Աս պաները տպրոցէն կը սօբվին կոր, մեր աղջիկները ճանպա՛ց պիտի ըլլան... :

— Քա՛վս կանչեցի Հայկանուշը, աղէկ մը խօթինթաք ըբի, ինկիլիգճէ անուսն մը տուտ, կըռը, կըբը սքալու՛թ ըսաւ, ի՛նչ բաւ, մի տքս պիլէ չննայ, ասանցմէ պիտի ըլլան էզէր չէլիկի պէս վուճուտ պիտի ունենանք կ'ըսէ կոր, ինկիլիզին չիմէր աղջիկներուն պէս առ ֆրապիտի պէս վուճուտնին եա՛ղ է էզէր, ասանք պիտի հալեցնեն էզեր. թեւերը բացաւ, նայէ հաւկիթ չիկա՛յ ըսաւ, ումէն թարաֆը հաւկիթ պիտի ըլլայ էզէր... :

— Անա իբաւ հաւկիթ պան է առիկա... :

— Թեւերը հաւկիթ, պաճախները հաւկիթ, կէօքսը, օմուգները ամէն տեղ հաւկիթ պիտի ըլլայ էզէր... :

— Բաթիճան պէօբէյի է առիկա թի ամէն թարաֆը հաւկիթ ըլլայ... :

— Խանարիս հելլասի կ'ե-
փեն կոր քի մէկ պարտախ բի-
բինճ ունին մէջը մէկ պարտախ
հաւկիթ մէկ պարտախ ալ եաղ
կ'ուզէ...

— Վուճուանին օմլէթ պի-
տի ընեն...

— Չուածեղ պիտի ըլլան...

— Չէ, ամէն թարաֆնէն տե-
միրի պէս կարծր պիտի ըլլայ
էղէր, հաւկիթ հաւկիթ տուրս
պիտի իյնայ եղեր միտերը, սա
վոճը էլ փէհիլ վաններուն վու-
ճուտին պէս...

— Մեղայ, փէհիլ վանութիւնն
էր պակաս...

— Մայրիկ, Ամնափրկիչէն
Քանկալթի մը էլլալու համար
արուն քրտինք կը մօնաս կոր,
ըսաւ, սօլուիող կը պոնուի կոր
սիրտիդ չարքնիթ ըններ կը բըռ-
նէ կոր, դուն ալ մեղի պէս
Կբբը սքալուիթ ըլլայիր նէ
տամլա մը քրտինք չթափած
խաղալով խնտալով կ'ելլայիր,
ըսաւ: Նայէ մենք Ալէմտաղի
պիտի էրթանք քալելով, Քրանի
մը չարաթէն Բիւշիւք Չէքմէ-
ճէ, Բուճլի Գավազին ծարր...
տասը սահաթ ալ քալենք չնէ
յոզնութիւն չենք իմանար, քէ-
ֆէրնուս կուզայ, ըսաւ:

— Սախըն հա', թող չիտաս

Հոռոփիկ նանըմ, լեռը կը փախ-
ցընեն, սն թարաֆները փիւ-
թիւն էշգըյա կայ...

— Եշգըյաները իրենցմէ կը
վախնան էղէր Քրդ Ֆէտայիլէր՝
կ'ըսեն էղէր: Աղջիկս, խորանի
պէս, հարսի մոմի պէյ վուճուտդ
քիւթիւք պիտի դառնես ը-
սի, ամէն աղջիկ հողի կու-
տայ քի քուկին լուսերու պէս
սուրաթդ ունենայ: Աղջիկս
է տէյի մէթ չընեմ ամա հազա-
րէն մէկ սասնկ աղուոր, ամէն
բանը իբար բունած վուճուտ
չըլլար, արեւներուն տակը,
թօղին տիւմանին տակը քէօ-
մը պիտի դառնաս ըսի: Ին-
կիլիղին աղջիկները օսկոր էն,
չօ'փի, սիվրիտէնէք, հէլէ մէյ մը
քուկին լուսնկայ սուրաթդ ու-
նենան, վարդի պէս միտերդ
ունենան, նայէ ինտոր կը խնն-
թենան վրան, հողինին կը դո-
ղայ քի չաւրուին... Վաղը մէ-
կալ օր տուներնիս ծառք պի-
տի առնեն խափմը պիտի ընեն
քեզի, ամա տասնկ զօռով
ինքզինքդ զայիֆցունես չիւ-
քինցունես նէ մարդ չմօտենար:
Մայր, ըսաւ, աղուորութիւնը
միտին շատութեանը իլէ պամ-
պակի պէս կակուզ ըլլալուն
վրայ չէ, աղուորութիւնը ծու-

նի պէս ճերմակ, պիլլօրի պէս
նազիկ տէրի ունենալուն մէջը
չէ, հապա օսկորին վրայ՝ չմեռ-
նելու չափ մը մինակ միս ձը-
գելու է էղէր, արեւներուն
տակ խաշած, ըսելս ամօթ է,
չէպէկին տակին պէս կարմիր
բրէնկ ունենալն է էղեր ասը
աղուորութիւնը...

— Քա վոճ է սա պաները
սովբեցնողը, մութլախ միտ-
քերնին զէհիլէմը ընող մը
կայ...

— Տահան կայ, քուրիկներս,
քանի՛ գէշեր է նէ՛ բահաթ ու-
նիմ նէ՛ քուն, փէք հօրն ալ
քացուիլ չեմ ուզեր կոր, եա-
նիցա օտքին տակը կտոր կտոր
կ'ընէ: Ազա'տ, եանիցա սէր-
պէստ կ'ուզեն էղէր, օլիմպո-
սական օյններ պիտի ըլլան է-
ղէր Գուշտիլի չայիրը, հոն
պիտի երթան էղեր բէսմի կէ-
չիտ ընեն, եա Պա'տրիարքը,
Պատիրեարքը պէլէ անոնց ույ-
միշ էղէր է, աֆէրիմ աղջիկնե-
րըս ըսէր է...: Մենք ալ աղ-
ջիկ գաւակ էինք, մենք ալ ճա-
հիլ էինք, ամա մեղայ մեղայ
քի տուներն էլիլը պիտի էլլա-
յինք, բէնճիրէէն կախուիլը պի-
լէ ամօթ կը սէպէինք. հիմակ-
ուան աղջիկները էլ այլէմին

առջեւ՝ բէսմի կէչիտ ընելու
կ'ելլան կոր...: Աղջիկս, ըսի,
տահա որչափ քի կարգին չես,
ամա, անուշը կ'ելլայ, տուն-
նիվեր, աղջիկ մը որչափ
մօրը թեւերուն տակ ըլլայ նէ
այնչափ վրան աղէկ կը խօրա-
թեն, անոր կէօրէ խամէթ կ'ել-
լայ...: Վոճ, է'ս էի աս խօս-
քերը ըսողը. կատուի պէս էրէսի-
ցատկեց, ի'նչ, վախսամ պիտի
կարգէիր ինձի, ըսաւ, առիկա
միտքեդ չալը սիւփիւրկէյով
աւլէ՛, ըսաւ...

— Չվախնաս, նայիմ քի օր
մըն ալ ալէֆ պաճայը սար-
մասըն...

— Հէմ փէք ուշ ալ չպիտի
ըլլայ հա'... բերնէն փախցուց-
մարնամարդի սողցը հեռ մէկ-
տեղ մարնամարդ կ'ընեն էղեր.
բերնին ջուրբերը վաղելով մէթ
ըրաւ. տեսնաս մայրիկ ի'նչ ու-
ժով թեւեր ունին, ի'նչ տէմի-
րի պէս օտքեր, ի'նչ վահանի
պէս կէօքսեր...

— Քա վահանը ինչ է...

— Առջի պերան դիտցայ քի
անուն է, մէյէր վահան կ'ըսեն
էղէր քէօրիւկի պէս ուռած
կէօքսին...

— Քա հա' էս տեսած էմ,
Չիֆթիլին պաղչան, անկէ՛

կ'անցնէինք կոր , հաթտա աղ-
ջիկա մէկտեղ էր , էրէտդ անդին
տարձուր ըսի : Մինչեւ խաչա-
նին բաց , թեւերնին կէօքուեր-
նին բաց , բարակ մանիօ մը հա-
գեր են , բէք բարակ , զանմէթ
քաշեր են հագնելու . . .

— Կ'ուզե՞ս մի քի աչքեր-
նին բացուի , վաղը բռնուին ,
իրարու սիրտ սան , օր մըն ալ
քիթերնին կախած տուն գան ,
իշթած հունին , օտան քաշուին ,
լան , մար էղիբ ախմացիր , Աս-
ված սիրահարութիւնը տիւշմա-
նիս չցուցնէ . փէք գէշ բան է :

— Քա հապա մերի՛նը , ծո-
վերու պէս մագերը կտրած ի-
րիկուն մըն ալ տուն էկաւ տըպ-
բատունէն . . . , մընչեւ օտուր-
ները կը համնէին , տեսնողը է-
տին կը դառնար իպրէնմիշ կ'ըլ-
լար . կ'ուզե՞ս մի քի աճէմ չայ-
ճիի պէս էքսէն դուրս ինկած
չալըի պէս մագի կտոր մը կլօ-
խը տիմացս էլլայ . . .

— Ատուածն'իզ սիրէք , աս
մօտաները վո՛վ պերաւ մեր
կիւղէլիմ թօփխարուն :

— Իշտէ ատիկա հասկնալու է ,
ատեն չանցած պան մը ընելու
համար է քի ձեզի կանչեցի
քուրիկներս : Պէյօղլուի մա-
տանները , կիկա է ի՛նչ խարա-

խաթասի է , անոնք էն էղեր
աս բաները սովբեցնել տուողը օ
կագէթանեղուն մէջ ալ մէթը-
բեր էն կըրը սքավութը , ըՄ-
քավութները Մաթուս աղային
պէս օխող հարուր տարի կ'ապ-
րին էղէր . . .

— Ատշափ մէթ կ'ընեն կտր
նէ իրենց աղջիկները թող ըլ-
լան . . .

— Պէյօղլուն Պէյօղլու է ,
թօփխարուն ալ թօփխարու՛ւ ,
Պէյօղլուին մէջ ի՛նչ կուզեն նէ
թող ընեն , մեզի թող չտային :
գէյէր աստեղ ալ Սոթմզամսը
պիտի դառնար . . . :

— Հիմա՛ կը հասկնամ կտր
նայէ , նայէ բան մըն ալ չըսաւ .
քեզի չո՛ւն : Վարդանուշս խուր
չինի բէնկ սաւաչալուր առնել
տուաւ , էֆլաթօն մանտիլ մը ,
մէջքի թօխա մը , տպրատունի
բրօտեղա պիտի ըլլայ զայէր
ըսի , էրէկ տպրատունէն գալուն
ճիտերս վաթթուեցաւ , քու-
զում մայրիկ ծուկէս վեր բան-
թալօն մը/պիտի կարես սակէ ,
ըսաւ , մի՛նչեւ ծունկս բէշ մը ,
չափխայի պիշիմ թէնթէ մը ,
մանտիլն ալ ճիտիս պիտի կա-
պեմ . . . : Աս է մեր տպրատու-
նին «համապետ»ը ըսաւ , ես
նիշա մեր աշափ . առնուան

գիտցած բրօտեղան : Ի՛նչ աճա-
ջիպ բան , ըսի , մէյէր ինչե՛ր
կայ էղէր տէ չիյաէինք . . . :

— Վաղը չիտակ տպրատուն
կ'երթանք , մենձ ծանեքնիս կը
հանենք , քօքօրօղ շա թխայով
մատմաղէլ մը կը տեսնամ կոր ,
նոր վարժուհին կ'երեւայ քի ա-
նիկա է , մէյ մը թող չտարձրով
քարշօն մը կապէ նայինք . . . :
Բուրնաիկ բան մը չէ նէ ձեռքէն
կը բռնենք դուրս կը նետենք :
Կօրէլ է կըրըլ է ի՛նչ խարնախ-
սի է , խե՛րը կ'անիծենք , չենք
ուզեր աստանկ այլըրի մօտա-
ներ : Հէյէ մէյմը տեսնանք աս
կիսկային մատամները , աւելին
կօթովը դուրս կը նետենք թող
օտք չկոխեն աստեղուանքը ,
մագերնին սանկ ծառուրներնուս
մէջը կ'առնենք տէ տօպաճի պէս
օլօր օլօր կը բերենք գետնը . . .
Այս հաստատ սրտուճով հե-
տեւեալ օրն իսկ խմբովին գա-
ցին վարժարան : Ահուկի իրա-
բանցում կար :

— Հըչէջ վա՛շտ , պատրա՛տ :
— Ազատարարնե՛ր , պատու-
հաններուն տա՛կ . . .
— Ձրկիրնե՛ր , գէպի սարնի՛ճ :
— Քա ի՛նչ կայ տնտեսուհի :
— Կրա՛կ կայ , հրաման կու-
տայ կոր . . . :

— Վո՛ւյ , չօճօխները վո՛ւր
են . . . :

— Վե՛րը , դպրօցը կը բռնկի
կոր . . . :

Կիները լեղապատաւ կ'օկսին
աղաղակել .

— Վա՛խ եավրում , Աշխէ՛նս ,
Հօյկանո՛ւշս , Վարդանո՛յս ,
Սիրարփի՛ս , Լուսարփի՛ս , եան-
կրն վա՛՛ր , մահալէլին թու-
լումպային խապար տուի՛ք , ճան
գուրթարան եօ՛ք մը , տպրա-
տունը կ'երի կո՛ր . . .

Օրիորդ մը կ'երեւայ , մըն-
չեւ ծուկը ճիզմէ հագած ձեռ-
քը խարաչան , պօէրական գըլ-
խարկ մը գլուխը . . .

— Ինկիլիկին էթվային էկէր
է , նա քօմանտանը :

— Բուզում քօմանտան , օտ-
քերդ պագնե՛նք , չօճօխները . . .

— Ո՛վ կ'ուզէք տիկնաներ . . .

— Աման կրակ կայ , չօճօխ-
ները վերն էն էղեր , ալէֆնե-
բուն մէջը :

— Քա ի՛նչ կեցէր էնք , սար-
նիճէն ծուր բերենք , մարդ-
մարդասանկ չի կայ :

— Չօճօխներուն ձանը չի
կայ , գէշերը գէշ գէշ էրագներ
տեսայ , արեւներու կտոր Ծա-
քէս քի՛ւլ պտոր տեսնամ , վե՛ր
վագենք , վե՛ր . . .

—Ո՞ւր կ'երթաք, ակիւններ, հրդեհ մարելու վորձն է որ կ'ընենք, Կըրլ Աքառեթիզմի մէջ նախատեսուած է այս պարագան ալ: Կրակ չկայ: Եթէ որ մը հրդեհ ծագի իրենց տանը մէջ, ի՞նչպէս պէտք է մարեն կամ ի՞նչպէս պէտք է ազատեն իրենց կեանքը, ասիկա է որ կ'ուսուցանեմ...

— Հէ՞, ըսել է քի սուտոս մէտէ՞ էր կրակը...

— Բայց անչո՛ւշտ:

— Հա՛, կրակ օյնի խողացեր էն, է փառք քեզ Ասված, ամմա միւսիւ չիյտես ո՛րչափ դող էլանք, նայէ սիրտիս չար-

բընթընները բռնեց... հրաման քնիդ ի՞նչ կ'ըսուիք միւսիւ: — Վարժուհի՛ն եմ...

Ամէնքը ապուշ կտրած երեսը կը նային:

ՀՈՌՈՓԻԿ ՀԱՆՐԱՎ.— Աֆ կ'ընես օրիորդ, քեզի Ինկիլիզի գապիթ գիտցանք: Քաղցէք էրթանք...

ՃԱՄԲԱՆ:

— Հոռտիլի հանրմ, ի՞նչ ըսիր...

— Ի՞նչ պիտի ըսեմ, վաղը Հայաստան էրթանք նէ իշտէ մեր աղջիկներն ալ թասլըները պիտի ըլլան...

Ե. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՍԹԱԹԻՍԹԻՔ

Հրեերէն (Հինը).— Կը խօսին երկինքի Աստուածը, Գրքատար և անոնց արբանեակները:

Հրեերէն (Նորը).— Կը խօսին ոսկուց Աստուածը, Գրքատար և իրենց արբանեակները:

Ֆրանսերէն.— Կը խօսին բոլոր զարգացածները և սուզնոց հորիզոնականութիւնը:

Իսպաներէն.— Կը խօսին բոլոր նկարիչ, արձանագործ և միւզիկսիտները:

Անգլիերէն.— Կը խօսին Ասլանտանի բոլոր նաւատիները, Ափրիկէի և Ասիոյ մէկ երբորդը, Ամերիկայի երեք չորբորդը, իսկ Աւստրալիան ամբողջ:

Գերմաներէն.— Կը խօսին դրբէտիով գործ տեսնող բոլոր վաճառականները և 30էն վար տարիք ունեցող բոլոր թրքուհիները և մեծ մաս մըն ալ Պոլուսէիներ:

Աւսրիերէն.— Կը խօսին

Դանուբի բոլոր նաւատիները և Պոլոսյ ածանցոց հորիզոնականութիւնները:

Յուսերէն.— Կը խօսին Միջերկրականի գաբսանները, շըրջակայ երկիրներու բոլոր գինեպաններն ու պախաչները և Իզմիրի Հայոց մեծամասնութիւնը:

Պուլկարերէն.— Կը խօսին հար. արեւելեան Եւրոպայի բոլոր զարգավաթ ճիւղերն ու սիւտոճիւղերը:

Սերպերէն.— Կը խօսին բոլոր դեպքանատանց դանապանները:

Ռուսներէն.— Կը խօսին Պալքանի երկրորդ կարգի հորիզոնականութիւնները:

Թուրքերէն.— Կը խօսին Թուրքերէն աւելի Հայերը:

Չիներէն ձարոներէն.— Կը խօսին Չիններն ու ձարոները, ՄԻԱՅՆ ԻՐՆԵՒՔ:

Հայերէն.— Հայերը ԻՐՆԵՒՔ ԱՂ ՉԵՆ ԽՕՍԻՐ:

Լ Ա Ֆ Ե Տ Է Ր Ա Լ

ԱՓԱՀՈՎԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատեալ 1881ին Յիւրիտի մէջ (Չուիցերիա)

ԵՐԱՇԵՍԻՌՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 35,000,000 ՖՐԱՆՔ

Ընկերութիւնը կ'ընդունի ծովային ամէն տեսակ ապահովագրութիւնները, խիստ շահաւէտ պայմաններով, ըլլայ Օսմ. ոսկիով, ըլլայ ֆրանքով:

Դիմել առ ընդհ. գործակալ՝ **Պաւլիկ Ասուաճաճուր.**
23, Գաթրըճը օղլը խան, Պոլիս:

ՊԱՆԸՐԻՃԻ ԷՐԱՆՈՍԻՆ

ԲԱՅ ՆԱՄԱԿԸ

ԻՐ ՍԻՐՈՒՋԻՒՆ

Այ կը կեան կոր, կիսեմ տուն ես կին,
 Ֆախադ առ անգամ, խաղեմս է քեզիկն,
 Հիջ մեկ պանէ մը չպիտի քաշուիմ
 Կ'օգտէ ինչսար քիմ քեզմով կը մաշուիմ:

Տուն եաման կին ես, հեմ ալ սասանա,
 Սուրաթդ պիլլոր, պոյդ կասանա,
 Քալուածեդ սուրբան, աչքերդ էլա,
 «Նայիմ» ըսողը կը կսնայ պէլա:

Հելէ առ լեզուդ, չորնայիք փարչան,
 Մտիկ ընողին թուլցունէ փաշան,
 Հանելով մարդը տիսէն իմանան
 Կ'ըսեն. «Մ'ս է մի Հայկական Մանան»:

Տուն վան քաղաքին խոշոր կեօլն ես
 Աս կըրածներս քրքան կեօնիւլէս,
 Ինկիլիզ, Ֆրանսրզ, Չին, ձաբուն, Թալիան,
 Կ'ուզեն քիմ տրենն կեօլիւզ մեջ տալիան:

Ան կեօլիւզ մեջ քիմ քեմիլ ծակ ու ծակ
 Եուվա տրեր են, հագար քիւրլիւ ձուկ,
 Քեֆալ, իլլիսեր, փալամուս, քալփան,
 Միտեն ախ քաշէ Հայկական պանփան:

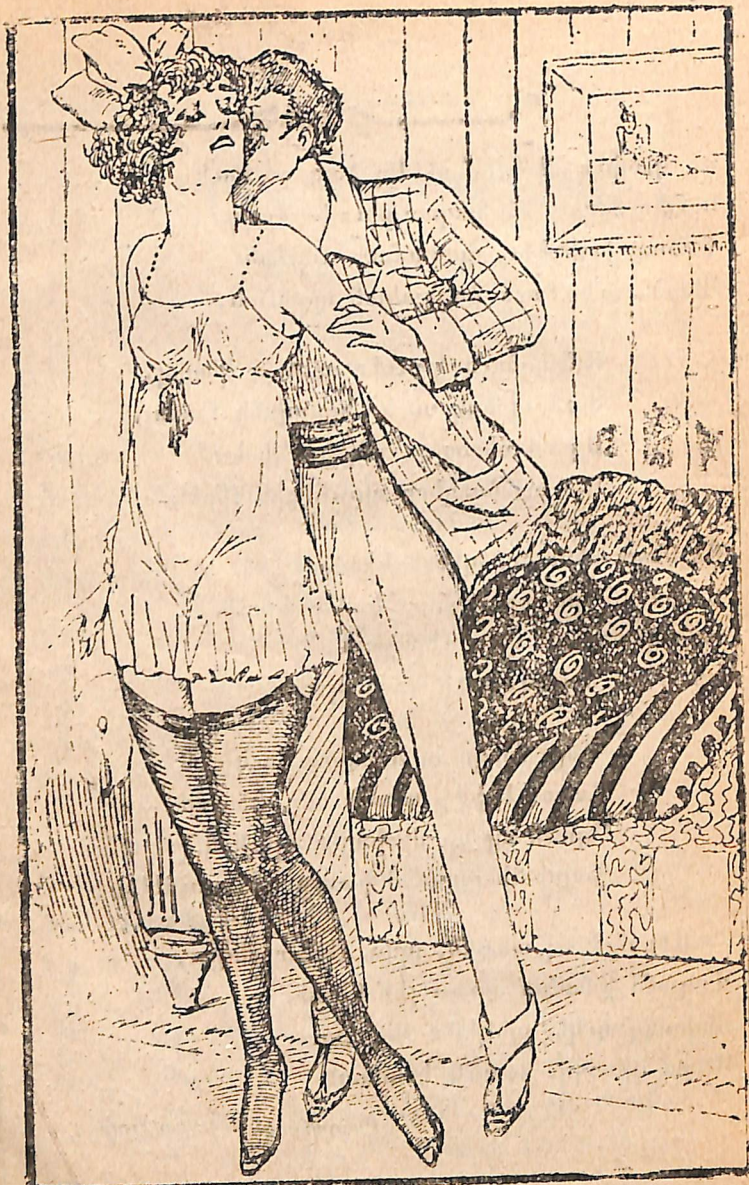
Ամեն մարդ կ'ուզէր օգտուիլ կեօլեդ,
 Տուն մինակ առիւր պալլիսնի քեօլեդ,
 Օրքաս նեքեցի... աղէկը կիսես,
 Ախ առ ձուկերը պըռնեցին քիքես:

Մս նեքուածքն էր, իլլիսի կիքսի,
 Վախմամ քիմ օրքաս նուրին մեջ փքսի,
 Մլ ազատեղիք փնսրոնմ չարէ,
 Խուրեքս հասաւ, տուն կըքի պարէ:

Կեօլը քուկդ է, ձուկերը քուկդ են
 Ասար եղիլէք շաս է ա'լ, կ'օգտեն.
 Ազատէ օրքաս միտալին պերենն,
 Պալլիսնի խըսմին խօսքը կը պըռնեն:

— Մէլ մըն ալ ասանկ, սրխ, քենար տեղեր,
 Վալլահ իմանլով օրքաս չեմ նեքեր.
 Ճեվապղ զրկէ, պեկլեյեմ քեզ հոս
 Մնամ սիրողդ, քօսուն էրանոս:

Ընդօրինակեց՝ ԷՆԷՔ-ՍԻՄՅՈՆ

ՆԱ.— Ա՛հ, աղու՛րս, ո՛րքան կը սիրեմք քեզի, դուն իմ սիրտս գողցարք
 ՆԷ.— Իրա՛ւ... (Մեկուսի). Մինսկ սիրտդ...

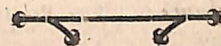
ԵՐՈՒԱՆԴ ՓՕՐԹՈՒԿԱԼ

(COMMISSAIRE-RISEUR)

ԲԵՐԱ ՄԵՇ ՓՈՂՈՅ ԹԻԻ 78

Բարսօթուլօ արարբանինի սակ

(Հեղին ղեպանասան կից)

ԳՆՈՒՄ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ՄԱՔՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆ

Ա Մ Պ Ա Լ Ա Ժ

ԿԱՐԱՍԻ ՓՈՆԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

Է Ք Ս Բ Է Բ Թ Ի Չ

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ՄԻՍԿ ԱՃՈՒՐԳԻ ՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ Կ՛ԸՆԴՈՒՆԻ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԱՅԿԱՆԵՐ, ՋՈՐՄ ԿԸ ԾԱԽԷ

ԿԱՄ ԱՃՈՒՐԳԻ ԿԸ ԳՆԷ ՓՈՔԲ ԳՕՄԻՍԻՑՆՈՎ ՄԸ

ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ, ԳԱՂՏՆԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԵՐԱՇԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄՈՒՐՁԷՆ ՎՈՍՓՈՐ ԻՆՁ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ

ժամը 5 է .

Շոգեհնաւը կամուրջէն կ'ելլայ, մինչեւ Րուսէլի Գալաք պիտի երթայ, ամէն մէկ նաւամասոյց հանդիպելով : Շոգեհնաւին մէջ՝ կայմերուն վրայ մինակ մարդ չկայ, ապա թէ ոչ ամէն կողմ լեցուած, խճողուած է, ամէն ոք շնչարգելութեան մասնուած է, և շատ անպատշաճ նմանութիւն կ'ըլլայ այս վիճակը բազդատեղ Նարոյիէն եկած սղած ձուկի սուսկերուն հետ : Ո՛ւր այս իրարու վրայ դիզուած ձուկերուն կարգապահութիւնը և ո՛ւր այս շոգեհնաւերուն անկանոնութիւնը . . . :

Քանի մը թեւ իրենց արմուկէն բաժնուելէ և քանի մը գոյգոտք ձմրուելէ վերջ՝ շոգեհնաւը կը հասնի Պէշիկթաշ : Մաս մը ժողովուրդ և իրենց հովանոցին կրթնած էֆէնտիներ խօսելէն դուրս կ'ելլան . . .

— Էֆէնտիմ այլըք նէ՞ զէման չըբըյօր . . .

— Ճուճաս՝ իրթէսի կիւնիւտադըլաճաք . . . :

— Էվզաֆ նէզարէթինին եւրուսը խիթամ պուլտօւ մը էֆէնտիմ . . .

— Եաքընտտ պիթէր էֆէնտիմ . . .

— Տալանըղնէ՞ օլտու էֆէնտիմ . . .

— Տէվամ խիյօր, շիմտի քեաթիպի՝ Սալիյէ եաթըրմըշ փարասը, հալ պու քի իւչ շահիտ իլէ խպատ իտիյօրմ՝ քի շախտէն միւրաճաաթ իթտիյիմտէ Օ՞ն փարա վէրմէմ)տիյէ հայքըրար եիւզիւմէ . . .

Շոգեհնաւը Օրթաքէօյ կը հասնի : Հարէմ-Մալաճաքի սուսկերուն պէս մէկ կողմին ծռած հասակով մէկը որ պարզապէս Աբիկ Մուպահեաճեհանն է յտրհըրդաւսը ձեւով մը հակած է բարեկամի մը ականջին, մէկ ձեռքովը կը խաղայ մօրուքին հետ և միւս ձեռքովը փլած է հովանոցին վրայ, որուն տուած է իր ամբողջ սյփը, այսինքն 100 քիլօ ծանրութիւն մը . . .

— Կարելի՛ բան չէ էֆէնտիմ՝

կա՛մ Սահմանադրութիւնը գոյութիւն ունի կամ դադրած է : Ս . Պատրիարքը այս մասին բանաւոր դիտողութիւն մը ըրաւ : Վարչութիւնը բան մը կ'ըսէ կար, էֆէնտիմ, տուրքը որոշ գումար մը ընենք որ ամէնուն ալ պարտաւորիչ ըլլայ թէ ընկերային վիճակի համեմատ աւելնայ կամ պակսի, բո՛ւն խընդիրը ասիկա է . . . :

— Սպահովութեան խնդիրը ի՞նչ ջուրի վրայ է . . .

— Իրար կ'ուսեն կոր . . . ցաւալին հոն է որ արայս կիտէնը մենք կ'ըլլանք կոր . . .

— Սինեօր Պօխօրաչի Շրմէնտըֆեր նա՛սըլ . . .

— Օն պիր պուչուք, ազշամ իւթիւ քալքաը պիրաղ . . .

— Բուպլի՛ տէմէզի պէշ քուշուշա, պայիր թուրտան ու՛՛՛ ձուզ . . . :

— Եամա՛չ սինեօր իւթիւմէ սիւրիւեօրսըն, չէ՛ք շու պալլըքլարը . . .

— Ուղուբուզ օղլու ուղուբուզու էլիինն ճէպիմտէ նէ՞ իշի վա՛ր . . .

Հրեայ կարուհի ազջիկներ, խնդալով խաղալով կը խառնուին ժողովուրդին, ամէնուն ալ ժպտելով և շտեմալու բե-

րելով իրենց չորս կողմին վրայ դաշնակ ամսղ անառակ ձեռքերը . . .

Շոգեհնաւը կը հանդիպի Գուրու Չէշմէ . խու՛մը մը ճամբորդ ալ այստեղ կը պարպուի .

— Կոմիտաս երգչախումբը պիտի երգէ՞ այս կիրակի . . .

— Ծօ՛ էրէկ ս՛վ էր քովինդ . մէկը խածեր էիր, լեռ կ'ելլաւիք կոր . . .

— Ինտո՛ր պատասաւ էր . . .

— Քանի՞ խութի պօյս սորու պած էր էրէսին . . .

— Ապո՛ւշ, Ամասիայի խընձօրի պէս կարմիրները դեռին կը կաթէ, պօյս մօյս չի քսեր, էֆթալիտիզ գիտցար, մեղքը չէ՞ փարայիդ ծօ առ հոտածին կը կերցնես կոր, չըսեմ ըսի, քիթիդ կը խնդայ կոր, հաղա՛ր բալիքարիայի հետ է . . .

Շոգեհնաւը Արնաւուտքէօյի նաւամասոյցը կը նետէ պարանը . . .

— Ուսթա Եօրկի՛, քօրքարըմ պու սէնէ տէ չիլէնկէր պօղուլու . . .

— Ամնա տիւն պիր քէֆ սիւբալիք աքինթիտա, նէ լաթէնաւար, նէ մանտօլինլէր, նէ իձկիլէր, նէ մէղէլէր, տիւզ մի իսթէրսին, մասթիքա՛ մի,

ՊԱՆԴՈՎԻ ԿԱՌՍՕՆԸ. — Բառտուն տարիէ ի վեր պանդոկներու մէջ կը ծառայեմ, ասանկ քան չէի տեսած... Անա՛ թէ ի՛նչ ըսել է պատերազմը: Էրիկ մարդիկ պակսեցան. եւ մէկ մարդուն չորս կին կ'իյնայ կոր այս ճաշով... Մեղո՛յ, մեղո՛յ, ի՛նչ օրերու հասանք:

հէտիլ սարաթա, զէթին, սաշտէլլա՛, օլէս օլէս...
 — Մարտի՛կ, էրէկ զիշեր կազինոներուն էտեւի վերանէն տուն տեղ եղանք չորս հագի... գետինին խո՛ղր քա՛րը խուշթիւսիւ շիթէ երեւցաւ...
 — Միւսիւ Հա՛յկ, Հայ և Յոյն եղբայրակցական սուարէն պիտի ըլլա՛յ այս կիրակի...
 — Շարաթ օր Գոյէճին մէջ Վեհեհիկի վաճառականը ներկայացուցին Հայ օրիորդները, առջի շարաթ ալ Չարօրը Արքին աղան, մա՛ա խածինք եղբայր, սաղա՛նդ, արուե՛սա, հանձա՛ր, շնո՛րճ, ամէն ի՛նչ թափեցին...
 Շոգենաւը Պէպէքի առջեւ է.
 — Ո՛ւ ար ետ ի՛ֆ ետ բըլիլ...
 — Այ չէլ կօ դու կաշտին:
 — Ձեյլէղոֆ պէյ նէ տերօին իշլերէ...
 — Լահանա թուրչուսունա տէօնաի...
 — Ալի Բէմալ պէ՛յ, նե՛ հալտէ երդ...
 — Բարամանըն քօյունը շիմաի չըքար օյունու...
 Հիտարի նաւամատոյցը.
 — Եկեղեցիին շապիկները շատ հինցան եղբայր...
 — Ամէն մարդ կանակի շապիկը կը մտնայ կոր, դուն ալ եկեղեցիին շապիկները տէրու կ'ընես...
 — Հէմէն իրեք օխա մը իւլիւֆէր բանեցի երէկ առտու, ամէն մէկը՝ պակաս չըսեմ՝ հեմէն կէս օխա մը կուգար...
 — Չմեար չըքաշուիր կոր եղբայր, չորս ամսուան մէջ ութտուն տակիի փայտ վառեր ենք, սոսկալի կը փչէ կոր... աղոյցը խաթեր համար նստեր ենք, Գուլէճին մօտիկ ըլլան տէլի...
 Շոգենաւը կանդ կ'առնէ Պօյաճըքէօյ.
 — Արչալոյս Միւթեան վէճը ի՛նչ եղաւ Վերջալոյս միւթեան հետ...
 — Իուք որո՛ւն կ'անդամակցիք, կայծա՛կ թէ Փայլակ միւթեան:
 — Շխտակը դեռ որոշում մը չենք տուած, նոր դէւղ եկանք:
 — Խորհուրդ կուտամ որ ժըրաջան Մեղու միւթեան արձանագրուիք...
 — Առջի օր տուն խուճը մը պարոններ և օրիորդներ եկեր են, և «Լուսատու Զահ միւթեան կողմէ եկած ենք» ըսելով հրախրիք են որ անդամ գրուինք:
 — Այս կիրակի մը պատուելին պիտի գայ... Ա. Բ.

ՕԳՍԷՆԻՆ

[Արիապանի մանեն յետոյ]

Սօն պանարին եր սօխախին վերեն,
Առտու մը սեայ իջնալդ սերեն,
Կրթիսդ կախած հալըդ բերիւան
Մաղ ծառերդ պրոնամ պօշ նուռի խօվան:

Այս, ան ի՛նչ քաղաւած, ա՛յս ան ի՛նչ էսա,
Քեզ պէս սուրբանին աշխարհը քեզսա,
Մարդ պէտք է կիսնայ քիչ մը իր սենկը
Ֆսխաք իս մեռցուց սուրաքիդ պենկը:

Չսիմանալով մօտեցաւ սուսիկ,
Ըսի ճեզ մերսնէ. «Տուր խօվան Լուսիկ»:
Տարցար չափեցիր, վերէն վար իս եան,
Տուն ադ պախրօթին՝ Օգսէն օլ տաեան:

Էս քիմ քանըրին խաքիլին քիմաց
Հիչ մէկ առեն մը կրոնակ չեմ սրամ,
Աս էու աչքերուդ խրվրլնրմներէն,
Այս մը քաւեցի քախ սիրսիս խորէն:

Ըսեմ տէ կիսնաս, իճէտ առ օրէն
Պանաստեղծ եղաւ սեվսարիդ գօրէն,
Կիր կրեւրէն ա՛լ չեմ առներ նեճեա
Մեկիտ նեճեցի, կօնուկ, սիվրի քեա:

Փօթուր բանբայօն, եւմենի, կօշի,
Հոգ չէ քիմ — օրուն — նեճեա սօշի.
Էս ճեզի համար բուղբերու վրայ
Խօնախներ շինեմ խաքիմով վիրայ:

Պաղնիք, շասրվան, քառասուն խաղալըս
Խուռ քիւլի եարախ, նեքի ճեզի լալըս,
Կը շինեմ կուտամ, մրսքէդ չանցածը
Էս ճեզի երբէք չեմ առներ ցածը:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱՄԱԿԸ

Գրեց՝ ԷՇԷԿ-ՍԻՄՕՆ

Քրոցունել կուտամ վիրա վերերէն
Կա՛յ մը ինծի պէս սանկ նանսան վերէն,
Առաջ մեկ հաս եր պարլսնի Օգսէն
Հիմակ ալ գօղու կիր կրող կ'ըսեն:

Մագերս երկան, աբարբան եախա,
Քարե կը պրոնեն պեկնի, նեմ սախա,
Ճիսիս կապում էմ ճեղպեկ կրալար,
Էրբ պիտօր ըլլաւ գուն ինծի ալրադ:

Ինծի պէս մարդուն նազ նիսպէք մ'ընեմ
Քեօրեք էմ քուկին սանա նան քեներ,
Ի՛նչ քիմ ուզես նէ էլալլան կիւլիւ.
Աչքս սուամ էմ, էն սօնը քօլիւ:

Սուս հիւանդ կ'ըլլամ, տուն եղիր ճեճեր
Ղարիպ օտալիս քօշեղի միկեր,
Մուք, գրկան ըլլամ ծմեռ գիւրեռան
Տուն նեճեալդ տաքունես հալան:

Էս կիմով ըլլամ մեզք բափքրփող
Տուն պեկզին եղիր լեկներ հանող,
Էս շեքեր ըլլամ, տուն օքա կիւլիւ,
Անուռներ շինեմք, քիւրլիւ վէ քիւրլիւ:

Վեղիսարլ շաս պան կ'անցունեմ մրսքես,
Հրեճակ ըլլաւ, հոգիս տուն առնես,
Էկու առ ինծի, քող սեմայ աքիմ
Քիմ տանակի տեղ պրոնամ էմ խալիմ:

Այնին խօսկը սանքիմ շաս հո՛գս էն
Կ'օգտէ քիմ կ'ըսեն. «Պանաստեղծ Օգսէն»:
Քուղբս, խալիմս, ճեզ կ'ընեմ քեզայ
Էս ճեզ չեմ քերէք էլվեճայ:

Ըրդ . ԷՇԷԿ ՍԻՄՕՆ

ԻՆՉԻ՛ ԿԸ ՆՄԱՆԻՆ...

ԵՐԵՔ ՏՈՂՈՎ

ԱՄՈՒՍԻՆԸ (Նաղարաճերժը դիտելով).— Սա պատկերին նայեցէք...
 Ինչո՞ւ մարդը ինչո՞ւ կը կոտորաւորուի կոր...
 ԿԱՎԻՑԵ.— Վա՛յ գլխուդ... Մի՛ խնդար ուրիշին վրայ, որպէս զի դուն
 խնդալիք չըսաս:

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԻԸ.— Էտէւէս
 մարդ մը կուզայ կոր, կարծեմ
 քսակահաստ է, նայինք ի՞նչ
 պիտի ընէ...:

ՊԱՏՐ. ՓՈՒՆԱՆՈՐԴԸ.— Կե-
 նալու խօսելու ժամանակ չու-
 նիմ, Գում գափու կրակ կայ
 կ'ըսեն կոր, չեղայ Պատրիար-
 քարանը ըլլայ...:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐ. ՓՈ-
 ԽԱՆՈՐԴԸ.— «Շուէտական մար
 մնամարդի սկսելէս է վեր Մա-
 բէշալ ժօֆուին պէս քաղուածք
 մը առած եմ, ֆառվին էք»:

ԱՏԵՓԱՆ ԳԱՐՍԵԱՆ.— «Նո-
 բէն սանձին բռնեց»:

ՀՄԱՅՆՍԿ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ.—
 «Երթամ խե՛րը անիծեմ աս նե-
 բիֆին»...:

ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ.— (Նո-
 խաղ քառութեան պէս գլուխը
 ծռած) «Յիսուս խաչին վրայ
 բարձրացած ժամանակ խնձի
 սրչափ կը նմանէր արդեօք»:

ՀԱՅԿ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ.— «Ին-
 ձի կ'ըսեն որ Տիրամօր պատ-

կերին առջեւ վառող մտի մը
 կը նմանիմ»...:

ԱԻԵՏԻՍ ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ.— «Է-
 բէկ սակէ անցնելուս ճրգտան
 մը գտայ»...:

ՏՕՔԴ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ.— «Ե-
 թէ ես ալ չըլլայի, այս աղբին
 գործերը ի՞նչ պիտի ըլլային
 Աստուած իմ»:

ՆԵՐՍԷՍ ՕՉՆԵԱՆ.— «Կա-
 խաղանները չինել տուի, անկէ
 կուզամ կոր, Ազգ. տուրք
 չտուողները ամէնքն ալ նոն պի-
 տի քաշե՛մ»:

ՊԱՐԳԵԻ ՓԱՓԱԶԵԱՆ.—
 «Տիա՛րք երեսփոխա՛նք, Ազգ.
 պատկառելի ժողովս...»

ԴՍԻԻԹ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ.
 — «Այդ հաղբը հիստ կարե-
 ւոր է, երկարօրէն ուսումնա-
 սիրութեա՛ն, քննութեա՛ն,
 զննութեա՛ն, բազաաութեա՛ն
 և համեմատութեան կարօ՛տ է,
 գացէ՛ք, ես հիմա կուզամ
 կոր»:

ԲԻԻԶԱՆԻ ՔԷԶԵԱՆ.— «Ա-

մենքն ալ խայրբարդ, սապողած
բեր են տպարանը, սապողած :

ՍԱՐԳԻՍ ԳՕՉՈՒՆԵԱՆ. —
«Փողովուրդը շատ կ'օգտուի
կոր ժամանակի մէջ տուն տը-
ւած խմբագրականներէս» :

ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱՎՓԱՅԺԵԱՆ. —
«Կրըլ Աքսուրները ինծի ծե-
ծեն պիտի եզեր, սա հետուէն
եկող աղջիկը անոնցմէ կ'երե-
ւայ կոր, քիչ մը չուտ քալեմ» :
ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՅԻ — «Այս
ձակատագիրը ի՞նչ սեւ է Աս-
տուած . . .» :

ՄԵՍՐՈՊ ԵՊԻՍԿ. ՆԱՐՈՅԵԱՆ
— «Խոստովանիմ անաշի Աս-
տուծոյ և անաշի ձեր հարք և
կըբարք և . . .»

ԻՆՃԷՆԱՆ ԱՐԲԱՋԱՆ. — Ե-
թէ մարդիկ լռեացեն քարի՛նք
ազազակեացեն» :

ՎԱՀԱՆ Ծ. Վ. ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ —
«Վախնամ յուզարկուողու-
թեան չպիտի համերմ» :

ԲՐՈՅ. ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ. — (Խը-
բագասպեա ժողովուրդի Չայ-
ն) «Գլխուս թաղա՛ր մը ինկաւ
հիմա» :

ՍԱՐԳԻՍ ՍՐԷՆՅ — «Երթամ
Խայիմին նայիմ թուղթին գի-
նը ի՛ջա՛ւ» :

Յ. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ — «Պիտի
տեսնուի՛նք ձեզի հետ, բայց
ասե՛նք չէ՛» :

ԿՈՊԵՌՆԻԿ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ.

— «Սա արշտնօթները ինծի
տային՝ Սեւ ծովէն Խաղաղա-
կան սվկիանոս բանէցնէի :—
Բարտն սի՛նեօ՛ր, պէն է՛րմէնի
օղլու էրմէնի իմ : = Աֆ էտէր-
տունիզ, պէնզէթն ա՛յրտիմ :

ՄԿՐՏԻՉ ՖՐԷՆԿԵԱՆ. — «Ո՛ր
կողմը դառնաս վրադ պիտի
թափին, երեսնին նայիլ չըլար
անպատճառ կը կախուին» :

ՄԻՀՐԱՆ ԿԵԱՍՐԵԱՆ. — «Օ-
մուզը կարճ չըլա՛յ, աղէ՛կ չա-
փը առ» :

ՏՕՔԳ. ԴԱԻԻԹԵԱՆ. — «Ճամ-
բայ տուէ՛ք, դիւանագիտա-
կան ընդունելութեան մը հրա-
ւիրուած եմ» :

ԳԱՌԵԻԿ ԻՆՃԻՃԵԱՆ. —
«Պատշատ եմ պաշտն կրնաք
լուսանկարս քաչելը» :

ԵԴՈՒԱՐԳ ՇԻՐԻՆԵԱՆ. — Կե-
բակուրին մէջ հո՛ւ մը կայ . . . :

ԼԵՒՈՆ ՍՍԱԹՃԵԱՆ. — «Պա-
տուհան բացէք եզբայր, աս ա-
ծուխը գլխու կը դաշնէ» :

ՊԵՏՐՈՍ ԽՕՐԱՍԱՆՃԵԱՆ. —
«Տասնըեօթը օր է նստեք եմ,
չորս օր մնաց փիլիճները ելլա-
լու» :

ԵԴՈՒԱՐԳ ԳԱՐԱԿԵՕՉԵԱՆ. —
«Հաւկիթ անեցի, փնտուցեք
կը գտնաք» :

ՍԱՐԳԻՍ ԳԱՐԱԿԵՕՉԵԱՆ. —
«Մամաս հիմա ինծի պանեօն
դրաւ, չմտի՛մ» . . . :

ԳՐԻԳՈՐ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ. — Տուր
առապածի սո՛ւր, սո՛ւր» :

ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՊՈՒՃՃԵԱՆ. —
«Գեանէն բան մը դտած չու-
նիմ» :

ՏՕՔԳ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ. —
«Փա՛ւք քեզ Աստուած» :

ՏՕՔԳ. ԵԱՂՈՒՊԵԱՆ. — Ի՞նչ
պէս է հայրիկը» :

ՏՕՔԳ. ՏԻՆԱՆԵԱՆ. — «Ակ-
նոցիս ծայրէն կը տեսնամ կոր
բրածը» :

ՏՕՔԳ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ. — Եղ-
բայր, օթօմօպիլներուն տակը
պիտի մնանք» . . . :

ՏՕՔԳ. ՍԱՐԱՃԵԱՆ. — «Կա-
մաց քարեմ հիւանդ կայ» . . . :

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄՈՍՏԻՉԵԱՆ.
— «Փառք ի Բարձունս կ'ըսեն
կոր, քամբանան զարնելու է» :

ՏՕՔԳ. ԻՆՃԷՆԱՆ. — «Վա՛յ
սարսափելի, չամուրին մէջը
կոխեցի» :

Ֆ. ՃԱՐԵԱՆ. — «Պօշ լաֆ
տիմէյէմէ՛մ, իչիմ վար» . . . :

ԾՈՎԻԿԵԱՆ. — «Ակուայիս ցա-
ւէն չքնսցայ աս գիչեր» :

ԱՐՇԱԿ ԱԼՊՅՅԱՃԵԱՆ. —
«Խանձի հո՛ւ կայ» :

ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ. — «Ցը-

տեսութիւն օրիորդ» . «Եզբայր
փորի ցաւի դեղ մը գիտէ՛ք» :
ՅԱԿՈՒԲ ՏԷՐ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ. —

«Չտեսնալու մի՛ բերեր» . . . :

ԵՐՈՒԱՆԴ ԹՕՂԱՅԵԱՆ. —
«Աղջիկներս կարգեցի՛, աղէկ
փեսաներու տուի. ամէն բանէ
աչքս կուշա է» . . . :

ԱՇՈՏ ՔԷՉԵԱՆ. — «Վին շո-
գենաւին հասնի՛մ, Գօլէճէն
արձակուած են հիմա» . . . :

ՄԿՐՏԻՉ ԿԱՊՐԱՇ. — «Ծո՛ւ,
ժամը 10ը եկաւ, ս'ւր է նէ
կ'երթայ հիմայ, աս օրուան
համար խօսք տուաւ» . . . :

ՍԱՀԱԿ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ. — «Ան
զավալըն ալ գործ մը գտնամ» :
ԳՐԻԳՈՐ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ. —

«Յօթօկրաֆդ պատրաստ է, մե-
րաք մի՛ ընեք . . .» :

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ. — «Աս օ-
ղիէն բան մը չհասկցայ . . .» :

ԼԵՒՈՆ ՇԱԹՐԵԱՆ. — «Ի՞նչ է
կեանքը, խոչոր գէթօ՛ մը . . .» :
ՄԻՀՐԱՆ ՊԵՋԱՉԵԱՆ. — «Մի-
ֆօ՛ս մը կերայ, վրաս գլուխս
պէրպստ եղաւ . . .» :

ԳԱՄԷՐ ՇԻՐԻՆԵԱՆ. — «Նա-
խարարաց խորհուրդին կ'եր-
թամ կոր . . .» :

ՍԱՐԳԻՍ ԷՍԷՐԵԱՆ. — «Էյ
քէ՛ օ՛ր մըսն պէ՛, այաղմա
պատալն . . .» :

✻ ✻ ԻՆՉՊԼՍ ՊԵՏԻ Է ԾԱՌԱՅՆԸ ՀԱՅՐԵՆԻՐԻՆ ✻ ✻

ՏԻԿԻՆ ՀՈՌՈՓ.— Կը շորհաւորեմ Պ. Կիրակոս, այս երկու նորածինն ալ ձե՛րն է... մէկ անգամէն երկու հատ...

Պ. ԿԻՐԱԿՈՍ.— Ի հարկէ, տիկին, Պակասներուն տեղը միմիայն այս կերպով կարելի է լեցնել. եթէ պատերազմի միջոցին չկրցայ զինուորութեամբ հայրենիքիս ծառայել, հիմա խաղաղութեան մէջ հայրենիքիս կը ծառայեմ կոր՝ զոյգ զոյգ զաւակներ հասցնելով...

— Ապրի՛ս, զաւակս, երանի եթէ ամէն մարդ քեզի պէս ըներ...

ՍԻՄՈՆ ԳՍՅԱԿՐԷԱՆ.— «Երբեք Բուսանքարէին շատ կը նըմանիմ...» :

ԱՐԻԿ ՄՈՒՊԱՀԵՍՏԵԱՆ.— «Ոտքը մէջերնիս, մարդ չիմանայ, մեծ զազանիք է» :

ՅԱԿՈՒԲ ԲՆՃԻՃԵԱՆ.— «Այս օրուան դասախօսութեան մեր նիւթն է...» :

ԱՆՏՈՆ ՍԱԳՍԷԱՆ.— «Պիր չէրեկին վա՛ր մը...» :

ՅԱԿՈՒԲ ՊԱՀԻԲ.— «Եւ եւս խաղաղութեամբ զՏէր ազաչեցուք ընկալ կեցոյ եւ սղարմեա՛, օրհնեա՛ Տէր...» :

ՊԷՆՈՆ ՏԷԻՐՄԷՆՃԵԱՆ.— «Մէն իտիժմէտէն օսանմատն, պէնտէ վերմէքտէն. վերմէլէլից, հէլա՛լ օրտուն, միրէթ էլիւն էլիմիդաէն կէլէնի հարմալըլը» :

ՅՈՎԻՓ ՏԷԻՐՄԷՆՃԵԱՆ.— «Տէրա մի ըներ, գործ մը կը գանանք, բռէ վաղը մեզի գայ» :

ՄԻՀՐԱՆ ՍՄԲԱՏԵԱՆ.— «Մազանախ պիտի գայ, սուն երթամ» :

ՀՐԱՆԴ ԽԱՆ ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ.— «Շիրին բան մը կ'երեւայ կոր...» :

ՇԻՐՎԱՆԶԱԴԷ.— «Եւ եհո՛վան ամպերուն մէջէն երեւցաւ Աքրահամին...» :

ՀՐԱՉԵԱՅ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ.— «Ամենայն սիրով, օրհորդ» : ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ.— «Մաշա՛լլա՛ն, նէբէտէսին պիւրատէր, չօգտան պէրի կէօրտիլիւմ եօզ...» :

ՇՆՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ.— «Ո՛վ Տէր, դուն որ արեւը կեցուցիք եւ Յեսուս բանակի յաղթական հանցիք, դուն որ կարմիր ծուլէն Մովսէսը անցուցիք...» :

ԳՍԱՆԻԿ ԱՏԻԼ.— «Պուտա՛սամին տէլիլնտէն պիւր չէց աննատընը մը...» :

ԳՐԻԳՈՐ ՅԷՐԸՍ.— «Յլօ՛շ ուռայեալ...» :

ՎԱԼԱՆՔԷՆ ԷՆՐԱՍԷՐՃԵԱՆ.— «Թողէ՛ք ամենայն տէլլէդտիւլիւնաց եւ ազքատայ գանաւ իս եւ ես յանկուցից զնոսա՛» :

ՄԵԼԻՔ ԴՍԶԱՐԱՍԵԱՆ.— «Զօպաներուն փութիւն պօրուները փոխել կ'ուզէ, չէ՛նէ չորս թարաֆէն զիֆիր պիտի վազէ. ես ըսեմ տէ մեզքը ձեր ճիտը» :

ԹՊԳՒՈՐ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ.— «Ճա՛նճ մը կ'լլեցի...» :

ՀԱՃԻ ՄՍԼՈՒՔԷ ԻՐՐԱՆՈՍԵԱՆ.— «Ալէա զաչղա՛վալ բէջնիքիմիզ վար, փառարմա Ղայսէրինին, սու՛նուզու՛մուզ տա ալէա...» :

ՍԻՄՈՆ ԽՈՐԷՆ.— «Օրհորդք նուազում ունեցա՛ւ, ինդրեմ զաւաթ մը ջուր...» :

ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ. — «Մէրաք մի ընէք, ես հիմա կ'երթամ կ'ազատեմ...»:

ՄՍՏԱԹԵԱՆ. — «50,000 հոգիի քուէն ունիմ գրգանս»:

ՅԱԿՈՒ ՀՍՈՆԵԱՆ. — «Գէջ հարբուխ եղայ...»:

ԱՐԱՄ ՃԻԻՄՊԻԻՇԵԱՆ. — «Ճաշդ քրած ես...»:

ՅԱՐՈՒԹԻԻՆ ՊԻԻԲԻԻՃԵԱՆ. — «Կախազանի վրայ քաւեչիք՝ բանալ ընես, հոգդ չըլլայ, կոնակդ կեցա՛՞մ եմ...»:

ՅԱԿՈՒ ՃՇՄԱՐՏԱԽՕՍԵԱՆ. — «Հոգիս նեղացաւ, ես ալ մէկը կը վնասէի կոր, եկուք քիչ մը սրտինք...»:

ՄԻՔԱՅԷԼ ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ. — «Մտածաբէտս կը նեղուիմ կոր»:

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ. — «Մտազիր եմ երթալ, թանկագին խորհուրդներէս չըրկուին...»:

ԶԱՐԵՀ ՆԵՄՅԷ. — «Զգէ սա պօշ մարդիկը...»:

ՄԻՀՐԱՆ ՔԱԼԷՄՔԵԱՐԵԱՆ. — «Փորը կը քէչ կոր նէ սկզմութ մամ»:

ԲՐՕՅ ԱՐՄԵՆԱԿ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ. — «Իժբախտարար յոյս չի կայ պարսն, ձեր հիւանդը արդէն հոգեւարք է»:

ՍՈՍԿԱԼԻ ԳԱԼՈՒՍՏ. — «Իրաւ որ դուքսի խեղճութիւնը

տեսնաք նէ՛ հացին պատառք կոկորդնուդ վար չերթար»:

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ. — «Մի ընէք...»:

ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆ. — «Հոգեւարքի ե յոյսի ջահեր»:

ՏՕՔԴ. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ. — «Ահ, սիրտս շատ գէշ եղաւ, հիմայ պիտի լամ...»:

ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ ՍՐԲԱԶԱՆ. — «Զգէ պէ ձանրմ, իր խաֆային հաւանք է»:

ՏԻՐԱՆ ԿԻՄԻՇԿԷՐՏԱՆ. — «Բիթէս ինտղը հազար բարչա կ'ըլլայ...»:

ՏՕՔԴ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ. — «Անձրեւը մինչեւ սակորններս մտաւ»:

ՏՕՔԴ. ՊԱՀՁԷՊԱՆԵԱՆ. — «Փողոցին բերանը՝ անցնող դարձուղը սոյմիջ կ'ընեն կոր եղեր»:

ԵՐՈՒԱՆԻ ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ. — «Կիւլէյիմ պարէ...»:

ԵՐՈՒԱՆԻ ՍԻՄԷՐՃԵԱՆ. — «Ծածկէ՛ մարդ չտեսնայ...»:

ԳԱՐԵԳԻՆ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ. — «Թալուդ սու իչէր Ալլահա պաղար»:

ՊԷՆԼԵԱՆ. — «Մտամ՛մ, այսօր ի՛նչ պիտի ելեմ...»:

ԵԴՈՒՍՐԴ ԳՕԼԱՆՃԵԱՆ. — «Թո՛ջն առնեմ մի ինքզինքս ծո՛վը նետեմ...»:

ՇՍԱՍՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ. — «Երե՛ս ալ ունիս բարեւ տալու»:

ՄԻՍԱՔ ՍՈՒՐԵԱՆ. — «Կեցի՛ր Կտեւէդ հանիմ»:

ՇԱՀՐԻՄԱՆ. — «Սա ըսածնեքուդ դուս կը հաւատմ կոր»:

ՓԱՅԼԱԿ ԳՕԼԱՆՃԵԱՆ. — «Ո՛ր կողմէն փախաւ...»:

ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՆԳԱՐԷԼԵԱՆ. — «Ինտմը էք, ի՛նչ կ'ընէք կոր»:

ԱՐԱՄ ԽՏՐԵԱՆ. — «Միւրս չի գար կոր...»:

ՄՍԳՈՒԼԵԱՆ. — «Արտապաղքաչէ՛, անաֆօր չկայ...»:

ԶԱՐԵՀ ՄԿՐԵԱՆ. — «Աչք մը ընելու՛ քովս պիտի գայ...»:

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ. — «Խօսելու ժամանակ չունիմ, սա օթօմօպիլին հեա մըցուսի բըռնուամ եմ»:

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ. — «Թուրֆանաս իախուսին լափան պիրապիր եկաւ»:

ԵՐՈՒԱՆԻ ՊԷՅԱԶՃԵԱՆ. — «Զախալիսի ձառ մը պտորասամ եմ...»:

ՍԻԵՏԻՍ ՍԱՐԱՅԵԱՆ. — «Շա՛տ աղէկ, շա՛տ աղէկ, հիմա՛ կուզամ կոր»:

ՏՕՔԹ. ԹԷՐԶԵԱՆ. — «Ի սէր Աստուծոյ...»:

ՅՈՎՀ. ԱՍՊԵՏ. — «Յանուն օրինաց ձեքախալուամ էք...»:

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ. — «Յուրտերը սկսան բալթօ հաղնեկու է...»:

ԼԵԻՈՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ. — «Իրլուխ բռնել կ'ըլլայ ինծի...»:

ՍԵԻՈՒՄԵԱՆ. — «Երկիւղեւ հաւատով յառաջ մատիք»:

ԶՍՓՐԱՍՏ. — «Ախ, մէյ մըն ալ տեսնայի...»:

ԷՇԷԿ ՍԻՄՈՆ. — «Երեսի ջուրով սրկէ դնա՛...»:

ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆԵԱՆ. — «Պարտէկին դուռնէն պիտի մտնամ, պատուհանէն չըլլար...»:

ՍԱՐԻՄ ՄԱՔՍՈՒՏԵԱՆ. — «Ի՛նչ պատահեր է...»:

ԿԱՌՎԱՐԵՆՅ. — «Իրա՛ւ կ'ըսես, սոսկալի բան է...»:

ՍՇՈՏ ՄԱՏԱԹԵԱՆՅ. — «Կազմական կանտնադրին մէջ նախատեսուամ է այդ պարագան»:

ՏԻԳՐԱՆ ՊՕՂՈՍ. — «Ես գընացի, ոչի՛նչ...»:

ՀՐԱԶԵԱՅ. — «Բերանս աճի համ մը կայ...»:

ՀՐԱՆԻ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ. — «Յայտնի չընեմ իրեն նայիլս»:

ՏԻԿԻՆ ՊԻՆԷՄԷՃԵԱՆ. — «Տէ՛ր, անցո՛ գայս բաժակս յիւնէն...»:

ՏԻԿԻՆ ՔՆԱՐ. — «Պլուզը լըմեցաւ, փէշին հեա վաղը կը բերեմ...»:

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼ. — «Սա ի՛նչ տար է...»:

ՏԻԿԻՆ ԱՏՐԻՆԷ. — «Բայց ափօ

— Միշտ զիս պիտի սիրե՞ս :
— Մի՛ շտ... մի՛ շտ... մի՛ շտ...

սիւրս խօսքեր կ'ընէք կոր) :
ՏԻԿԻՆ ՌՕԶ ՅԷԼԷԿԵԱՆ . —
«Այո՛ , պիտի յիշեմ ձեզի . . . » :
ՏԻԿԻՆ ՄՍՐԻ ՏԷԼԷԿԵԱՆ . —
«Ծ՛ն՛ւռ մը իրեն նայեցայ . . . » :
ՏԻԿԻՆ ԶՍՐՈՒՀԻ ԳՍԼԷՄ-
ՔԵՍՐԵԱՆ . — «Միբոս զէշ եղաւ ,
էթէրին սրուակը տո՛ւր . . . » :
ՕՐ . ՄԱՆՆԵԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ . —
«Կը սպասե՛մ , բայց չեքեւար . . . »
ԱՐՇԱԿ ՔԻՒՐՔՁԵԱՆ . — «Մի-
բե՛մ . . . » :
ԱՐՏ . ԿՍՐԻՆԵԱՆ . — «Զար-
ժեր օրի՞րդ . . . » :
ՍՍՐԳԻՍ ՄԿՐԵԱՆ . — «Մի՛
պահուրսիր , տեսա՛յ . . . » :
ՇՍՀԷՆ ԿԻՐՐՁԵԱՆ . — «Կ'ա-
մըջնամ կոր , ամէնքն ալ ինձի
կը նային . . . » :
ԵՐՈՒԱՆԿ ՏԷՐ ԱՆԻՐԷԱՍ-
ԵԱՆ . — «Ապրե՛ս , հաւնեցայ » :
ՏԻԳՐԱՆ ԶԱԻՆ . — «Աստնք
ալ մա՛րդ են » :
ԱՐՇԱԿ ՊԱՊԻԿԵԱՆ . — «Պօշ
խօսք . . . » :
ՊԵՏՐՈՍ ՆՇԱՆԵԱՆ . — «Տե-
ղա պիտի ընեմ . . . » :
ԱՐՍՄ ՀԱԼԱՁԵԱՆ . — «Ամե-
նայն սիրով մօնչէս » :
ՅՈՒՀ . ՊԱՔԱԻՆԵԱՆ . — «Տը-
ղա՛ք ազմուկ մի հանէք » :
ԶԱՄՔԷՐԹԷՆ . — «Համեստ
ազճիկ մը գանալի . . . » :
ՆՈՒՊԱՐ ԷՆԲՍԷՐՁԵԱՆ . —
«Հայտէ ծօ մէշէ՛ , մէթալիք չեմ
տար » :
ԽԱԶՐԻ ԹՈՒՄՍՅԵԱՆ . — «Յա-
ւերս բանեց , տուն երթամ , ին-
ծի կուգայ քի էրիւ պիտի ծը-
նիմ . . . » :
ԱՐՏԱՇԷՔ ՅԵՏԳԼԵԱՆ . — «Հի-
մա ձեռքէս փախաւ » :
ՏՕՔԹ . ԽՈՒՆՈՐՈՒՆԻ . —
«Բանի որ եկայ ըշմկուած էք » :
ՏՕՔԹ . ՊԱԼԳՔՁԵԱՆ . — «Ու-
թը օրէն փերփար . . . » :
ԲՐՈՅ . ՄԻՐԻՁԱՆԵԱՆ . — «Մա-
մաթ վարը տային տէ պարի
սայծն ընէի » :
ԳԱՐԵԳԻՆ ՆՇԱՆԵԱՆ . — «Բա՛
ար բարէ . . . » :
ԿՈՒՐԵԻԿ ՀՍՄԱՄՁԵԱՆ . —
«ՊաՖօրյալըմ պաթտը » :
ԼՈՒՍՊԱՐՈՆԵԱՆ . — «Երթամ
ասորուան քօնդ լաղնեբըզբեմ » :
ՇԱՀԱՊ . — «Առջաի ծախքէ
կ'ելլանք կոր ամեա , նայինք ինչ
պիտի բլլայ . . . » :
ԱՄՍԱՌԻՆԻ . — «Ընկերսե՛ր ,
Հայաստանը ձեզ է սպասում » :
ԳԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒՄՅԱՏՈՒՐ
. — «Տբէմսօթը ճամբայ պիտի
հանեմ , երթամ տիւմէնին գը-
լուիը անցնիմ . . . » :
ԶԷՅՈՒՆՅԵԱՆ . — «Մէկ կող-
միս պիտի փլիմ հիմա . . . » :

ՄԻՀՐԱՆ ՇԻՐԻՆԵԱՆ.—Սու-
բաթս նայէ, Չէսիթ սաաթի գ ա-
յար ըրէ . . . :

ՄԻՍՍԵՔ ՄԷՐՃԻՄԷԿ.— «Հի-
մա՛ պիտի ձաթի՛մ . . . » :

ՅԱԿՈՒՔ ՉԻՆԱՐԵԱՆ.— «Սա
լէյերը սուր պահեմ . . . » :

ՀՐԱՆԳ ՊԱՊԱՆԵԱՆ.— «Գի-
մացէս գնայ, քարանայօլ կ'ըլ-
լանք . . . » :

ՄԱՐԹԷՆ ՕՐԱԳԵԱՆ.— «Հի-
մա վընցս կը պայթեցնեմ» :

ՄԱՐԹԷՆ ՅԱԿՈՒՔԵԱՆ.— «Աչ-
քիս մէջը փոշի լեցուեցաւ» :

ԱՐՇԱԿ ԳՍՐԱԿԵՅՉԵԱՆ.—
«Բա՛ւ լիցի, ձեռքէս եկածին
չափ . . . » :

ԱՏՈՄ ԵՍՐՃԱՆԵԱՆ.— «Ին-
ծի հաւնեցա՞ն . . . » :

ԱՐՇԱԿ ՊԱՆԹԻՍՐ.— «Չար-
մեր սասնց վրայ խօսիլ . . . » :

ԱՐԻՍ ՇԱՂՃԵԱՆ (Թօղաթը).—
«Փաթըբող մի ընէք զույս
կը նետեմ . . . » :

ԼԵՒՈՆ ԽՏՐԵԱՆ.— «Գործ ու-
նիմ, Հայաստանի քարտէսին
մէջ սակիի հանքերը կը փնա-
ւեմ կոր» :

Ղալաքիա. Գարաֆէօ, Պօղաչանիին դիմաց,
Քիւչիւք Մանուկեան խան, քիւ 6—7

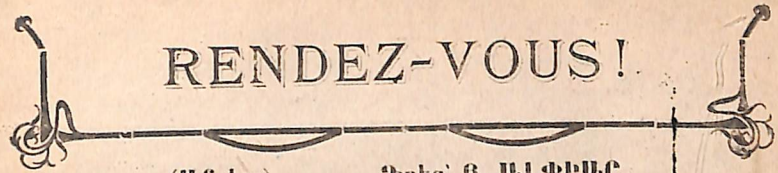
ՅԿԱՅԵԱԼ ՎԱՍՏԱՐԱՆՔ

ՄԻՍԱՔ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
(Նախկին անգամ Վերաքննիչ տտեանի)

ԼԵՒՈՆ ՌԷՄՁԻ

ԿԸ ԱՏԱՆՁՆԵՆ

- 1.— Կրօնական, քաղաքական, առեւտրական, պատժական, եղևնական դատեր.
- ՌԻՆԻՆ
- 2.— Ունկնդրութեան եւ խորհրդակցութեան մասնաւոր ծիւղ.
- 3.— Խմբագրութիւն՝ առարկելի, վերաքննելի, քեկանելի վրձ-
նազրոց վերաբերեալ գրուածոց .
- 4.— Հետազոտման ծիւղ՝ դատական, քաղաքական, երևա-
կան, գինուորական պաշտօնատանց .
- 5.— Հաշուակցելու պայմանաւ դրամական անձկութեան մէջ
գտնուող անձանց դատակա չ ծախքերը իրենք կը վճարեն.

RENDEZ-VOUS!

(Ս.Յիպ) 'Իրեց' Յ. Ա.ԼՊԻՍՐ

Հասկցա՞ք, չէ՛ : Եւ արդէն
կը սպասէիք.— Պարո՞ն մը և
կի՞ն մը : Քիչ մը flair ունեցող
մարդը անմիջապէս կը գու-
շակէ : Արդ , պարոնը 25 - 40
տարեկան է , խոկ կինը . . . Սա-
տուած իմ , ի՞նչ կ'ըսեմ . . . քիչ
մնաց անխափառութիւն գոր-
ծէի . . . Տեսարանը կ'անցնի . . .
Այո՛ , սէտք է որ այս կէտը ս-
րոշեմ , ապա թէ ոչ ձեր թա-
փառական երեւակայութիւնը ,
եթէ բանաստեղծական է , ան-
ջապէս պիտի մտարերէ Վոս-
փորի «գեղածիծաղ» ափունք
մը , վերջաբառային իրիկնամու-
տի մը պահուն , ծառերու սակը
հաւկիթի կեղեւներ սփռուած և
իւզոտ թուղթեր չորս կողմ :
Իսկ եթէ երեւակայութիւննիդ
իրապաշտ է , անմիջապէս աչքին
առջեւ պիտի բերէ կապածելի
փողոցի մը անկիւնը , կազի հո-
ղեւարք լստերով , բարակ և
ստուն անձրեւ մը և կէս-մտած

կնկան կոշիկներ : Հապա եթէ
ձեր երեւակայութիւնը հանած
վարած է , անմիջապէս ձեզի
պիտի յիշեցնէ առանձնատեսակ
մը , ծանր վարագոյցներով , ըս-
քողուած լստերով . . . սեղանին
վրայ քրիզանթիմի փունջ մը ,
անկիւնը անկողին մը . . . և ին .
. . . և ին . . . : Բայց ո՛չ , ձեր
երեւակայութիւնը կը խաբէ
ձեզի , ոչ մին է ոչ ալ նիւար . . .
Ո՛չ Վոսփորի գեղածիծաղ ա-
փունք կայ մէջտեղ , ո՛չ հողե-
ւարք լապտեր , ո՛չ ալ քրիզան-
թիմի փունջ . . . : Տեսարանը
պարզ է , կը ներկայացնէ նախ
աղուոր սենեակ մը : փայլուն
acajout կարտիններ . քանի մը
արձանիկներ , թապլօններ , դոր-
գեր : Եւ յետոյ նախանձելի պա-
րոնը , ժաքէթով , վայելուչ ,
գուրգան ու փողկապը assortis .
բանթալօն à plis , սեւ ու ձեր-
մակ գիծերով , խնամուած ձեռ-
քեր : Եւ անխուսափելի կինը ,

— Ինչպէ՞ս հասկնար որ Սուրբեր թու ձեռքդ պիտի խնորի, ամուսնանալու համար:
— Արթի՞հանե խնորեց որ այ պօճախի զան ջաննեմ ան:

toilette-mode: Սենեակէն ներս
կը մտնէ, շատ յուզուած, քիչ
մը շուտրած, քիչ մը շատ վար-
դազոյն... կարծես հարցնելով
ինքնիրեն թէ ի՞նչպէս կրցաւ...
այո՛, ի՞նչպէս կրցաւ... չէր
ուզեր... այո՛ զեռ ժամ մը ա-
ռաջ չէր ուզեր... բայց բա-
ցարձակապէս չէր ուզեր գալ...
ՊԱՐՈՆԵԼ, շատ սիրալիք, շատ
պլաստան. — Այո՛, այո՛... Հա-
նեցէք ձեր վառարը... ձեր զըլ-
խարկն ալ... ձեզի անհանգիստ
կ'ընէ... և զիս ա՛լ աւելի...
ձեր հովանոցը... դրէք հո՞ն,
անկիւնը... Եւ ձեր սա պօսն
ձգեցէք զանարէին վրայ. (ժպտ-
տելով) Շատ աղւոր է ձեր
պօսն, և մեզք պիտի ըլլար որ
ձեզի քիչ մը շատ մօտենալով
... ձմաթիկէի զայն...:

ԿԻՆԵԼ, պզտիկ հաւաւջով մը.
.....
ՊԱՐՈՆԵԼ, իսկապէս շատ մօ-
տիկցած. — Ի՞նչպէս, հեռանա՞մ
... (հեզման). Չէ՞ք ձգեր որ ձե-
զի դպչեմ... Օ՛հ, ի՞նչ կ'ըսէք
... Ի՞նչ, ինչ կը վախնա՞ք կոր,
այն ատեն ինչո՞ւ հոս եկաք...
(խաղցրօրէն). Մի՛, մի՛, կ'աղա-
չեմ, մի՛ այդպէս սարսափեք...
... Ի՞նչ... Ի՞նչ ըսեք... քիչ մը
հօտր... (համակերպով). Շատ

լաւ, թող քիչ մը ետքը ըլլայ...
... Հանդարտեցէք, հանգստա-
ցէք, չե՞մ ուզեր ձեր վրայ բըռ-
նանալ... Սովորութիւնս չէ՛
(հետզհետէ) և կը սպասեմ ձեր
«քիչ մը ետք»ին... Բայց «քիչ
մը ետքը» պիտի թողո՞ւք...:

ԿԻՆԵԼ, դեմքի սիրուն moue
մը ընելով. —
ՊԱՐՈՆԵԼ, ինկալով եղածին
վրայ. — Ի՞նչ է այո՛... Կար-
ծես կը զզջաք արդէն ձեր հոս
գալուն... Իրա՞ւ, զզջացի՞ք...
Նտտեցէք նայի՞մ սա ֆօթէօյը,
և թոյլ տուէ՞ք ինձի...:

ԿԻՆԵԼ, մտերմօրէն. —
ՊԱՐՈՆԵԼ. — Իրա՞ւ... Իրա՞ւ
կ'ըսէք, առաջին անգամն է...
Ի՞նչ կ'ըլլայ... Վախնալիք բան
չկայ... Առաջին rendez-vous
ինչ գեղեցիկ վերնագիր կ'ըլլայ
նորավէպի մը... (պարծեման)
Բայց պիտի գաք նորէն... Այո
այո, կրկին պիտի գաք... վրս-
տան եմ թէ դարձեալ ձեզի պի-
տի առնեմ հոս...:

ԿԻՆԵԼ, շատ յուզուած. — ...
ՊԱՐՈՆԵԼ. — Այո՛, այո՛, ձեր
սիրտին բարստու՞մը կը լսեմ
կոր... Սարսափելի բան է...
Խի՞ղճ տիկինս սարսափած է...
Օ՛հ, օ՛հ, հանդարտեցէ՞ք...
(պահ մը ետք) Եւ առէ՞ք ինձի
ձեր բերանը...:

ԿԻՆԸ, ես հրելով.— :
 ՊԱՐՈՆԸ, նպաստակին հաս-
 նելուն վասան եղող մար-
 դոց պես համբերասար.— Չէ՞,
 չըլլար... Եորէն չըլլար...
 Շատ լաւ. թո՛ղ չըլլայ... Ի՞նչ
 ըսիք, իրա՞ւ, այս ժամադրու-
 թիւնը ինձի տուած օրերնէդ ի
 վեր գիշեր ցերեկ ամէն օր ան-
 հանգի՛ստ էք եղեր... ա՛լ չէք
 քնանար եղեր... Ըսել է թէ
 միայն ասոր վրայ կը մտածէիք
 ... Կարելի՛ է միթէ... Այս աս-
 տիճան... ես ձեր քունը վըր-
 դովեցի՞ր...

ԿԻՆԸ, ժայտելով.— :
 ՊԱՐՈՆԸ, ինք ալ ժայտելով.—
 Իրա՞ւ... երբեմն կը փափա-
 քէիք հոս գալ... Բայց պետք
 է որ ինձի երկատոյ մը գրեւով
 փոխէիք ձեր ժամադրութեան
 օրը... երէկ զայիք, կամ աս-
 ջի օրը... Ահա՛ կիները այսպէս
 են... Կ'ուզէիք ժամադրու-
 թիւննիդ փութացնել և սակայն
 միշտ կը յապաղեցնէիք դարձ-
 եալ... Բայց հիմա որ եկաք,
 հիմա որ հոս էք...

ԿԻՆԸ, ժամանակ շահիլ ու-
 գելով.— ...
 ՊԱՐՈՆԸ.— Դուք ալ կը զար-
 մանար թէ ի՞նչպէս եկաք եկաք
 և այժմ հոս կը գտնուիք... Ես

ալ կը գտնուեմ կոր շխտակը
 ձեզի հոս տեսնելու համար :
 Կրնամ հիմա ձեզի խոտտոխանիլ
 թէ անցեալ օր, երբ սրոշեցիւք
 այս ժամադրութիւնը, ձեր վա-
 բանումը դուշտակելով կ'ըսէի ես
 ինքնիքնս. «Չէ՛, չպիտի դայ,
 միտքը պիտի փոխէ...» (ճու-
 լով սևուր վրայ) եւ սակայն ե-
 կաք վերջապէս...

ԿԻՆԸ, դողդղալով.— :
 ՊԱՐՈՆԸ, շատ քաղցրու-
 քեամբ.— Օ՛հ չէ՛, վտասնեցէք
 ինձի... Կարծեք Գողգոթան
 պիտի ելլէք խաչուելու :

ԿԻՆԸ, քեքեակիլ գլուխը
 անդին դարձնելով.— ...

ՊԱՐՈՆԸ, շղայնացած.— Ի՞նչ
 վա՞ղը, վա՞ղը, նորէն վաղը,
 ա՛հ ո՛չ... Ի՞նչ, այսչափ չձո-
 տենամ... (նեղուած) Բայց ո՛չ
 պիտի ժօտենամ... Կ'ուզե՛մ...

ԿԻՆԸ, ալ միմիայն մեկնե-
 լու վրայ մտածելով.— ...

ՊԱՐՈՆԸ.— Ի՞նչ, ձեր տու-
 նէն դուքս ելլելը շա՞տ եղաւ,
 ձեր ամուսինը անհանգի՛ստ պի-
 տի ըլլայ... (անհարբեր) Պահ :
 ԿԻՆԸ, լսուստ ելով.— ...

ՊԱՐՈՆԸ, քիչ մը ծաղրելով.
 — Մի՛ վախճար... բանութիւն
 չեմ գործեր...

ԿԻՆԸ, զգալով որ շատ ա-

երեւոյր մը ստացաւ.— ...
 ՊԱՐՈՆԸ, շատ պաղուքեամբ.
 — Այո՛, այո՛, կը համոզում ը-
 սածնիդ... միայն թէ անիրաւ-
 էք... շատ գէշ գաղափար մը
 ունիք եղիք իմ մասին...
 ԿԻՆԸ, հասնդարած.— ... :
 ՊԱՐՈՆԸ, ժայտելով իր կար-
 գիւն.— Թո՛ղ այդպէս ըլլայ...
 Ե՛րբ որ կամենաք... :

...
 Աստուած իմ, ի՞նչ պիտի
 խորհիք հիմա, սիրելի ընթեր-
 ցո՛ղ... Կը սարսուած մտածե-
 լով բոլոր այն ենթադրութիւն-
 ներուն վրայ, զորս ձեզի ներ-
 չընչեցին այն կծկողութեան քե-
 ըրը, այս կախման կէտերը...
 Սոյն պատմածս անուշիօրէն երկ

միտ եղաւ... Ինչո՞՞ տիկին,
 այնքան, պարկեշտ, այնքան
 ա՛ղնիւ առաքինի, ի՞նչ սղոր-
 մելի կարծիք չինեցիք արդեօք
 անոր վրայ... : Կասո՞հ եմ թէ
 այնպէս կարծեցիք որ անիկա
 իր սիրահարին սենեակին էք դա-
 ցած... Մեզա՞յ, Աստուած իմ,
 միթէ ես ասանկ բան գրեցի՞ր,
 միթէ ես այսպիսի վատ զրպար-
 տութիւն մը ըրի անոր վրայ :

Եթէ այո՛, ուղղենք մեր
 սխալը՝ թիւրիմացութեան տե-
 ղի չտալու համար.—
 Ինչո՞՞ տիկինը պարզապէս
 իր ցաւած մէկ ակօսան քաշել
 տալու համար իր ատամնաբոյ-
 ժէն ժամադրութիւն առած էք :
 Յ. ԱՎՓԻՍԸ

F. S. UNIC
 1920
 ԱՆՆԱԿ ԷՍՍԵ ԹԵՐԹ
 ԱԶԳԱՅԻՆ և ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
 Տնօրէն-եմբաղիր՝ ՄԿՐՏԻՉ ԿԱՊՐԱՇ
 ՀԱՍՏԻ՛ Կ. Պոլիս, Թերա, Փօսթարկի 210

ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝	100 թիւ	300 ըրլ.	ԵՆՐՈՊԱ՝	100 թիւ	30 ֆր.
»	50 »	150 »	»	50 »	15 »
ԹՈՒՐԿԻԱ՝	100 »	250 ղրշ.	ԱՄԵՐԻԿԱ՝	100 »	4 ըր.
»	50 »	125 »	»	50 »	2 »

— Երբ ծերուկս եկաւ, Կիւսթալը առջեւս ծնրտորած էր. տարա-
 ժէս պիտի խնդրեմալի...
 — Ի՞նչ ըրաւ ծերուկը...
 — Ի՞նչ պիտի ընէ, Այի՛նչ. — Մի՛շտ նոյն մարքն է եղեր, զո՞ւ եմ՝
 ըսաւ ու մեկնեցաւ.

ՇՈՎ-ՄՈՎ

Չար պիտի ըլլայ:

Տիկինը ամուսնոյն բացակա-
 յութենէն օգտուելով կը վա-
 փաքի ճաշակել ու վայելել այն
 պտուղը՝ զոր Աստուծայ վախը
 և կրօնական օրէնքը արգելած
 են խողով:

Գիշերուան կիսուն՝ երբ սի-
 րահար պարտնը կը սկսի յօրան-
 ջել ի տես պղտիկին որ դեռ կը
 շարունակէ խաղալ բազմոցին
 վրայ, Տիկինը խօսքը դաւակին
 ուղղելով.

— Այ չե՞ս պառկիր աղուորս,
 գիտես թէ վառեակները այս
 ատեն շատոնց քաշուած կ'ը-
 լան...

Պղտիկը պահ մը խելացի մը-
 տածումէ վերջ.

— Այո մայր, բայց ես գի-
 տեմ որ այդ վառեակները ի-
 րենց մայրն է որ զիրենք կ'ա-
 ռաջնորդէ և իրենց հետ պաճիկ
 կ'ընէ...:

Չորս տարի շարունակ թըշ-
 նամբին դէմ ճակատող զինուոր
 մը երբ կ'արձակուի ու տուն կը

դառնայ, կը տեսնէ որ դրանք
 սեմին վրայ խառուտիկ ման-
 չուկ մը՝ հազիւ երկու տարե-
 կան, աննընդհատ կուլար:

Գաջ զինուորը, կարծելով թէ
 դրացիին մէկ լակտոն է որ իր
 կնոջ խնամքին էր յանձնուած,
 կը գրկէ ու ուրախ զուարթ
 ներս կը վազէ իր սիրելի կնոջը
 չորս տարուան սէրը և կարօտը
 վայելելու:

— Ո՛րչափ բարի ես հողիս,
 կ'ըսէ կնոջը, քու գործերդ լը-
 բացնելէ ետք դրացւոյն դաւա-
 կրն ալ խնամելու միջոցը կ'ու-
 նենաս...:

Կինը առանց իր պաղարիւ-
 նութիւնը կրօնցնելու.

— Ի՞նչպէս դրացիինը, մերն
 է... քո՛ւկդ է...:

Զինուորը պայուսակին վրայ
 նայելով. — Այս կաշիին վրայ
 գրուած թուականը, քու դէմ-
 քիդ կաշիէն աւելի վաւերա-
 կան է, քանի որ 1915 գրուած
 է, որով տղան պէտք էր երեք
 տարեկան ըլլար... մինչդեռ
 հազիւ մէկուկէս կ'երեւայ...:

կինը անպատկառօրէն .

— Արամներու ցեխերը այդ թուականը աւերեց են ձեր պաշտօնական վրայ , ես միմիայն 15 կը տեսնամ կո՛ր , որով տղուն տարիքը կարելի չպիտի ըլլայ ճշգրտել . . . :

* *

Միամիտ մարդուկ :

Տիկինը երկունքի ցաւերու մէջ է :

Ամուսինը , իր հարստատը քրկելու փափաքով , անհամբեր կը սպասէ , նոյն իսկ ազօթելով իր կէտին կատարեալ ազատու մին համար :

Յանկարծ աւետիսը կը հասնի , ու դայեակը խանձարուրի մէջ փաթթուած սեւուլիկ մանչ մը կը դնէ հէզ հայրիկին բազուկներուն մէջ . . .

Թապլօ !!!

Աւ մինչ գժրազը մարդուկը ափօթէն ու խիպէն կատկապուտ կարած , խեղդել , մահացնել կը խորհէր այդ օտար լաճը , փոքրիկ աղջիկը վրան նայելով .

— Համբիկ , հայրիկ , մի բարկանար , կ'ըսէ միամիտ շնչոտով մը , մեր գրացի Զիկիկին բեքսած շօքօլաները այնչափ կ'ու-

տէր մաման ս'ը , տես շօքօլայէ պէպէ՛ք շիներ է փորին մէջը . . .

* *

Ո՞վ է աշխարհիս է՛ն երջանիկ մարդը՝ հարց եղաւ սալօնի մը մէջ . . . Շատեր պատասխանեցին .

- Ան որ հարուստ է . . .
- Ան որ չէ ամուսնացած . . .
- Ան որ բարի զաւակներ ունի . . .
- Ան որ առողջ է . . .
- Ան որ սա է . . .
- Նա որ նա է . . .

Հեռուն բազմոյցին անկիւնը նստող մը խօսք առնելով ըսաւ .

— Իմ կարծիքովս երջանիկ է ա՛ն որ գօքանջը թաղելու բազըը ունեցո՞ծ է . . . :

* *

Գերմանները Պօս են , իսկ անոնց հետեւողները . . . Խօսպօ :

* *

Զօրավար Թաուզէնտ՝ Բուլ-էլ-Ամարայի հերոսը երբ խաղաշով գերի ինչաւ և առօք փառօք բազմեցաւ Բրինքիքօի մէջ վայելելու իշխանավայել գերութիւն մը , ինչպէս կ'ըլլայ , օր մը էնպէրեան և Թալէաթեան ըսպաներէն մէ՛ք քանին ինչպէս

նաև Գերման պօսեր ու սպաներ հանդերձ Աւստրիական սախալի կիւզեի օճիճիեռներու խօսք կ'ըլլայ պատերազմին և անոր յաղթական ելքին վրայօք :

Աւ կը հարցնեն Մեծ հերոսին՝ Թաուզէնտի թէ ո՞վ պիտի յաղթէ վերջապէս :

Բուլ-էլ-Ամարայի Հերակլէտը կ'ըսէ իր Ազգին յատուկ պաղարիւնութիւնով մը .

— Գրգաննուգ դրամ հանեցէք և սա կանաչ սեղանին վըրայ գրէք :

Բոլորը հետաքրքիր կը կատարեն հրամանը , իրենց երկրին թղթադրածը մէջտեղ դնելով :

Զօրավարը ինքն ալ իր կարգին Անգլիական Սուրբ Գէորգ մը կը զեռեցէ անոնց մէջ և . . . ուժով մը կը փչէ :

Թուլթ դրամները ամէնքը կը թուչին հոս հոն ու միայն Անգլիական սակին կը մնայ անխախտ : Զօրավարը հեզնական ժպիտով մը կ'աւելցնէ .

— Ահա այս է որ պիտի յաղթէ ի վերջոյ . . . :

Չեմ գիտեր . . . բայց կարծեմ թէ անանկ ալ եղաւ . . . :

* *

Հասուկ ու անցուկ օրիորդի մը նշանածը օր մը դաշնակին մօտ նստած երբ սօնաք մը կը ունկնդրէր , մօտէն կը տեսնէ որ օրիորդին աղւանները կեզծ էին :

Կտորը լրանալուն , երխատարդը ուզելով փոխիլուն մը բնել օրիորդին՝ կը յարէ .

— Պաւլօ՛ , օրիորդ , պաւլօ , եթէ ձեր բերնին ատամնաչաբը կարենայ տալ այն անուշութիւնը զոր տուաւ ձեր մատնեբուն տակ ստեղնաչաբը , աշխարհիս է՛ն երջանիկ ամուսինը պիտի համարեմ ես զիս . . . :

* *

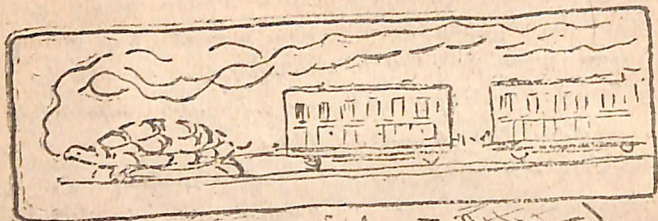
Պր. Ամբակու՛մ՝ պատերազմի նոր հարուստներէն մին , իր կինը Բարիսը՝ պահ մը ձգելով , կ'ուզէ քիչ մըն ալ Բարիսը վայելի ու կը մեկնի :

Կառ տը Լիօնը երբ կ'իջնայ , զիչեր ստեն դատարկ գլխով և . . . ստամոքսով շիտակ կ'ուզուի ձաշարան մը և հոն կը բազմի բազմոցի մը մէջ :

Պր. Ամբակու՛մ կէս գաղղիերէնով մը կ'ուզէ կառսօնին հասկցնել թէ՛ կը փախաքի հորթի խորոված ուտել :

Սպասուողը բնական է՝ moi , je , vouloir-vous , viande . . .

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻ ՍԱԿԱԳԻՆԸ

— Հիմա շոգեկառ րերը առաջուրնէ շատ աւելի սուղ կ'արժեն կոր:
— Այո՛. տուած գրամին փոխարէնը կը ստանանք կոր, քանի որ հիմա առաջուրնէ աւելի երկար ստեն կը մնանք կոր շոգեկառ րին մէջ:

զըզարթմա . . . տանայէն չհասկընալով կը մեկնի:

Մեր Ամբակումը, տեսնելով որ, հակառակ իր պայտուակ մը թղթադրամներուն, խօսքին և ապարանքին կարեւորութիւն տուող չկայ, անձեռոցը վիզը՝ չխտակ անօրէնին կը դիմէ որ տակառի մը պէս զեր կինմ' էր:

— Խնդրեմ կ'ըսէ, միշտ իր կէս գաղիբերէնովը, ձեր կառսոնը զիս մտիկ չընէր, կերակուր մը ուղեցի բայց չհասկցաւ . . . :

Տնօրէնուհին ցաւ յայտնելով կը խնդրէ որ իրեն բացատրէ ուղած համադամը:

— Լա՛ւ, կ'ըսէ Ամբակում, ուղած կերակուրս սա է որուն ֆրանսերէն անունը չեմ գիտեր: Ենթադրենք որ դուք կով մըն էք, ես ալ պուլա մը, զիցուկ թէ մենք կարգուեցանք . . . ձեռնէ ծնելիք պզտիկէն խրգարմա մը տիկին եթէ կը հաճիք . . .

— ԴԴ?

Ամբակում Բարից առաջին ոտք դնելուն rôtis de veauին տեղ փառաւոր արիւց մը կ'ուտէ, որուն համբերանը կը մնայ մինչեւ այսօր:

ԼԻ ԼԱ

ՏՕՔԴ. ՅԱԿՈՒ ՊԱԼԵԱՆ

ՅՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷ:

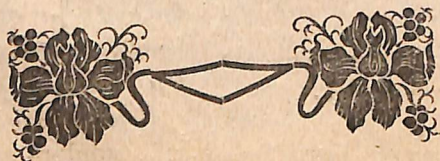

Այսպստն և մասնագէտ երկու սեռի ճննդամիզական գործարաններու

ՀԻՒԱՆԴ ԿՐՆԴՈՒՆԻ 10—12 և 2—5

Բերա, Թագսիմ, Ֆրանսական հիւանդանոցին դէմ, ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆՏՈՒՆ

Թիւ 33

3 ԹԻԻԸ

ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

— Յրդ ութեան վրայ հիմնու-
լած է քրիստոնէութիւնը :

— Յ Գամերով զամուսնեացաւ
Յիսուս :

— Յրդ Օրն յարուսթիւն ա-
ռաւ :

— Յ Հողիներ նոյն օրը խաչ-
ւեցան . (մէկը Ինք և 2ն ալ չա-
րագործներ) :

— Յ անգամ հարցաքննուե-
ցաւ , Պիղատոս կուսակալէն ,
Հերովդէսէն , կրկին Պիղատո-
սէն (Աւետարան ըստ Ղուկասի
Գլ. 1 , 8 , 12 համար) :

— ՅՅ տարիներ ապրեցաւ :

— Յ հատ 4 կար Իւր առաք-
եալներուն թիւին մէջ :

— Յ հատ 4 փոքր առաք-
եալներ ունէր : (*)

— Յ անուն ունէր Յիսուսի

(*) Ովսէէ, Յովէլ, Ամուլս, Աբտի-
աս, Միքէէ, Յովնան, Նաւամ, Ամ-
բակում, Մովսիս, Անգէ, Զարարիս
և Մաղարիս :

մայրը . Տիրամայր , Աստուածա-
մայր , Կոյս Մարիամ :

— Յ տեսականն ունի եկե-
ղեցին . Ժամ , աղօթատուն , ե-
կեղեցի :

— Յ անգամ Յիսուս իր Հօրն
աղօթեց Գեթսեմանի պարտէ-
զին մէջ :

— Յ աշակերտներ կային Յի-
սուսի մօտ երբ ձերբակալեցին ,
Պետրոս , Յակոբոս , Յովհաննէս
(Աւետարան ըստ Մարկոսի Գլ.
ժգ . 33րդ համար) :

— Յ կերպով թանձրացուցին
Աստուած . Ծերունիի պատկե-
րով , մէկ բաց աչքով և «է»
գիրով :

— Յ հրաչք գործեց Մովսէս ,
ապառաժէն ջուր բոխեցուց , (Ե-
լից գիրք գլ . Ժէ . 5) Կարմիր
ծովը ձեղքեց . (գիրք Ելից գլ .
21) գաւազանը օձի վերածեց .
(գիրք Ելից գլ . Է . 8րդ համար)

— Յ երեք որդի ունէր նոյն

Նահապետ . Սէմ , Բամ և Յա-
բէթ (գիրք ծննդոց գլ . 18) :

— Յ անգամ թուշուն արձա-
կեց նոյ՛ Տապանակ Ուխտիէն ,
Ա . ք չի վերադարձաւ , Բ . ք
դիակ ուտելով զբաղեցաւ (ագ-
ռաւ) , Գ . ք ծրած ձիւղով մը
վերադարձաւ (աղաւնի) :

— Յ անգամ Յիսուս փոր-
ձուեցաւ սատանայէն անապա-
տին մէջ . (Աւետ . ըստ Մատ-
թէոսի գլ . Դ . 4 , 6 , 8 , հմր .)

— Յիսուս ըսաւ Պետրոսի
«Գիտ հաւք Յ անգամ չխօսած ,
Յ անգամ պիտի ուրանաս զիս»
ու Պետրոս ուրացաւ :

— Յ տաղաւարներ չինել
առաջարկեցին Յիսուսի աշա-
կերտները երբ ան Թափոր լե-
քան վրայ այլակերպեցաւ , մէկը
իրեն , միւսը Մովսէսին և մէյ
մ'ալ Եղիային :

— Յ աշակերտներու ներ-
կայութեանը այլակերպեցաւ
Յիսուս Թափոր լեքան վրայ ,
Յովհաննէսի , Պետրոսի և Յակո-
բոսի :

— Յ հոգի Սոթմբ կործա-
նուածէն ազատեցան , Ղովա և
իւր երկու աղջիկները (Գիրք
Ծննդոց գլ . Ժթ . 30) :

— Յ հոգի այցելութեան ե-

կան Յիսուսի Գերեզմանը , Մա-
րիամ Մագթաղինացի , Յով-
հաննա և Յակոբոսին մայրը
Մարիամ . (Աւետ . ըստ Ղուկա-
սու գլ . ԻԳ . 10)

— Յ անգամ 10 արծաթի
փոխարէն Յութա մասնեց իր
Տէրը :

— Յ հատ հրեշտակներ կը
յիշուին Սերովբէ , Քերովբէ ,
Գարբիէլ :

— Յ դուստր ունէր Սովիա ,
Պիստոս , Ագապի և Էլպիս :
Յիսուս Աւագ Ուրբաթ օրը
մեռաւ իրիկուան ժամը Յին :

Յրդ օրն Աստուած չինեց
Երկինքը :

— Յ տարբեր անուններ ու-
նէր Գանանացուց երկիրը , եր-
կիր Աւետեաց , Յուդայաստան
Պաղեստին , Ս . երկիր :

— Յ գրուածք թողուց ընդ-
ամէնը Սողոմոն , Երգ եր-
գոց , Առակաց գրոց , Ժողովու-
րի :

— Յ հատ մայրաքաղաք ու-
նեցաւ Իսրայէլի թագաւորու-
թիւնը երբ նոր հիմնուեցաւ ,
Սիքեմ , Թիրաս , Սամարիա :

— Յ օր ու Յ գիշեր Յովնան
կէտ ձուկին փորին մէջ մնաց :
ԿՈՒ-ԿՈՒ

— Այս, սպասեցէք ձէյ մը ազգերու իկային մէջ մտնեն :

Նիսուս եկածնեիկ
Աղունճրս

Երեկոյ մըն էր, երբ տեսայ
զինքը Բերայ Պօն մարշէի ցու-
ցափեղկին առջեւ : Փութկոտ
քայլերով մօտեցայ իրեն և ձեռ-
քի ուժգին սեղմումով մը բա-
րեւեցի, և որովհետեւ շարա-
թէ ի վեր է որ չէի տեսած զին-
քը, առաջին խօսքս եղաւ ժա-
մադրութիւն խնդրել իրմէ :
Յնչպէս միշտ, նոյնպէս և այս
անգամ առաջարկս բնդունուած
էր : — Եւ ինչո՞ւ մերթէր քանի
որ (իմ կարծիքովս) կը սիրէր
զիս — : Վերջապէս որոշեալ
ժամուն՝ կէս գիշերին էր երբ
հասայ իրենց փողոցը, քանի
մը վայրկեան և անա սիրուհիս
է որ կ'երեւայ դրան սեմին վը-
րայ, թեթեւ քայլերով կը մօ-
տենամ իրեն ու ցած ձայնով մը
— Ի՞նչպէս է կացութիւնը :
— Շատ նպատաւոր, շո՛ւտ
հանէ կօշիկներդ ու համը քայ-
լերով ինձ հետեւէ : Զգոյ՛շ, ծը-
նողքս չարթննայ . . . :

Էօ՛ֆ, վերջապէս հինգ վայր-
կեան վերջ՝ ննջաստեանակը կը

զանեմ ինքիդինքս : Եւ այդ
հինգ վայրկեանները չմոռնամ
ըսելու թէ կենաց և մահու
վայրկեաններ եղան մեզ հա-
մար . . . :

.

Կէս գիշերը բաւական անցած
ըլլալու էր կը կարծեմ, երբ
անա թեթեւ ոտնաձայներ լը-
սուիլ սկսան տանը մէջ : Արդ-
եօք տունը գո՞ղ մտած էր կը
մտածէի, բայց եթէ այդպէս
ըլլար աւելի գէշ, ծնողքը պի-
տի իմանար ու պիտի գար աղ-
ւորիս ձայն տալ և շատ ալ
հաւանական էր որ իբր գող օ-
ճիքս ձեռք տայի : Սրտերնիս
սկսաւ բարտիել, շուարած
էինք, լեզուս բռնուած էր : Ար-
դեօք ծնողքն է, որ 100 թիւ
երթալու համար ելած ըլլայ կը
մտածէի, երբ յանկարծ ննջա-
ստեանակին դուռը սկսան զար-
նել : Ամիջապէս թեթեւ ոտու-
մով մը դէտի բաց պատուհա-
նը յառաջացայ ու պատուհա-

նէն դուրս դէպի փողոց կախ-
ւած մնացի :

Մէկ քանի երկվայրկեան ետք
կը լսեմ աղուորիս մեզմ ձայնը .

— Ո՞վ է . . . :

— Շո՛ւտ, բաց դուռը . . .

Դուռը կը բացուի , Տէր և Տի-
կին Կոկոնեանները ներս կը
խուժեն սենեակէն :

Մայրը կ'սկսի հարցաքննու-
թեան , իսկ հայրը խուզարկու-
թեան :

— Ըսէ՛ անամօ՛թ , կը պօ-
ռայ մայրը , ո՞վ էր այդ ան-
ձանօթ ձայնը :

— Ի՞նչ ձայն մամա , ոչինչ ,
մի գուցէ սխալած ըլլաք . . .

— Մի գուցէ աչքերուս կ'ե-
րեւին այս հաղուստները , այս
կօչիկները , այս դլխարկն ու
զաւազանը , կ'աղաղակէր ան-
դիէն հայրը՝ ցոյց տալով աթո-
սին վրայ նետուած հաղուստ-
ներս , և ին . . .

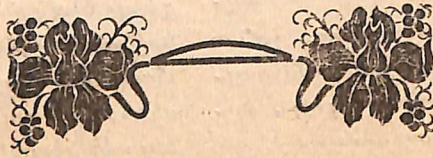
Երեւակայեցէք իմ վիճակս .
ճերմակեղէններով , մանաւանդ
լուսնի լոյսի տակ : Հապա գի-
շերապահ մը տեսնայ զիս այդ-
պէս պատուհանէն կախուած ,
գիշերուան ա՛յդ ժամուն . . . :

Վերջապէս Տէր և Տիկին Կո-
կոնեանները կ'սկսին մանրակր-
կիտ խուզարկութեան , մահճա-
կալի ներքեւ , կառտ տը ուսլի
մէջ , ֆօթէօջլի ներքեւ , վեր-
ջապէս ամէն տեղ : «Կարելի է
պատուհանէն փախած է» , ը-
սելով երբ դէպի պատուհան
կը յառաջանային , թող տուի
ձեռքերս որոնք արդէն շատոնց
յոյնած էին :

Եւ երբ ինքզինքիս եկայ , բա-
ցի աչքերս և տեսայ թէ գետի-
նը տախտակամածին վրայ կը
գտնուէի :

Կ'երեւի մահճակալս նեղ ե-
կած էր :

ԼԷԶՕ

“ԻՆՔՉԻՆՔՍ ՀՈՐԸ ԿԸ ՆԵՏԵՄ , ԳԻՏՅԱԾ ԸԼԼԱՄ ,”

Պ . Տարտաւիչ շատ կը սի-
բէ իր հազուագիւտ գեղեցիկու-
թեամբ օժտեալ կինը , որ շատ
խաբոխսիօզ է , պղտիկ բանի
մը կը բարկանայ , և ամէն ան-
գամ որ բարկանայ , «Ինքզին-
քս հորը պիտի նետեմ , գիտ-
ցած ըլլաս հա՛ Տարտաւիչ» :
Կ'սպառնայ իր ամուսնոյն :

Ամուսինը խիտ բարի մարդ
ի՛նչ ընելիքը չի գիտեր :

Տիկին Սիրանոյշ , այս է տի-
կինին անունը — վերջերս կ'ու-
զէ գիտնալ թէ Մօզները վար-
տիք կը հագնին թէ ոչ : Եւ
կանչելով իր ամուսինը , կը
պատիրէ որ անպատճառ երթայ
հասկնայ թէ Մօզները վար-
տիք կը հագնին :

— Քա եավրում , ինտոր էր-
թամ տէ մարդոցը հարցունեմ
քի վարտիք կը հագնիք , կ'ա-
ռարկէ ամուսինը :

— Ի՛նչ կ'ընես ըբէ՛ , գնա՛
մեծերնին գտիք հարցուք , հա-
կըցի՛ր :

Տարտաւիչ աղա կ'երթայ կը

գտնայ Մօզներուն պետք .
— Աֆ էաէբսինի պիւսիւ ,
սօրմաք այլպ տրբ ամա , սիզ
չէյ . . . շու . . . շէյ . . . բանթա-
լօն . . . եօզ . . . բառտօն . . . տօն
կիցէբսինիզ , օ տէյիլ ամա :

Մօզը անշուշտ բան մը չի
հասկնար , ու միամիտ մար-
դուն վրայ սբանեղ նայուածք
մը նետելէ վերջ կը հեռանայ :
Տարտաւիչ աղա կը դառ-
նայ տուն :

— Ի՛նչ ըբիբ , հասկցա՛ր ,
կը հարցրնէ տիկին Սիրանոյշ :

— Չդէ Աստուածդ սիբես ,
ճուղապ պիլէ շառաւ , առանկ
բան կը հարցուի՛ աղբա՛ր :

— Ի՛նչ ըբիբ , չ՛հասկըցա՛ր ,
կ'ըսէ կինը դայրացած :

— Չէ՛ :
— Ո՛ւշ , հիմա՛ ջիզերս նա-
բէն թուեղ պիտի ելլան , գէ-
շութիւն պիտի գայ վրաս , ին-
քըզինքս հորը պիտի նետեմ :

Ամուսինը սարտափահար .
Ուրդ պաղնեմ , Սիրանոյշ ,
հանդարտէ , այսօր թող մնայ ,

— Ընաֆներուն վրայ չէ, Տարսաւիչ էֆէնտը, տակիթիւ կրաֆի... Ու մասններով կը յայտնէ դաշնակ չալիւր պէս:

— Հա՛, հա՛, հասկցայ, աֆէրիմ, աշխատէ զաւակը պատիւովդ աշխատէ, կը մազթեմ որ բարձր պաշտօններու տիրանաս:

— Բա՛ն մը կ'ազէր արդեօք, անոր համար զիս հոս կանչեցիր:

— Այո՛... ո՛չ... չէ... սա բան մը կար տէ... ան պիտի տեսնայի... հասկնայի... այսօրն այս Աօշեղ զինուորները պարկեշտ մարդիկ են, այնպէս չէ:

— Շա՛տ պարկեշտ:

— Մինակ թօճաֆ բան... ասանկ ծունկերնին բաց է... չէն մտի:

— Իրաւ որ չեմ գիտեր, կ'ըսէ օրիորդը թիթեւ մը կարմրելով:

Տարսաւիչ աղա, ամօթխած մարդ, զաւակին չափ աղջկան մը չի կրնար հարցնել թէ Աքօշները վարտիք կը հագնին, ու իրար չընող խօսքերէ վերջը, ուրկէ օրիորդը բան մը չի հասկընար, «Հատէ գործիդ գնա՛ աղջիկս, հայրիկիդ քարեւ ըրէ,»

կ'ըսէ, օրիորդը կը մեկնի, Տարսաւիչ աղա ժամացոյցը կը նայի, կէս օրուան կը մօտենայ,

— Անկարելի բան է որ այլ ևս կարենամ կենալ, կը մենախօսէ ու կ'երթայ գործին:

Երեկոյն՝ կինը.

— Ի՞նչ ըրիր, Տարսա՛ւ, հասկցա՛ր:

— Չգէ՛՛ Աստուածդ սիրես, քիչ մնաց պէլայի պիտի մտնայինք մարդոց հետ, լեզու չիցանեմ, գլուխս գլխարկ չկայ:

— Ի՞նչ ըսել է, այսօր ալ չհասկցար:

— Մի բարկանար մեկէնիմէկ, չհասկցայ, բայց հասկնալուն կերպը սորվեցայ, վաղը Ագլիական դեսպանատունը գերատգէր մը պիտի տամ, հրաման ունիմ, Աքօշէզներուն բնակած խըչլան պիտի մտնամ, հէմ առտուն կանուխ, մութուն չիւնքի առտուն կանուխ պէլի կրնայ ըլլալ առ բանը և պիտի սովորիմ գամ, չիւնքի որի՛ հարցուցի նէ մէկը կը հագնին ըսաւ, միւսը չեն հագնիր, ըսաւ, որո՞նք ըսածին հաւատամ: Աչքովս կը տեսնամ կուգամ քեզի կ'ըսեմ:

— Տարսաւի՛չ, էյէր վաղն ալ չհասկնաս նէ չիկայ, քեօ

ըլլամ, կէնծութանս խերը չի տեսնամ, ինքզինքս հորը պիտի նետեմ, աս բանը անխլաւար սընըներուս դպած է քի թարիֆ չեմ կրնար ընել:

— Շատ աղէկ, վաղը կիրակի է, էս կանուխէն պիտի երթամ հասկնամ գամ, ի՛նչ հագը մ'ընեք:

— Կ'ուզես նէ մի հասկընար, ուշանաս նէ, լէշս կը գտնաս:

— Ինեղ մ'ըլլար, կնի՛կ, քա եավրում, ատ ալ բա՛ն է քի ինքզինքդ ատոր համար մեռցնես:

— Չէ ամա սընըրիս կը դըպի կոր, պիտի հասկնամ:

— Աղէկ, աղուսըս, աղէկ, ելիր չիմա հացերնիս ուտենք, ստպա՛հ օլա, խայրը օլա:

Հետեւեալ առաւօտուն Տարսաւիչ աղա կանուխէն կը մեկնի Աքօշէներու դօրանոցը:

Իր մեկնումէն վերջ տիկինն ալ կը մեկնի եկեղեցի, կ'երեւի ամուսնոյն նոյն օրուան գործին յաջողութեանը աղօթելու համար:

Բաղդը նոյն օրը կը ժպտի Տարսաւիչ աղայի: Զօրանոցին Հայ թարգմաններէն մին բաւական մը ծիծաղելէ վերջ այս

տարօրինակ հետաքրքրութեան վրայ, կ'ապահովցնէ Տարսաւիչ աղան թէ Աքօշները վարտիք կը հագնին: Տարսաւիչ աղա տը պէս ուրախ ու սոստատուն, կը վազէ տուն: Դուռը կը դարնէ, չի բացուիր, կրկին կրկին կը դարնէ բայց ի զո՛ւր:

Սեւ խորհուրդներ կը պաշարեն խեղճին միտքը, նուազում կ'զգայ ու ոյժի գերագոյն ճիգով մը կը կտորէ տան դուռը ու ներս մտնալով վեր վար կը փնտռէ կինը, բայց չկայ:

Տարսաւիչ աղա կ'սկսի սօսալ.

— Սիրանո՛ւշ, Սիրանո՛ւշ, ո՛ւր էս, կը հագնին էղէր... կը հագնին:

Կ'սկսի լալ ու սօսալ.

— Սիրանո՛ւշ, ո՛ւր էս քա, ո՛ւր էս, կը հագնին էղէր, կը հագնին...

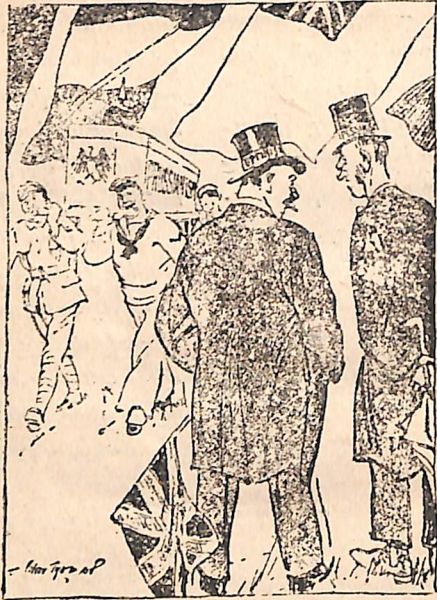
Տարսաւիչ աղայի աղմուկէն փութացող դրացիները բան չեն հասկնար սնցած դարձածէն:

— Բա ի՞նչ կայ, ի՞նչ կայ, խեր է Տարսաւիչ աղա, ի՞նչ ունիս, քա ի՞նչ ու կուլաս կոր, վայն ի վրայ մա՛րդ, կ'ըսեն կիները և իրենք ալ կը փղձկին տեսնելով խեղճին լալը:

Տարսաւիչ աղա առանց ուղղակի պատասխանելու.

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

ՀԱՌԱՏԵՍՐ.— Մա գերմանական յուղարկատրութիւնը հրճուեցուցիչ է:
ՅՈՌԵՏԵՍՐ.— Այո՛... Բայց արդեօք իրացնէ մեռած է:

AU THÉ RUSSE

Բերա, Թագսիւ, «Կալուօ»ի խմբագրատունէն քիչ վեր

Հայկական այս շէնք սարսը, ուր առանց բաւուելու կրնան յաւախել բոլոր հայ բնակիչները, պատուական յաւախողները պիտի գտնեն քիչ, սուրճ, բաքաօ, կար, օղի, առաս աղանդեր եւլն., ամէնն ալ ամենաբնօրէն տեսակէ եւ ժողովրդական գիներով:

Անիհականատեք՝ վ. ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՒ Բ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

— Նիհայէթ խօսքը բրաւ, ինքզինքը հորը նեանց սողլամ...

— Բա ո՞վ...

— Սիրանո՛ւշը...

— Բա՛ մ'ըսեր, կ'ըսեն կիներն ու աղբերը ե կը խուժեն հորին գլուխը, ու ամէնքը միաբերան.

— Տիկին՝ն Սիրանո՛ւշը, Տիկին Սիրանո՛ւշը, կը պօռան հորին վրայ: Ամուսինն ալ իր կարգին հորին բերնէն վար.

— Սիրանո՛ւշը, ետլրո՛ւմ, Սիրանո՛ւշը, ո՞ղջ էս, էլի հորէն, կը հազնին էղէր, կը հազնին:

Այս վերջին ասացուածքը անհասկնալի կը մնայ հեռզհեռէ փութացող հետաքրքիրներուն:

— Վա՛յ հալիդ մարդ, խենդեցա՛ւ... կ'ըսէ ժառ մը:

— Ետլրդա՛ր օլտուն, ի՛նչ դեղեցիկ կին էր, կ'ըսեն ուրիշներ:

Իսկ անձնուէր երիտասարդներու խումբէն կտրիճ մը հորը իջնել կը պատրաստուի, մինչ Տարաւիչ աղա հորն ի վար.

— Սիրանո՛ւշը, ո՞ղջ էս, ծանհանէ՛, կը հազնին էղէր, կը հազնին, կը պօռայ թորպապատ:

Յանկարծ ամբոխը կը ձեղքուի, գեղանի կին մը դայրացած երեւոյթով մը կը յառաջանայ ու ներկայ կիներուն.

— Ողորմի՛ր Ատուած, ի՛նչ է աս:

— Օղորմի՛ հազուդ մեր ծընողաց, քա վո՛ւր էս Սիրանոյշ հանրմ, աս ի՛նչ տողեր հանեցիր մեզի, քառուուն օրերնիս համբարու էղաւ:

— Բա ինչո՛ւ, ի՛նչ կայ:

Չայներ.— Տարաւիչ աղա Տարաւիչ աղա՛, աչքդ լո՛յս, Տիկին Սիրանոյշը եկա՛ւ:

— Հէ՛, եկա՛ւ... ո՛ւր է, Սիրանո՛ւշը, ո՛ւր էս, կը հագնին էղէր, հոգի՛ս:

— Է՛ աղէկ ամա, աս ի՛նչ խըղը է, աս ի՛նչ է:

— Հի՛շ ճա՛նս, զխոցայ քի ինքզինքդ հորը նեանցիր, ո՛ւր էիր:

— Ժամ դացի, խաչոր դուն խենդ էս քա՛:

Տարաւիչ աղա.— Խենդ մը կայ օրթան. իբրա էս, ամա, դո՛ւն էս մի, է՛ս է՛մ մի:

Կինը.— Էյ ի՛նչ բրիր, պարէ հասկցա՛ր:

— Հա՛սկըցայ, կը հազնին էղէր:

— Հա՛տէ գնա լա՛նդ, սուտ զրուց, չեն հազնիր էղէր, էս աչքովս տեսայ ???

ՀՍԸՌՂԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՆՉ ԿԸ ԽՈՐՀԻ

— Ո՞վ է սա՛ գացողը, պզտիկ Տօրուքը տկամ եւ մեծ խորհուրդներու մէջ թաղուած:

— Չճանճայիր, Տքթ. Սարածեանն է, Բերայի երիտասարդներուն բժիշկը:

— Տքթ. Սարածեանը սքանչելի բժիշկ է, ութը օրէն փիրիփաք կը հանէ կոր, իսկ անդի մեծ հիւանդութիւնը իրեն համար պզտիկ խաղախք մըն է:

— Եթէ ուրիշ բժիշկ ըլլար, ակամայ կ'երթայի, բայց Տքթ. Սարածեանին քիմիքը միշտ հասոյրով կ'երթամ, որովհետեւ թէ՛ անուշ մարդ է եւ թէ՛ երբ ծեղի քիչ մը ցաւցնէ, ցաւեղնից մոռցնել տալու համար քերանիդ Հասի Պէրիի շարար մը կը դնէ:

— Ուրեմն ժամէ մը կուգաս չէ՞:
— Ի՛նչպէս ժամէ մը, երեք ժամ քսէ, երեք ժամ...

— Բայց չէ՞ որ Տքթ. Սարածեանին պզտիկ այցելութիւն մը պիտի տաս, միայն հինգ վարկեանի գործ է:

— Այո՛, գործողութիւնը հինգ վայրկեան իսկ չի տեսեր, բայց Տքթ. Սարածեանին երեսը իարշնալ տեսնելու համար պէտք է մէկ, երկու, երեք ժամ սպասել յաճախ:

— Ի՛նչ կ'ընես...

— Ի՛նչ պիտի ըսեմ, թէ որ երթալու ըլլաս, քննէ առաջ 10.20 հոգի կան արդէն քեզի սպասող:

— Խեր ըլլայ, ո՛ւր կ'երթաս այդպէս առտուն կանուխ:

— Տքթ. Սարածեանին...

— Բայց մարդը դեռ քունէն չէ ելած, արշալոյսը նոր ծագեցաւ:

— Պէտք է դրան առջեւ կանուխէն սպասեմ, որպէս զի Տքթ. Սարածեանը գալուն պէս ամէնէն առաջ զիս քննէ, ապա թէ ոչ օր մը գործի չեմ կրնար երթալ:

— Ի՛նչ է ան, երեսդ կը խնդայ կոր, այդքան գուարթ դէմքով չէի տեսած երբէք քեզի:

— Երջանիկ եմ, շատ երջանիկ...

— Արդեօք շրմէն տը ֆէ՛րը գարեկաւ:

— Ո՛չ, տելի գեղեցիկ բան մը:

— Բսէ նայինք:

— Գիտես որ սիրահարուած եմ, պիտի նշանուէի, կարգուէի, բայց անխուսափելի հիւանդութեան մը պատճառաւ չէի կարող երջանիկ ըլլալ...

— Է՛յ...

— Ի՛նչ պիտի ըլլաւ, հիմա էրջանիկ եմ, Տքթ. Սարածեանը զիս բռնաբերեց եւ «Գնա ա՛լ կարգուէ» ըսաւ:

Հայաստան, Հայաստան

Վերջապէս Ամերիկա, Անգլիա, կամ Ֆրանսա ստանձնած է Հայաստանի հոգատարութիւնը. Հայերը քակրած են, կամաց կամաց արտասահմաններէ: գաղթելով դէպի մայրենի բնագաւառը, Հայկական Կառավարութիւնը, առժամապէս հաստատուած է Խարբերդի մէջ: Պոլսոյ մտաւորականութիւնն ալ, մեծամասնութեամբ, փոխադրուած է Հայաստան եւ մասնաւորաբար ժողովուած է Խարբերդի մէջ: Առժամեայ մայրաքաղաքը աւերակոյտի մը երեւոյթը ունի: Աղտոտ, խորուփորդ փողոցներ, խարխլիկ տուններ, աւերակներ, Կիսափուլ սրահ մը, թեթեւ ճորագութիւն մը կրած, գետնը հող, պատահաններուն ապակիներուն տեղ ձերմակ թուղթեր փակցուած, կը ներկայացնէ մայրաքաղաքին ամէնէն շիք ու փառաւոր սրճարան-գարնջրատունը: Դրան վրայ կը ծածանին երկու Հայկական եռագոյն դրօշակներ, իսկ աւելի վերը խոշոր ձերմակ լաթի մը վրայ կը կարգադրուի սարճանագրութիւնը «Անկախ Հայաստան, Սրճարան-Գարնջրատուն», Խրսիբէ բառակոսի փորթիկ աթոռներ, փայտէ սեղաններ:

1920 նոյեմբեր 21 կիրակի օրն է. ժամը առտուն 11. Մէկ բանի յանախորդներ արդէն բազմած են, ուրիշներ կուգան նետգետէ: Սեղանի

մը շուրջ նստած են, երուանդ Թօլայեան, Աշոտ Քէչեան, Լեւոն Շաթրեան, Յակոբ Տէր Յակոբեան, Գրիգոր Միսիթարեան, երուանդ Օտեան, Կապրաշ, Թէոդիկ:

ՇԱԹՐԵԱՆ. — Մէյմէկ հասա խմե՛նք Անկախ Հայաստանի կենացը:

Թէ՛Ո՞րիկ. — Կենացը չէ՛ այլ կեանքին...

ՕՏԵԱՆ. — Պոլսոյ հայեվարք հոս չի բանիր, հիմայ Հայաստանի մէջ կ'ապրինք:

Տէ՛ԲՅԱԿՈՒՅԵԱՆ (առանց խանդավառութեան). — Վերջապէս այս երջանիկ օրը տեսանք:

ԹՕԼԱՅԵԱՆ (մտածկոյն). — Կարծեմ շատ աճապարեցինք... Կըրնայինք քանի մը տարի ետքը գալ:

ԿԱՊՐԱՇ. — Մարդուն քեյքը կուգայ կար պէ, ոտտիկանը Հայ պաշտօնեաները Հայ, նախաբարները Հայ, դատաւորները Հայ...

ԳՐ. Մեծի՛ՍՐԵԱՆ (գաւարք պարպելով). — Օղին Հայ, ջուրը Հայ:

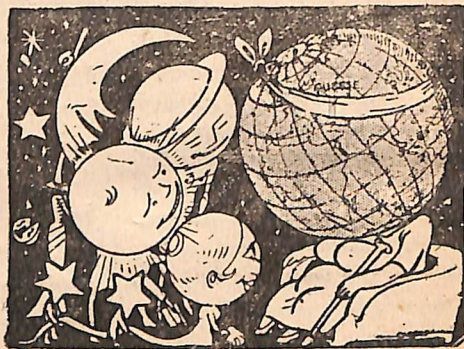

ԱՄԵՐԻԿՈՒՂԻՆ.— Մեր զինուորներին շատերը ֆրանսայէն հետեւին զեղեցիկ գոհարեղեններ բերին: Բայց ուրիշներ ալ կենդանի գոհարներով վերադարձան:

“ԱԶԲԳՂՈՅՍ, Ի ԱՅՅԵՆՈՒԹԻՒՆ ՄԷ ՄԹՆՈՂՈՐՏԻՆ ՄԷՅ:

— Տիկին երկիր, կուգանք ձեզի շնորհաւորելու հինգ տարուան հիւանդութենէն ողջամբ ազատած բլլալնուդ համար:

— Շնորհակալ եմ, շնորհակալ եմ, բայց գեռփի՛ մը գրուխա կը ցուրի կոր:

ՏԷՐ ՅԱԿՈՐԵԱՆ.— Իրա՛ւ, Եփրատի ջուրը սքանչելի է:

ԱՇՈՏ ԲԷՉԵԱՆ.— Չամբձաջի ջուրն ալ գէշ չէր:

ԹՕՂԱՅԵԱՆ.— Տղա՛ք, այսօր մէր պիտի երթանք ժամանակ անցընելու:

ԿԱՊՐՍՇ.— Սա Ազատամարտը նայինք, հանդէս մը, բան մը կա՛յ (Թերթը կը բանայ, աչք մը կը պատցնէ և կը սկսի կարդալ բարձրաձայն). «Այսօր կիրակի, Բրիտտափօր սրահին մէջ տեղի կ'ունենայ լաւբանական հանդէս, կէսօրէն ետքը, ժամը 2ին, կը բանախօսէ ընկեր Կրակունի, նիւթ ունենալով Գիւղահանգեական Միւրքիւններու Քօսպէրացեակն՝ ընկերվարական հիմքերու վրայ, կը հըրաւիրուին բոլոր ընկերները...»

ԳՐ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ.— Անցի՛ր:

ԿԱՊՐՍՇ (ընթերցումը շարունակելով).— «Կը խնդրուի մեզնէ ծանուցանել թէ՛ այսօր, կիրակի, կէսօրէն ետքը, ժամը 4ին, ժիրայր սրահին մէջ պիտի բանախօսէ ընկեր Փակոխ՛ն նիւթ ունենալով Սօսիայ Գեոֆրաք շարժումները և իրենց Ֆրաէցիակները Հարսուպիւն Ամերիկայի մէջ...»

ԳՐ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ (անհամբեր).— Անցի՛ր:

ԿԱՊՐՍՇ (շարունակելով).— «Այս երեկոյ Հայ Մահմանազրական Ռամկալարներու աւուրման մէջ պիտի բանախօսէ ընկեր Սօսեան, նիւթ ունենալով՝ Ռամկալարուքիւն և Բնկերվարուքիւն, կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները և համակիրները...»

ԳՐ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ (անհամբեր և սրճաճ).— Անցի՛ր, ախպար, անցի՛ր... ուրի՛շ...»

ԿԱՊՐՍՇ.— Ուրի՛շ բան չկայ: ՇԱԹՐԵԱՆ (գաւաթը պարպելով).— Ասի՛ր մի՛ հիմա:

ՏԷՐ ՅԱԿՈՐԵԱՆ (Փօլպեաղին).— Թատրոնի խնդիրը ի՛նչ եղաւ:

ԹՕՂԱՅԵԱՆ.— Կրթական նախարարութեան խնդրագիր մը տուած էինք, պատասխան ըստացանք որ մօտ առնէն դէզարուեստից նախարարութիւն մը պիտի կազմուի ու այն առնելով թատրոնի հարցը նկատողութեան պիտի առնուի:

Ատենէ մը ի վեր բուն վիճարանութիւն մը սկսած էր սրճարանին անկիւնը մէկ բանի կուտակցականներու միջեւ. վէճը հետզհետէ կը սաստկանայ և ի վերջոյ կուխի կը փոխուի, աթոռներ կը բարձրանան և կ'իջնեն գրուիներու վրայ, մէկ բանի դաշոյններ կը շողան օդին մէջ,

իրարանցում եւ խուճապ. «Ստոիկան ոստիկան» կը պօռան մէկ բանինը: Վայրկեան մը ետքը 5-6 ոստիկաններ ներս կը խուճեն, կուռողները կը բաժնեն, ամէնուն ձեռնակապներ կ'անցընեն ու կ'առաջնորդեն դէպի բանտ):

ՕՏԵԱՆ. — Ի՞նչ երանելի բան Հայ ոստիկաններէ ձերբակալուելի...

ՇԱԹՐԵԱՆ. — Հայկական քէլեպճէներով...

ԹՕԼԱՅԵԱՆ. — Եւ Հայկական բանտը տարուելի...

ՇԱԹՐԵԱՆ. — Ուրեմն խմենք Հայ ոստիկանութեան կենացը: (կը խմէ):

ԳՐ. ՄԵԻԹՎԱՐԵԱՆ. — Տղաք, ես կ'երթամ կոր, մեռա՛մս ելաւ:

ԹՕԼԱՅԵԱՆ (մեղամաղձոս). — Արդեօք այս ցերեկ Պէնիտանը ի՞նչ կը խաղայ կոր, Օտէ՛մի մէջ:

ՇԱԹՐԵԱՆ. — Հիմա Պոլիս քլայինք նէ, Պալապանիին նըստած էինք:

ՏԷՐ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ. — Երթա՛նք, ի՞նչ կ'ըսէք:

ԱՄԷՆԲԸ. — Երթա՛նք... (ամենքը դեպի դուռ կ'ուզուին)

ԹԷՌԴԻՆ. — Այս ցերեկն մէջէն ինչպէ՞ս դիմաց պիտի անցնինք:

Ա. ՔԷՉԵԱՆ. — Հող մի՛ քնէր, Հայկական ցեխ է, ազատ Հայաստանի ազատ ցեխը:

ՇԱԹՐԵԱՆ (դրամ վրայ դրուած երկու դրօշակներ սեսնելով՝ զվարկը կը հանէ եւ կը գոչէ). — Կեչքէ՛ Հայկական դրօշակը:

ԱՄԷՆԲԸ միաբերամ. — Կեցցէ՛ Հայաստան...

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

Ե Փ Ր Ե Մ

ՄՈՒՇՏԱԿԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Սուրիա Բաաաժ, քիւ 26 Թիֆլիսի 823 Բերա

Եւրոպական մայրաքաղաքները այցելելով այս անգամ բերած է ամենավերջին նորամուտի մասին տեղեկութիւնները մուշտակներու ճոխ մթերք մը: Անգամ մը այցելել բուսական է համոզուելու զիններու չափաւորութեան եւ տեսակներու գերընտիր այլազանութեան մասին:

Բոլոր վայելչասեր եւ հայ-լայժ սիկիւնները

ԵՓՐԵՄԷՆ կը հագուին

Հայաստանի փարտը

Պարկեշտ, ուղղամիտ, չափազանց ազգասէր մարդ մըն է Պարոն Գրիգոր:

Խանութպան է ինքը, զորձը բաւական չտկած, որ չի մըտածեր վազուան ուտելիքին վրայ:

Եւ իր բոլոր փափաքը, մեռա՛ք Հայաստանի քարտէսն է:

Անիկա ուրիշ բանով չի զբաղիր երբէք, թէ իր խանութին մէջ և թէ իր տունը, գործի ամենատա՛ք միջոցին և նոյն իսկ հաճոյքի ժամերուն:

Հայաստանի քարտէսը... անա՛ իր մտածելու ու մը իր նըպատակէտը, իր իտէալը:

Խանութը, սեղանին առջեւ կայ խոշոր Հայկական քարտէս մը, զոր ամբողջ օրը կ'ուսումնասիրէ, կը նօթագրէ, կը սըրբագրէ ոտանձանները կը գծէ, կը վերագծէ...

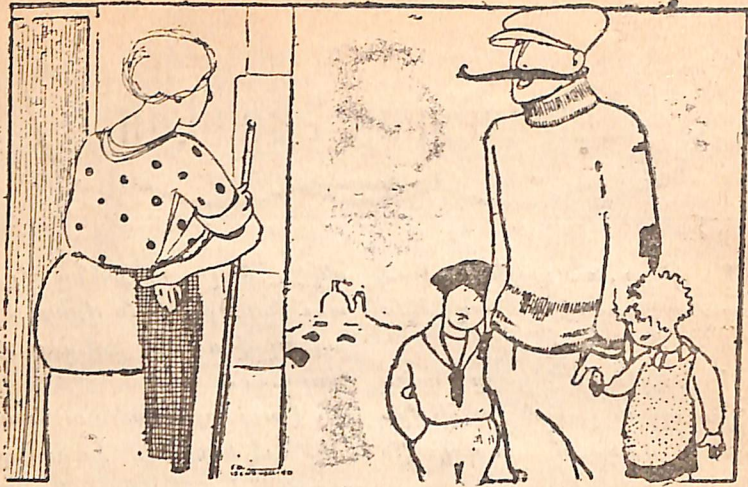
Տունը՝ ննջասենեակին քովը, դարձեալ դրած է Հայաստանի քարտէս մը, զոր դիչերը մինչեւ ուշ ատեն կ'ուսումնասիրէ:

Մինչեւ որ քունը ա՛լ արտեւանուէն քնեքուն վրայ ծանրանալով ոտիպէ զինքը քնանալու...

Բայց այն ատեն ալ երազին մէջ Հայաստանի քարտէսը կը զառանցէ... Արարատի... Մառիտի... Մուշի դաշտը... Զանգեզուրը...

Ի դուր կնիկը կ'ըսէ.

— Գա՛ Գրիգոր, առաւել մինչեւ իրիկուն տանը մէջ ամէն օր առանձին եմ, գիչերն ալ տուն գալուդ պէս առջիկ քարտէս մը կ'առնես և կ'սկսիս նայիլ... քիչ մըն ալ իմ երեսնայէ մարդ Աստուծոյ... Չեմ գիտեր թէ այդ թուղթին կտորէն ի՞նչ կը հասկնաս կոր... Նայէ իմ երեսիս քարտէսին... Թերեւս քսան տարուան մեջ չես ճանչնար իմ դէմքս ա՛յնքան որքան Հայաստանի լեռները, դեռերը, բլուրները, ջրվէժները և հովիտները... Միթէ իմ քարտէս քու քարտէսիդ չափ չա՛րժեր: Որո՞ւ կ'ըսես, Պ. Գրիգոր

— Պարսպ տեղ սենեակ մի փնտռէք, տանտիրուհին տղայ չուզեր — Շատ աղէկ, մենք ալ չենք շիներ:

ուսերը կը թօթռէ և կը նօթագրէ իր քարտէսը, որ իրեն համար իր կնոջ քարտէսէն շատ աւելի հետաքրքրաշարժ է:

Սանութը յաճախորդները կրնան խանութը վերցնել, պաշտօնեաները չեն հասնիրը: Պ. Գրի գոր զրախը խօսի վեր շառներ իր քարտէսէն:

Թող ամէն մարդ եթէ կ'ուզէ իրար բզբաէ, անիկա իր քարտէսին հետ է:

— Պ. Գրիգոր ինչպէս էք, ըսէք իրեն և ան պիտի պատասխանէ՛ առանց ձեր խօսքը լսած ըլլալու:

— Նուպար փաշային գրեցի որ Հայաստանի քարտէսը իմ սրբագրութիւններու համաձայն ներկայացնէ Համաձայնութեան...

— Տունէն ինչպէս են:

— Թիֆլիզը պէտք է մէջ առնել... Առանց Թիֆլիզի Հայաստանը չի կրնար գոյութիւն ունենալ...

— Գործերը ինչպէս կ'երթան կար:

— Ծո՛վ պէտք է մեզի, ծո՛վ... Եթէ պէտք ըլլայ, պէտք է ամբողջ Հայաստանէն վազ անցնիլ, եթէ մեզի մրմիայն կիլիկիան տան՝ Միջերկրականի ծովերը քննարկ:

— Օղբ այսօր շատ ցուրտ էր...

— Սեւ ծովի նաւահանգիստը մեզի համար կարեւորութիւն չունի, գրեցի արդէն Նուպար փաշային այս մասին:

Եւ չկարծէք որ միայն ինքզինքին համար է որ կ'աշխատի. անիկա միւսոյն ժամանակ իր ուսումնասիրութիւնները և գիտները պէտք է հազարէ անպատճառ Բարիզի Հայ Պատուէրակութեան:

Չկայ Բարիզ մեկնող մէկը գոր չանանէ, որուն հետ յիսօսի բնականաբար... Հայաստանի քարտէսին մասին և անոր անպատճառ շտայ պէտք եղած յանձնարարութիւնները, Հայ Պատուէրակութեան հազարուէրու համար:

Չկայ Հայաստանի մէջ նահանգ մը, գաւառ մը, գաւառակ մը, գիւղակ մը որուն աշխարհական դիրքը չդիտնայ Պ. Գրիգոր:

Ոսկիի, պղինձի, արծաթի հանքեր հարցուցէք անոր, և պիտի պատասխանէ թէ Հայաստանի ո՛ր կողմը սակի կայ, ո՛ր կողմը արծաթ և ո՛ր կողմը պղինձ...

Վերջապէս մէկ հատիկ է Պ. Գրիգոր և կ'առաջարկեմ զայն անուանել Հայաստանի աշխարհագրականը կրթութեան դիւանին նախագահ:

ԿԱՎԿԱՎԿԱՎՈՅԸ

ՄՏԵՐԱԿԱՆ ԽՈՍՈՒԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԻՆ (հարսանեկան պարտքերէն հարբ) Խոսողականութիւն մը եւս ունիմ ձեզի բնակիք: Փեմնէ. — Ի՞նչ է, տղան բա: ՀԱՄԻՆ. — Ձեռն առաջ երկու տանտիրու հառ ունիմ, արմար ողջ են:

ՀԱՐՍՆԻՔԷՆ ԵՏՔԸ

(Մարկոս Էֆէնտի Ի Ազաւնի հանրո՞ կէտգիշերին կը վերադառնան իրենց ննջասենեակը, իրենց աղջկան հարսնիքէն վերադառնալով: Մարկոս Էֆէնտի սեւ զգեստներ հագած է, իսկ Ազաւնի հանրո՞ մետաքսէ շրջագոգեստ մը:)

ՄԱՐԿՈՍ (մուծին մէջ կոճակները քակելով). — Քիպրիթը ո՞ւր է, սա մտը վառենք, (կը գտնէ ու կը վառէ) Ի՞նչ է սա, ինչո՞ւ կուլաս կոր:

ԱՂԱՒՆԻ. — Զիդերս ոտք ելան, հիմա կ'անցնի:

ՄԱՐԿՈՍ. — Թօճա՛ֆ բան, հարսնիքէն կուգաս կոր՝ թաղումէ գալու պէս:

ԱՂԱՒՆԻ. — Խեղճ պզտիկ Զապէլս...

ՄԱՐԿՈՍ. — Ինչո՞ւ խեղճ ըլլայ... երկու հազար օփիտ տըւինք, անոր տասը անգամն ալ էրիկը ունի:

ԱՂԱՒՆԻ. — Ամա՛ն, ինտոր ալ սիրա ունիս ասանկ կատակներ ընելու:

ՄԱՐԿՈՍ. — Քեզի մխիթարելու համար... Ինչ որ է, եկուսա եախաս հանէ:

ԱՂԱՒՆԻ (հնազանդելով). — Դուք էրիկմարդիկդ ձեր գործը ունիք... վաղը գործիդ պիտի երթաս, մարդ պիտի տեսնաս, ատենդ պիտի անցնի, բայց ես որ բոլոր օրը աղջկանս հետ էի, ինքզինքս բոլորովին մինակ, միս մինակ պիտի զգամ:

ՄԱՐԿՈՍ. — Պարապ խօսքեր... Զապէլը պիտի դայ քեզի տեսնելու, խոտոցաւ, անանկ չէ՞:

ԱՂԱՒՆԻ. — Այո պիտի դայ, բայց հիւրի մը պէս... մինչդեռ ասաջ զինքը կը տեսնայի ամէն վայրկեան, մէկտեղ դուրս կ'ելլայինք, մէկտեղ կը պտտէինք... հող մը ունենար նէ՛ ինծի կ'ըսէր... իսկ հիմա՞ (կուլայ):

ՄԱՐԿՈՍ. — Ի՞նչ դիւրաւ ըզգացուող կնիկ ես... ժամանակը կ'անցնես պարապ ցաւեր ստեղծելով... քանի որ քօռսէդ հանեցիր, եկուր սա կօշի-

կիս կոճակները քակէ, ես չեմ կրնար ծախ, շունչս կը կտրի, (կը հազայ) Է՛հ, 57 տարեկան եղանք...

ԱՂԱՒՆԻ (հնազանդելով). — Խեղճ աղջիկս... երբ երես կամայ մը հասկցուցի թէ՛ պէտք էր որ ամէն բանի մէջ էրկանը հնազանդի, սխաւ արցունք թափել...

ՄԱՐԿՈՍ. — Իրա՞ւ կ'ըսես:

ԱՂԱՒՆԻ. — Ասկէ զատ չէր գիտեր թէ Ի՞նչ պիտի պատահէր հարսնիքէն ետքը:

ՄԱՐԿՈՍ. — Հարկաւ քիչ մը հասկցած էր...

ԱՂԱՒՆԻ. — Ինչպէ՞ս կ'ուզես որ հասկցած ըլլայ, Մարկոս Էֆէնտի:

ՄԱՐԿՈՍ. — Ճանրո՞մ, հիմակուան աղջիկները ամէն բան գիտեն... աչքերնին բացուած է:

ԱՂԱՒՆԻ. — Ես կարգուած ատենս բան մը չէի գիտեր: Գոնէ պէտք եղած իրատը սուբիբ մեր փեսին:

ՄԱՐԿՈՍ. — Անհող եղիր, Վահանը ուժեղ է, բայց կոշտ չէ, իրեն խոհեմութեան յորդորներ սուբի, ըսի որ մեր աղջիկը քիչ մը ջղային է... միտքս հասկցաւ:

ԱՂԱՒՆԻ. — Ի՞նչ պատասխանեց:

ՄԱՐԿՈՍ. — Ըսաւ որ կը հասկընար ըսածս, թէ օրբուհի մը ունեցած էր այդ վիճակին մէջ: **ԱՂԱՒՆԻ** (յուզուած). — Ա՛հ, սա բանը ըսաւ... քեզի՛:

ՄԱՐԿՈՍ. — Էրիկմարդձա իբարու ատանկ բաներ կ'ըսուի: **ԱՂԱՒՆԻ**. — Վտտան եմ որ դուն ալ քու անտառկութիւններդ պատմած ես իրեն:

ՄԱՐԿՈՍ. — Ի՞նչ թօճա՛ֆ բաներ կ'ըսես... ընդհակառակը շատ լուրջ կերպով խօսեցանք իրարու հետ, իր ապագայ ծրագիրներուն վրայ խօսեցաւ, շատ փայլուն դերք մը պիտի ունենայ:

ԱՂԱՒՆԻ. — Կ'ըսեն որ շատ գործունեայ մէկն է... Մեղք որ փոխանակ մեզի պէս Բերայ նստելու՝ Գատրգիւղը բնակի... պղտիկ Զապէլս... (Թաշկինաւ կը աչքերուն կը տանի):

ՄԱՐԿՈՍ. — Նորէն չսկսինք: Գատրգիւղը քիթերնուս տալին է, երկու ժամուան տեղ, ամէն շաբթու կրնաս տեսնիկ զինքը: **ԱՂԱՒՆԻ**. — Ըսել է հիմայ թօղաթիւեանին օթէ՞ն են:

ՄԱՐԿՈՍ. — Այո՛... խենդ բան ըրին, զիչերը հոս մնալու էին:

ԱՂԱՒՆԻ. — Զապէլս ամէկտա

— Ատոնք բոլորը մե՞րն են,
 — Չե՞տքդ պիտի բաշե՞ս, սրիկա՛յ,
 — Բարտճ՛ն, ախիկ՛ն ծխախոտի մաքսաննգութեան վրայ պաշտօնեայ՝
 դէտ եմ,

է, անանկ ուղեց: Օթէլը գոնէ
 միս մինակ կ'ըլլան: Վազը առ-
 առ ժամը քանիի՞ն շոգենաւով
 պիտի երթան Գատըգիւղ:
 ՄԱՐԿՈՍ. — Ութնուկէսին շո-
 գենաւով:
 ԱՂԱԽՆԻ. — Ժամը եօթին ին-
 ծի ձայն տուր:
 ՄԱՐԿՈՍ. — Ինչո՞ւ համար:
 ԱՂԱԽՆԻ. — Կ'ուզեմ երթալ
 մէջ մը տեսնել աղջիկս:
 ՄԱՐԿՈՍ. — Խե՛նդ ես, ի՞նչ
 ես:
 ԱՂԱԽՆԻ. — Քովը պիտի չեւ-
 թամ, սանկ հեռուն տեղ մը կը
 կենամ... կ'ուզեմ տեսնել դէմ-
 քը, նայինք փոխուած է:
 ՄԱՐԿՈՍ. — Մէկ գիշերուան
 մէջ անանկ դէմքը չի փոխուիր:
 (Ժամը երկուք կը հնչէ):
 ԱՂԱԽՆԻ. — Կը կարծե՞ս որ
 եղած է...
 ՄԱՐԿՈՍ. — Ի՞նչ...
 ԱՂԱԽՆԻ. — Իշատէ... ան դոր-
 ծը...
 ՄԱՐԿՈՍ. — Հիմախուան երբե-
 տասարդները քիչ մը դանդաղ
 են... Իմ ատենս, ժամը 11ին
 արդէն ամէս բան լմացած կ'ըլ-
 լար...

☀ **ԳԻՒՆԱՐՏ ԼԱՅՆ** ☀

Ընդհանուր Գործակալք՝ ՎԱԼԹՐԴ ՍԻԿՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղարափա
 Ամերիկա համբողգողներուն

— — — — —

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՆԻՒ-ԵՅՐԲ 95 ՈՍԿԻ

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց եւ Գ. կարգի
 համբողգներու համար դիմել Մասնահիւղին՝
 Պիրիցնի Կիւմիւս Խան, Ղարափա Մասնահե հասցեալի

Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ Ա. ՏԻՒԶԷՆՃԵԱՆ

ԱՂԱՒՆԻ.— Մտայա՛ր որ մեր հարմուիքը շատ անշուք կերպով եղաւ, որովհետեւ սուգի մէջ էինք և անոր համար ամէն բան շուտով լինցաւ:

ՄԱՐԿՈՍ.— Այո՛, այո՛, կը յիշեմ, (կամաց մը). քսանըհինգ տարի անցաւ անկէջ ի վեր:

ԱՂԱՒՆԻ.— Հիմակ, մեծ աղջիկ մը ունինք, աղջիկ մը որ հարս ըլլինք:

ՄԱՐԿՈՍ.— Սա կէճէ լիկո ինծի տո՛ւր... (կը հագնի). գբաւ կը դնեմ որ այս վայրկեանին կ'ուզէիր աղջկանդ տեղը ըլլալ:

ԱՂԱՒՆԻ.— Սա ինչ խենդ խօսքեր կ'ընես... Խեղճ Զապէս արդեօք սրչափ կը տա-

ռապի կոր այս միջոցիս...

ՄԱՐԿՈՍ.— Պարապ խօսք... դուն տառապեցա՛ր...

ԱՂԱՒՆԻ.— Այո՛... առաջին գիշերները... միտքդ է, մայրիկ, մայրիկ կը սրտայի...

ՄԱՐԿՈՍ.— Այո՛, այո՛, բայց յետո՛յ:

ԱՂԱՒՆԻ.— Ո՛հ յետոյ, տարբեր բան. (երկուքն ալ կը ժպտին)

ՄԱՐԿՈՍ.— Հերիք հին յիշատակները... (անկողին կը մտնէ). այս ժամուս մեր սիրահարները պտուկած են, մենք ալ անոնց պէս ընենք: Եկուք, անկողին մտիր... մենք առաւելութիւն մը ունինք. պիտի քնանանք:

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

4. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ՀԱՍՏԱՏԱՍ 1880ԻՆ

4. Պոլիս, ձեւով պէյ խան, քիւ 12 Հեռ. 1363 Սքամ.

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԱՐԱՆՅ ԵՒ ԿՈՆԱՆՅ
ՎԱՃԱՌԱՏՐԻՆ ԹԷՅԻ ԲՐԴԵՂԷՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

Յիւրժանոս եւ համեղ խառնուրդ Բայթօցուներ Ամենավերջին Գօսթիւնցուներ Անգլ. եւ Ֆրանս. Գծւր. քանթայօն Նորածեւութիւն

ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԹԷՅԻ
ԳԻՆԵՐԸ ԱԺԱՆ ԵՒ ԴԻԻՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

Արսասահմանի համար միշտ «քրանգիլ» քել, կերպաս եւլն.

ՈՒ. Հ. ՏԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ՎԼԱՍՔՕ ԵՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

W. H. DICK & Co

Glasgow & Consp/le

Ասացուած է ԲՐԻՏԱՆԻ ԱՄԵՆԱՄԵՆԸ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ (Stewart Brothers & Co.) 1920 տարւան նսխ ու գեղեցիկ հաւաքածոն: Գիներու յառաջիկայ բարձրացման եւ ապրանքի չզոյութեան դեմ հանդիման չզտուելու համար անմիջապէս քեզ մեր ապագրանները: ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՅԵԼԻ:

Պատրաստ կայ 250 զոյգ անգլիական զինուորական նորոգուած կօշիկ, խիստ անոն, ինչպէս նաեւ արծաթեայ եւ եմալէ զարդեղեցներ, խիստ անոն:

Թրանսիբով ծախս բուրդ բարբօցուներ, կերպաներ, վեռնիկ, ներկ, շօֆօրս, շաքարեղէն, խաղալիքներ եւլն:

ԶՈՒՏ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

ՆԵՐԱՇՈՒՄ, ԱՐՏԱՇՈՒՄ, ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԼՔԵՆԱՆԵՐ.— Անգլ. յառաջին գործարաններու արօրներ, հերկելու եւ փորելու ձիարաքշ մեքենաներ, գեանահինձորի մշակութեան համար ինքնաշարժ քան ու քրիշներ, աղբարաշի գործիք, ցարքեր (թարաք), պարտեզի համար լողարաններ, եւլն եւլն.

ԱԹՂԱՆԹԻՔ ՄՕԹԷՐՈՐԵՐ քիտանական եւ եւրոպական նաւատորմին ճայթայթուած եւ մեծապէս գնանաւուած, 4էն 60 ծիւռ ուժով, Ամէն մօթէօրի հետ իբր լրացուցիչ մաս կը տրուի տնակ, պտուտակ-անիւ, պէնզանի տէքօ, պահեստի կտորներ եւ գործիքներ.

ԸՆԴԾՈՂԵԱՅ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, նկարներ, ջնարակներ (վեռնիկ) եւլն.

Դիմել՝ Սուլթան-համամ, Թօհաճնի խան, քիւ 5, Պոլիս: Հեռ. անայն՝ Սքամպուլ 12

ԱՊՈՒՐԻՆ ՄԷՋ ԹՔՆՈՂԸ

ՏԻԿԻՆ ԵՒՐՈՊԱ.— Հիմակ ան պիտի կրնայի քիչ շատ հանդարտորեն սարուր խմել,— որ թէեւ տակաւին շատ ազի է,— եթէ սա անտուակ տղան (Պուշկինը) անդադար չի թքներ պնակիս մէջ:

ՏՐԻ. Ա. ՊԷՅ ՏԵՎԼԵԹԵԱՆ

Նախկին Էտիրնէի գնուորական եւ Գաղղ. հիւանդանոցի բժիշկ եւ վիրաբուժապետ եւ յետոյ Պուլտոյ Հայտարիաշայի վիրաբուժապետ, կրկնակի Եւրոպա մեկնած եւ մասնաւոր հիւանդանոցներ ուսումնասիրած, 35 տարուան փորձառութեան տէր: Ներքին եւ արտաքին հին ու նոր միզանցքի եւ վնեւրական հիւանդութեանց մասնագետ, գիտական վերջին դրութեամբ եւ առանց զաւի ներարկումներով կարճ միջոցի մէջ կը դարձնէ ամէն օր իրեն գիտող հիւանդները: Ղարաթիա, Պէտրէքսիրն կարգը, թիւ 34 Տէսթունի խան:

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ
 ՀԱԿԱՆԵՍԻՉ ՔՐԱՆՍԱԿԱՆ
LYSOL
 (ԼԻՉՕԼ)
 ԿԱՊՈՅՑ ԹՈՒՂԹՈՎ, ՊԱՏՈՒՏՈՒԱՄ
 Անհրաժեշտ՝
 Բժեկութեան, Վիրաբոյժութեան, Հիւանդանոցներու, Առհին գործածութեանց, Մըսերիմ Արդուարդի եւ Առողջապահական ամեն կարգի պարագայներու մէջ:
 Կը յանձնարարուին նաեւ՝
LYSOL ԻՆ
 ՎԱԶԵԼԻՆԸ
 ԱԾԻԼՈՒԵԼՈՒ ՕՃԱՌԸ
 ԱԿՈՒՅԻ "PATE,,Ը
 Թուրքիոյ ընդհ. Մըստեր՝
ՄԿ. ՖՐԷՆԿԵԱՆ
 ՍԹԱՄՊՈՒԼ

ՅԱԿՈՒ ԶԻՆԱՐԵԱՆԻ

“ԱԳՈՒԼԼԱ,,

եւ “ԱԹԻ,,

Հոյակապ մօթեօրները
Ապրանք կը փոխադրեն
ՊՈՒՍԵՆ ԲՈՒՄԱՆԻՍ
եւ ՕՏԵՍԱ

ԳԻՆԵՐԸ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ

ՅԱԿՈՒ ԶԻՆԱՐԵԱՆ

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԼԱՊՕՐԱԴՈՒԱՐ

✻ **Բ Ե Ր Ա Յ Ի** ✻

Բարևազ գաբու, Սինեմա Գօգմօհրաձի դեմ,
Ա. յարկ թիւ 63, Հեռաձայն Բերա 545

ՅԲԳ. Հ. ԹԱՀՍԻՆ

ՏԲԳ. Ա. ՄԱՏԱԹԵԱՆ

Պարթէրիօյի եւ մանագէտ
վներական եւ փոխանցիկ
հիւանդութեանց

Մանագէտ ներքին եւ
կանացի հիւանդու-
թեանց

Այս երկու շատ կարող ու համակրելի բժիշկները ամե-
նախղճամիտ կերպով կը կատարեն գիտական աստուածա-
նաչութիւն, արագ եւ արմատական դարմանում հին եւ նոր
ջերմամիզութեան, ֆրանկախտի, ներքին, փոխանցիկ, մոր-
թային ու կանացի հիւանդութեանց: Ֆրանկախտէ վարակ-
ւածներու դարմանումը կը ձգրուի Վասէրմանի դրութեամբ,
արեան քննութիւնովը եւ ներարկումները կը կատարուին
առանց ցաւի: Գիտական վերջին մէթոտով արեան գնտիկ-
ներու քննութեամբ տիակնտոտիկ ամէն կարգի անարհնու-
թեան, եւ դարմանում մասնաւոր ներարկումներով: Դէպի
անալիզ: Գոլէրայի, Թիֆօյի, տիգանթէրիի ու ծաղիկի պա-
տուաստները կը գտնուին միշտ թարմ վիճակի մէջ: Ի հար-
կին իրենց տուներուն մէջ ալ կը դարմանուին հիւանդները:
Ընդունելութեան ժամերը՝ 9—11 եւ 2—6: Այս ժամերէն զատ
դիմել Օսման պէյ, Թէշիլիքլէ, Թանսին պէյ արարթման Թ. 1:

PALAIS DE LA MODE

ԱՐՄԱՆՅ ԵՒ ԿՈՆՍՏԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ

87, Պապր Այի հաստի

Թէլեֆօն Սքանգուլ 87

ՎԱՅԵԼՈՒԶ

ՏՈԿՈՒՆ

Ա. ԺԱՆ

ՉԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

ՖՕԹՕ ՄԻԻԹԱՐ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ

Իր սեփական արդիւիւն մէջ

ԵՄԵՅԹ.— Կազմօջի խմբագրատան ձիշտ բովը:

ԿԱՐՈՒՈՐ.— Ապագրուած լուսանկարները կը յանձնուին 24
ժամէն:

— Պարո՛ն, պարո՛ն, մեր տունին վարձակալը հիմա օթո՛ւսալիլն տակը մնաց, խնդրե՛մ, անոր նստած տունը ինձի վարձու տուե՛ք :
 — Կոխտող օթո՛ւսալիլն տիրոջը վարձած ե՛մ արդէն :

ՏՊԵՐԱՆ

Ք. ՃԱՐԵԱՆ

ԲԵՐԱ, ԲԱՐՄԱԳ-ԳԱՐՈՒ ԱՅՐԻԳԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 12

ՔԱՐԴԻՍԴԻՔ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՄՐՅԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

Կ'ուզէ՛ք ամբողջ շաբաթը խնդալ
 կարդացէ՛ք ամէն շաբթու

ՊՈՒՍԱԶԱՅ ԱՆՉՈՒԳՍԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԳ ԵՐԿԻՃԱԹԵՐԸ

13^{րդ} ՏԱՐԻ

13^{րդ} ՏԱՐԻ

ԽՄԲԱԳՐԱԳԵՏ
 ԵՐ. ԹՕՒԱՅԵԱՆ
 (Կավուօշական
 ամենայն Հայոց)
 ՄԵԱՅՈՒՆ ԱՇԽԱՏՅՑ.
 ԱՆՈՏ ՔԷՉԵԱՆ

ՀԱՏԸ ԿԱՐԹԷ 5 ԳՐՈՒՇ

ԲՍ Ժ.Ա.Ն.ՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս եւ գաւառ սարեկանը՝	250 Գ.՝
Արտասահման	» 50 Ֆր.

- ՀԱՍՅԷԼԻ ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ՝ Բերա Մեծ փողոց բիւ 67.
- » ՏՊԱՐԱՆԻ՝ Ֆ. Նաւեան, Աջրիգա խան բիւ 12.
- » ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓԻ՝ Boite Postale Péra 67.

«Կավուօշ»-ի բոլոր ընթերցողները կը մասնակցին՝ առանց ոեւէ բացառիկ մասնավաճառի՝ Կավուօշական Տրեգերական կուսակցութեան, որուն նշանաբանն է.

«Մոռնանք ալ մեր ցաւերը, եւ խնդանք :
 Հերիք որքան եղանք լախան Հայեր,
 ալ դառնանք գուարթի Հայեր :»

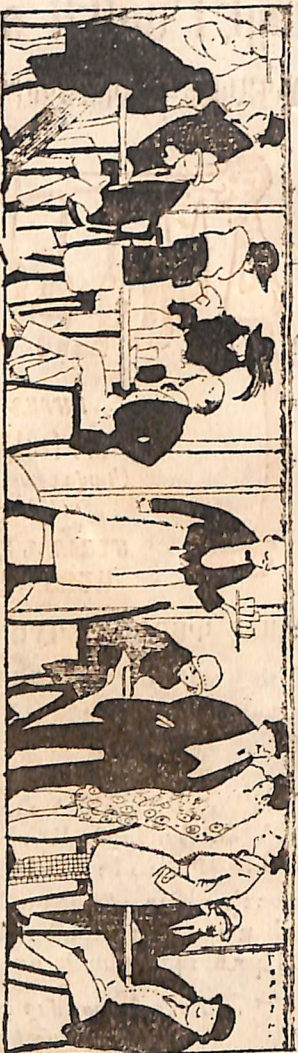
ԹՕԳԱԹԼԸ՝ ԲԵՐԱ

ՍԻԹԻՆ՝ ՏՄԱԼԻՔ

ՀԵՌՁ.՝ 45

ԾԱՂԱՐԱՆ-ՋԱՇԱՐԱՆ
ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ

✻ **Ժ Կ Ս Տ Ն Ո Շ Ն** ✻ **Ժ Կ Ն Ո Ղ Ո Ն** ✻

✻ **Ե Ր Ե Կ Ո Յ Թ** ✻ **Հ Ա Ն Դ Ի Ս** ✻

ԹՕԳԱԹԼԸ՝ ՆԱԿԱՅԻՒՄ

ԿԱՍՏՈՒՐՋՈՒ ԳԳՈՒԿԻՆԸ

ՀԵՌՁ.՝ ՊԱՂԱԹԻՒՄ 1422

ԾԱՂԱՐԱՆ-ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ-ՋԱՇԱՐԱՆ

529
23-12

ԳՊՈՒՐՆԱԳ ԳՊՈՒՐՆԱԳ

ԻՍԻՔ ԿՏԻՋԻՆՈՒ ՍԻՒՆ ԳԻՒՆ ՎՍՏՈՒԿԻՇԵՇՈՒՄ

ՈՒՊՆԱՆՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՒՊՆԱՆՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԿՆԵՆ-ՈՒՊՆԱՆՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

0024872

2018

5139

«Ազգային գրադարան»

NL0021872

